

10th Athens **Avant Garde**

Film Festival Φεστιβάλ Πρωτοποριακού
Κινηματογράφου της Αθήνας

20.11–5.12.2019

10th Athens **Avant Garde**

Film Festival Φεστιβάλ Πρωτοποριακού
Κινηματογράφου της Αθήνας

20.11–5.12.2019

Περιεχόμενα

Ταινία έναρξης (12)

Διεθνές διαγωνιστικό (14)

Σεξουαλικές απελευθερώσεις, οπτικές επαναστάσεις (36)

Αμερικανικός πειραματικός κινηματογράφος (42)

Το μοντέρνο ως πείραμα (74)

Κάτι τρέχει με την οικογένεια (80)

Μερικοί το προτιμούν μικρό (104)

Φοιτητικές ταινίες μικρού μήκους (108)

Αποκατεστημένες και υπέροχες (120)

Αθηναϊκές πρεμιέρες (124)

Ταινία λήξης (132)

Αφιερώματα

Μανοέλ ντε Ολιβείρα (26)

Φλοράν Μαρσί (50)

Εύα Στεφανή (56)

Μαρί Λοζιέ (66)

Μάρκο Μπελόκιο (88)

Χίτσκοκ/Τριφό (94)

Contents

Opening film (12)

International competition (14)

Sexual liberations, visual revolutions (36)

American experimental cinema (42)

The modern as an experiment (74)

There is something about the family (80)

Some like it short (104)

Student short films (108)

Restored and beautiful (120)

Athenian premieres (124)

Closing film (132)

Tributes

Manoel de Oliveira (26)

Florent Marcie (50)

Eva Stefani (56)

Marie Losier (66)

Marco Bellocchio (88)

Hitchcock/Truffaut (94)

Το Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας γιορτάζει τα 10α του γενέθλια και αναπολεί σημαντικούς σταθμούς στην ιστορία του, όπως τα αφιερώματα: **shoot, shoot, shoot**, στον **Χαρούν Φαρόκι** και την **Βάλι Έξπορτ**, στον **Πέντρο Κόστα**, τον **Λεό Καραξέ**, τον **Γιάννη Οικονομίδη**, τη **Λόρα Μάλβει** και τον **Φιλίπ Γκραντιέ**.

Πιστεύουμε ότι και το 10ο Φεστιβάλ, το οποίο πραγματοποιείται στο πλαίσιο του ΠΕΠ Αττικής (2014-20) με τη συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, θα είναι μια γιορτή κινηματογραφοφιλίας και συγχρόνως μια αναζήτηση στο πλαίσιο της διερεύνησης της ορατότητας και των ορίων της, των πειραματισμών και της δύναμης του ανεξάρτητου κινηματογράφου.

Το 10ο Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας γιορτάζει λοιπόν κινηματογραφοφιλικά, με αφιερώματα: στον **Μανοέλ ντε Ολιβέιρα**, όπου για πρώτη φορά στην Ελλάδα παρουσιάζεται μια αντιπροσωπευτική αναδρομή στο έργο του, στον **Μάρκο Μπελόκιο**, με κόπιες σε 35mm, στον κινηματογραφικό διάλογο του **Φρανσουά Τριφό** με τον **Άλφρεντ Χίτσκοκ**, καθώς και με το καθιερωμένο αφιέρωμα **Αποκατεστημένες και υπέροχες**.

Το πρόβλημα της ορατότητας διαπερνά το έργο της **Εύας Στεφανή**, που παρατηρεί τον κόσμο με μια ασκητική σχεδόν διάθεση. Ο **Φλοράν Μαρσί**, στο επίκεντρο σκληρών πολεμικών επιχειρήσεων, αναρωτιέται για τον ρόλο του σκηνοθέτη στην εποχή της ψηφιακής κυριαρχίας και των αλγορίθμων. Η **Μαρί Λοζιέ** παιγνιώδης και εφευρετική μας εισάγει σε έναν κόσμο λοξό και μαγευτικό. Ο **Ρόμπερτ Μπίβερς**, ένας ποιητής της μικρής φόρμα, μας μυεί και στην ποιητική της αρχειοθέτησης. Επίσης, τον ποιητικό κινηματογράφο εμπύχωσης της πρόσφατα χαμένης **Σούζαν Πιτ**, μας παρουσιάζει ο επιμελητής του αρχείου του Χάρβαρντ Χέιντεν Γκεστ.

Στο **Διεθνές Διαγωνιστικό** παρουσιάζονται 9 ταινίες νέων σκηνοθετών που πειραματίζονται με νέες μορφές αφήγησης και συχνά χρησιμοποιούν τεχνικές που συνδυάζουν τη μυθοπλασία με το ντοκιμαντέρ. Θα έρθουν στην Αθήνα για να παρουσιάσουν τις ταινίες τους, οι σκηνοθέτες Ρόνι Σεν (*Σπίρτα*) και Εχσάν Κοσμπάχτ (*Φιλμφαρσί*), καθώς και η πρωταγωνίστρια της ταινίας *Λοβ μι τέντερ* Τζορντάνα Μπρούνο.

Στις **Αθηναϊκές πρεμιέρες** παρουσιάζονται και δύο βραβευμένες ταινίες, η *Βιταλίνα Βαρέλα* του Πέντρο Κόστα, και ο *Πυρετός* της Μάγια Ντα-Ρίν.

Στο αφιέρωμα **Σεξουαλικές απελευθερώσεις, οπτικές επαναστάσεις** παρουσιάζονται ταινίες που πέραν της ορατότητας που προσέδωσαν στην ΛΟΑΤΚΙ κοινότητα, διαμόρφωσαν καινούργιες οπτικές μορφές που λειτούργησαν λυτρωτικά και απελευθερωτικά.

Στον ελληνικό κινηματογράφο παρουσιάζονται δύο σημαντικά αφιερώματα, **Το μοντέρνο ως πείραμα**, το οποίο συνδέει το πρόβλημα της καθυστερημένης έλευσης των ιστορικών πρωτοποριών στην ελληνική τέχνη με σημαντικά επιτεύγματα στο πεδίο του κινηματογράφου του δημιουργού και της πειραματικής γραφής, και το **Κάτι τρέχει με την οικογένεια**, στο οποίο η διερεύνηση των οικογενειακών μυστικών που ακόνισε τη μοντερνιστική διάθεση ενός Αγγελόπουλου και ενός Κακογιάννη, θα οδηγήσει στην ανάδυση ενός νέου αλλόκοτου/λοξού κύματος που θα ανανεώσει τον σύγχρονο ελληνικό κινηματογράφο.

Οργανώνουμε επίσης για πρώτη φορά την ενότητα **Φοιτητικές ταινίες μικρού μήκους**, με προσκεκλημένους καθηγητές και φοιτητές από το Πανεπιστήμιο της Καρλσρούης και με τη συμμετοχή του Τμήματος Μ.Μ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών, του Τμήματος Κινηματογράφου του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου της Θεσσαλονίκης και της Τηλεόρασης της Βουλής των Ελλήνων.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την υπουργό Πολιτισμού κυρία Λίνα Μενδώνη, τον Γενικό Γραμματέα Σύγχρονου Πολιτισμού κύριο Νικόλα Πατρομανωλάκη, την Περιφέρεια Αττικής και τα στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής. Το Δ.Σ. του Ιδρύματος. Την πρεσβεία της Πορτογαλίας και ειδικά τον αναπληρωτή επικεφαλής της Αποστολής της Πορτογαλίας κύριο Ζοάο Ακόρντο Μέντες. Τη Διευθύντρια του Ιταλικού Ινστιτούτου κυρία Άννα Μοντάβιο, τον ακόλουθο οπτικοακουστικών στο Γαλλικό Ινστιτούτο κύριο Θοδωρή Κουτσαύτη. Τους συνεργάτες μου στην Ταινιοθήκη και τους εργαζόμενους στο Ε.Σ.Π.Α.

Μαρία Κομνηνού

Διευθύντρια του 10ου Φεστιβάλ
Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας

Welcome to this year's celebratory 10th edition of the Athens Avant Garde Film Festival. On the occasion, let's remember its glorious moments with tributes such as **shoot, shoot, shoot**, to **Valie Export**, to **Harun Farocki**, to **Pedro Costa**, to **Leos Karax**, to **Yannis Economides** and to **Laura Mulvey**.

This Festival, carried out within the framework of the Regional Operational Program of Attica and funded jointly by the European Regional Development Fund and Greece, aims to celebrate cinephilia and investigate the centrality of vision and visibility, and the modes by which independent filmmakers enhance the visual in the production of meaning.

This year we celebrate with tributes: to **Manoel de Oliveira**, with a retrospective of 12 films, some of them featured for the first time in Greece, to **Marco Bellocchio**, in 35 mm copies, to **François Truffaut** in conversation with **Alfred Hitchcock**; as well as with the standard tribute **Restored and beautiful**.

Eva Stefani expands the limits of visibility, with an insistence on austerity that almost verges to the ascetic. **Florent Marcie**, travels with his lens on the battlefields of the world not to catch the sensational but to contemplate on the role of the filmmaker in the era of digital and algorithmic manipulation. **Marie Losier** will lead us to her ludic and gender-bender world. Whereas **Robert Beavers**, himself a master of the small form, will initiate us to the poetics of film archiving. Lastly, Haden Guest, Harvard's archivist, will introduce us to the experimental and poetic work of recently departed animation artist **Susan Pitt**.

For the **International competition**, we have chosen films which experiment with form and often combine documentary with fiction. Ronny Sen director of *Cat Sticks*, Ehsan Khoshbakht director of *Filmfarsi* and Barbara Giordano, protagonist of *Love me Tender* will be in attendance to present their work.

In **Athenian Premieres** the award winning *Vitalina Varella* by Pedro Costa and *The fever* by Maya Da-Rin will be screened. The program **Sexual liberations, visual revolutions** presents films which, beyond enhancing the visibility of LGBTI groups, have resulted in innovative and sublime cinematic forms.

The two tributes on Greek cinema, **The modern as experiment** and **There is something about the family** investigate how the delayed arrival of historical avant-gardes in Greece resulted in auteur and experimental films of great power. The family passions investigated by modernists such as Cacoyannis and Angelopoulos led to a strong new queer/weird wave, which renewed the stagnating contemporary Greek cinema.

In this edition we enrich our educational role by organising the section **Student short films**, with special guests our colleagues from the University of Karlsruhe, and with films from the Communication and Media Department of the University of Athens, the Department of Cinema of the Aristotle University of Thessaloniki, and the Hellenic Parliament Television.

I would like to thank the Minister of Culture and Sports Dr. Lina Mendoni, the General Secretary for Contemporary Culture Mr. Nicolas Yi-atromanolakis, the Regional Government of Attica and the executives of the Special Management Service of the Regional Operational Program of Attica, the Board of the Foundation and those working both for the Film Archive and the SNRF. I would also like to thank Joao Ricardo Mendes, Deputy Head of Mission of Portugal, Anna Mondavio, Director of Italian Institute, and Theo Koutsafitis, Audiovisual Attache, of the French Institute of Athens.

Maria Komninos

Director of the 10th Athens Avant-Garde Film Festival

Η Ταινιοθήκη της Ελλάδος έχει επιλέξει να υπηρετεί έναν διττό ρόλο: Από τη μία, θεματοφύλακας του παρελθόντος του ελληνικού κινηματογράφου, από την άλλη συνδετικός κρίκος με το παρόν και το μέλλον της διεθνούς κινηματογραφικής παραγωγής, μέσα από δράσεις όπως το Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου, που συμπληρώνει φέτος 10 χρόνια, παραμένοντας όμως πάντοτε επίκαιρο και πάντοτε έτοιμο να πειραματιστεί και να εξερευνήσει, αλλά και να αμφισβητήσει όρια μέσα από τις ταινίες που φιλοξενεί.

Την ίδια στιγμή, το Φεστιβάλ οικοδομεί συνεργασίες με σημαντικούς θεσμούς και φορείς του εξωτερικού, ενώ με τα εργαστήρια και τα σεμινάρια που διοργανώνει δίνει την ευκαιρία στο ελληνικό κοινό να γνωρίσει από κοντά σημαντικούς δημιουργούς από όλο το φάσμα της κινηματογραφικής παραγωγής.

Σε μια εποχή όπου η συζήτηση για τον ελληνικό κινηματογράφο βρίσκεται σε εξέλιξη, το Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου, με τις ματιές που ρίχνει τόσο στο παρελθόν όσο και στο μέλλον, επιτρέπει αφενός να επανεξετάσουμε την ιστορία της ελληνικής κινηματογραφίας και αφετέρου να σκεφτούμε, έξω από στεγανά, τις προοπτικές της.

Νικόλας Γιατρομανωλάκης
Γενικός Γραμματέας Σύγχρονου Πολιτισμού

The Greek Film Archive's mission consists of a double task: on the one hand, to act as "keeper of the frame", valorizing the heritage of Greek cinema. On the other hand, to act as a space linking the past and the present of world cinema production, with activities such as the Athens Avant Garde Film Festival, which, celebrating its 10th edition this year, remains always contemporary, always open to experimentation and discovery, but also keen to challenge the dominant forms and practices.

The Festival establishes collaborations and synergies with organizations and institutions from all over the world, and with the masterclasses and seminars it organises, gives to the Greek audience the opportunity to meet directors, actors, producers, archivists and scholars, who open up new paths, and inform about all levels of cinematic creation.

In a period that the discussion about Greek cinema is ongoing, the Avant Garde Film Festival, with its gaze both at the past and the present, allows us to reconsider the history of Greek cinema and to think its future perspectives in innovative ways.

Nicholas Yiatromanolakis
General Secretary of Contemporary Culture

Διεθνές Διαγωνιστικό / Κριτική Επιτροπή

Η **Ιρένα Μπίλιτς** γεννήθηκε στο Βελιγράδι. Σπούδασε ανθρωπολογία, φιλοσοφία και σκηνοθεσία στη Σορβόννη υπό την επίβλεψη του Ζαν Ρους και του Ερίκ Ρομέρ. Ξεκίνησε ως βοηθός σκηνοθέτη και μοντέρ, πριν γίνει σκηνοθέτης ντοκιμαντέρ. Έχει εργαστεί σε πολλά μέρη του κόσμου και έχει συνεργαστεί με σκηνοθέτες όπως ο Αντρέι Ζουλάφσκι, ο Σπάικ Λι, ο Εμίρ Κουστουρίτσα, κ.α. Έχει σκηνοθετήσει πάνω από 20 ντοκιμαντέρ και μικρού μήκους ταινίες που έχουν προβληθεί σε διεθνή καταξιωμένα φεστιβάλ. Το 2006 ίδρυσε και διευθύνει εδώ και 14 χρόνια το φεστιβάλ ευρωπαϊκού κινηματογράφου τέχνης «Η Ευρώπη γύρω από την Ευρώπη», που γίνεται κάθε χρόνο στο Παρίσι και στη Νορμανδία.

Η **Γκελ Τζουνς** δούλεψε για αρκετά χρόνια σε δημόσιους γαλλικούς οργανισμούς επιδοτήσεων και προμηθειών για την προώθηση της γαλλικής κινηματογραφικής βιομηχανίας. Από το 2002, είναι κινηματογραφικός παραγωγός, αρχικά στην εταιρεία Château-Rouge Production. Το 2003 βραβεύτηκε ως καλύτερη παραγωγός από το ίδρυμα Lagardère. Από το 2014 διευθύνει την εταιρεία παραγωγής Perspective Films, και παράγει και πουλάει art house μικρού και μεγάλου μήκους ταινίες και ντοκιμαντέρ. Εντωμεταξύ, διαχειρίζεται μια συμβουλευτική αποστολή στην Καμπότζη, με σκοπό να κατασκευαστεί μέχρι το 2019 το Εθνικό Κέντρο Τεχνών και Κινηματογράφου.

Ο **Χέιντεν Γκέστ** (1972) είναι αμερικανός ιστορικός του κινηματογράφου, αρχειοθέτης και επιμελητής, καθώς και διευθυντής του Αρχείου Ταινιών του Πανεπιστημίου του Χάρβαρντ, όπου, ως λέκτορας στο Τμήμα Οπτικών και Περιβαλλοντικών Σπουδών, διδάσκει ιστορία του κινηματογράφου και ζητήματα αρχειοθέτησης. Πέρα από επιμελητής του Αρχείου Ταινιών του Χάρβαρντ, έχει επιμεληθεί προγράμματα για τη Μπιενάλε, το Φεστιβάλ του Ομπερχάουζεν, και για το Ίδρυμα και Μουσείο Γκιουλμπενκιάν στη Λισαβόνα. Το 2015 του απονεμήθηκε Μετάλλιο Αριστείας από την Γραμματεία Πολιτισμού της Πορτογαλίας, για το έργο του στην επιμέλεια και έρευνα του πορτογαλικού κινηματογράφου.

Ο **Βασίλης Κ. Καραμητσάνης** (1976), ασκεί από το 2002 το επάγγελμα του δικηγόρου. Από το 2008, είναι πρόεδρος του Animasyros (Διεθνές Φεστιβάλ Κινουμένων Σχεδίων). Το 2015 εξελέγη πρόεδρος της ΑΣΙΦΑ ΕΛΛΑΣ (Ελληνική Ένωση Κινουμένων Σχεδίων). Το 2018 αναγορεύθηκε Ιππότης του Τάγματος των Γραμμάτων & των Τεχνών της Γαλλικής Δημοκρατίας. Από το Νοέμβριο 2018 είναι πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.

Ο **Δημήτρης Κουτσιμπασάκος** σπούδασε σκηνοθεσία κινηματογράφου και τηλεόρασης στο Πανρωσικό Κρατικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου της Μόσχας (V.G.I.K). Έχει σκηνοθετήσει για την τηλεόραση και τον κινηματογράφο ντοκιμαντέρ, σειρές, μικρού και μεγάλου μήκους ταινίες, ενώ δουλειές του έχουν βραβευτεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

International Competition / Jury

Irena Bilić, born in Belgrade, studied philosophy, anthropology and film directing at the Sorbonne, under the guidance of Jean Rouch and Eric Rohmer. She began her career as an assistant director and editor, before becoming a documentary director. She has worked all over the world and with directors such as Andrei Zulawski, Emir Kusturica, Spike Lee, etc. She has made more than 20 documentaries and short features screened at prestigious film festivals. In 2006 she founded and for 14 years now, she produces and directs the European art and auteur films' festival "L'Europe autour de l'Europe" that takes place in Paris and Normandy every year.

Gaëlle Jones has worked several years in French public funding organizations and film commissions to support the French cinema industry. Since 2002, Gaëlle Jones is a film producer, first within the company Château-Rouge Production. She won the award of the Lagardère Foundation "best cinema producer" in 2003. In 2014 she joined and manages today Perspective Films, to produce and sale art house shorts, docs and feature films. Meanwhile, she handles a consulting and assessment mission in Cambodia to built the National Center of Arts and Cinema until 2019.

Haden Guest, (1972), is an American film historian and scholar, archivist and curator, as well as director of the Harvard Film Archive (HFA) of the Harvard University, where, as a lecturer in the Visual and Environmental Studies Department, he also teaches courses on film history and archival practice. Besides curating the HFA, he has curated film programs for the Viennale, the Oberhausen Film Festival and the Gulbenkian Foundation and Museum in Lisbon. In 2015, he was awarded a Medal of Cultural Merit by the Secretary of Culture of Portugal, in recognition for his work curating and researching Portuguese cinema.

Vasilis Karamistanis, born in Athens, 1976, is, since 2002, a licensed attorney-at-law by the Athens Bar Association. Since 2008, he is President of Animasyros (International Animation Festival). In 2015, he was appointed President to ASIFA HELLAS (Hellenic Animation Association). In 2018, he was awarded with the Knight Medal of the Order of Arts and Letters of the French Republic. Also, since November 2018, he is Chair of the Board of Directors of the Greek National Opera.

Dimitris Koutsibasakos studied film and TV direction at V.G.I.K, Moscow. He has directed documentaries, TV series, short and feature films for cinema and television. His works have received national and international awards.

Ταινία έναρξης → Opening film

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία/France,
1930, 75', DCP, α/μ /b&w,
Χωρίς ήχο/Silent

Σκηνοθεσία/Direction

Luis Buñuel

Σενάριο/Screenplay

Luis Buñuel, Salvador Dalí

Φωτογραφία/Cinematography

Albert Duverger

Μοντάζ/Editing

Luis Buñuel

Ηθοποιοί/Cast

Lya Lys, Gaston Modot, Max Ernst,
Caridad de Laberdesque

Μουσική/Music

Georges Van Parys

Παραγωγή/Production

Charles de Noailles, Marie-Laure
de Noailles

Αποκατάσταση/Restoration

Restored in 2019 in 4K by
Cinémathèque française, Centre
Pompidou and MNAM-CCI/Service
du cinéma expérimental with funding
provided by Pathé and Maison de
Champagne Piper-Heidsieck at
Hiventy (image) and L.E. Diapason
(sound) laboratories

Πηγή κόπιας/Print source

Cinémathèque française

Χρυσή εποχή

L'âge d'or // The golden age

■ Στη δεύτερη αυτή συνεργασία με τον Σαλβαντόρ Νταλί, μετά τον *Ανδαλουσιανό Σκύλο*, ο Μπουνιουέλ, προκάλεσε ακόμη μεγαλύτερο σουρεαλιστικό σκάνδαλο από την προηγούμενη φορά. Ο Ιησούς Χριστός και η ρωμαϊκή αυτοκρατορία, επίσκοποι, κυβερνήτες και η αστική τάξη, διαφθείρονται αλλά και εμποδίζουν έναν τρελό έρωτα. Παρόλο που δεν βασίζεται τόσο σε φιλικούς πειραματισμούς, και ενώ κατά κάποιο τρόπο συνομιλεί με τα χολιγουντιανά ιστορικά δράματα του Σεσίλ Ντε Μιλ, η ταινία ακόμη και σήμερα αψηφά κάθε ειδολογική κατάταξη και αφηγηματική σύμβαση, κάθε αστικό και ηθικό νόμο. Υπό την επίδραση του Ντε Σαντ, ο Μπουνιουέλ μας κληροδότησε μια ανατρεπτική σουρεαλιστική ταινία για τα ένστικτα της ηδονής και του θανάτου.

■ In this second collaboration with Salvador Dalí, after the *Un Chien Andalou*, Buñuel provoked an even bigger scandal than the previous time. Jesus Christ and ancient Rome, bishops, governors, ministers and the bourgeoisie, the same time they are corrupted they impede an amor fou. Even though it is not based so much of filmic experimentations, and in some ways it is in dialogue with Cecil De Mill's historical dramas, the film, even today, defies every genre and convention, every civil and moral law. Under the influence of De Sade, Buñuel passed down to us a subversive surrealist film on the instincts of sex and death.

Luis Buñuel // Ο ισπανός σκηνοθέτης Λουίς Μπουνιουέλ (1900-1983) θεωρείται πατέρας του σουρεαλιστικού κινηματογράφου. Ωστόσο, σκηνοθέτησε από πειραματικές ταινίες, ντοκιμαντέρ, μελοδράματα και ερωτικές ταινίες μέχρι μιούζικαλ, σάτιρες, περιπέτειες και γουέστερν. Παρά το γεγονός ότι στο έργο του πάντοτε υπάρχει το σουρεαλιστικό στοιχείο, όλες οι ταινίες του ξεχωρίζουν από το ιδιαίτερο μπουνιουελικό ύφος τους. // The Spanish director Luis Buñuel (1900-1983) is considered the father of surrealist cinema. However he directed experimental film, documentary, melodrama, satire, musical, erotica, comedy, romance, costume drama, fantasy, crime film, adventure, and western. Despite the fact that the surrealist element is always there, all of his films stand out for their distinct Bunuelian style.

Διεθνές διαγωνιστικό

Στο τμήμα «Διεθνές διαγωνιστικό» επιλέξαμε 9 ταινίες μεγάλου μήκους από ανεξάρτητους δημιουργούς, σχεδόν από όλον τον κόσμο. Τα κριτήρια για την επιλογή μας ήταν η αγάπη για τον κινηματογράφο και τη διαρκή επιπόνηση όπως εκφράζονται στη θέληση των δημιουργών να πειραματιστούν με την κινηματογραφική φόρμα και να διερευνήσουν τις πολιτικές της ορατότητας. Στην ταινία *Σπίρτα*, ο Ρόνι Σεν σκιαγραφεί σε ατμοσφαιρικό κιαροσκούρο τους τοξικοεξαρτημένους της Καλκούτας, ενώ ο Μπράιαν Γουέλς, με το *Μπιτς*, αποτίει ένα φόρο τιμής στη βρετανική υποκοουλτούρα του ρέιβ. Ανάμεσα στο ντοκιμαντέρ παρατήρησης και στη μυθοπλασία, ο Χασσέν Φερχάνι με την *Οδό Σαχάρα 143*, αποτυπώνει το πορτρέτο της Μαλίκα, «φύλακα του κενού», και τους περαστικούς από το καφέ της στη μέση του πουθενά. Η Ρενέ Νάντερ Μεσσόρα και ο Ζοάου Σαλαβίζα, στην ταινία *Η βροχή τραγουδάει στο χωριό των νεκρών*, από το πεδίο της μύησης και της εθνογραφίας για τους ιθαγενείς Ινδιάνους της Βραζιλίας, συνδέονται με τη σκληρή πραγματικότητα των κοινωνικών αποκλεισμών.

Η Κλαούντια Ρέινικε με το *Λοβ μι τέντερ* αφηγείται με οξυδέρκεια την ιστορία μιας νεαρής γυναίκας με ψυχο-κοινωνικές διαταραχές, ενώ η Ρομίνα Πάουλα, στο *Ξανά και ξανά*, με την κινηματογραφική εικόνα ως καθρέφτη, παίζει με το τι σημαίνει να μεγαλώνεις, να είσαι γυναίκα και μάνα. Ο Ράισουκε Χαμαγκούτσι παίζει επίσης το παιχνίδι με τους κινηματογραφικούς αντικατοπτρισμούς στη λυρική ιστορία αγάπης του *Ασάκο I & II*. Η κινηματογραφοφιλία, ως μέσο αλλά και ως σκοπός, εκφράζεται και στο ντοκιμαντέρ *Οι ήττες μας*, στο οποίο ο Ζαν-Γκαμπριέλ Περίο χρησιμοποιεί τον πολιτικό κινηματογράφο της δεκαετίας του 1960 για να αφυπνίσει πολιτικά και κινηματογραφικά εμάς και τους σπουδαστές του, ενόψει των προκλήσεων που θέτει το παρόν μας. Τέλος, με το *Φιλμ Φαρσί* του Εχσάν Κοσμπάχτ θα έχουμε την ευκαιρία να αναθεωρήσουμε την εικόνα μας για τον ιρανικό κινηματογράφο, αφού το ντοκιμαντέρ του προσφέρει μια κινηματογραφοφιλική εμπειρία στον προεπαναστατικό δημοφιλή ιρανικό κινηματογράφο.

International competition

In the "International Competition" we have selected 9 feature films from independent film directors, almost from all over the world. Our selection was inspired by the cinephiliac passions of the directors, their accomplished experimentation with cinematic form and the politics of visibility. In *Cat Sticks*, Ronny Sen shades Calcutta's drug-addicts in an atmospheric chiaroscuro, while Brian Welsh, in *Beats*, pays tribute to the British rave sub-culture. Between observational documentary and fiction, Hassen Ferhani in *143 Sahara street*, portrays Malika, the "gatekeeper of the void", and the people passing by from her remote road-cafe. Renée Nader Messorra and João Salaviza, from the ritual and ethnographic field of indigenous Indians of Brazil, connect with the harsh reality of social exclusions, in *The dead and the others*. Klaudia Reynicke, in *Love me tender*, sharply tells the story of a young woman with psycho-social disorders, while Romina Paula, in *Again once again*, using the cinematic image as a mirror, plays with what it means to grow up, to be a woman and a mother. Ryusuke Hamaguchi also plays with the cinematic reflections in his lyrical love story of *Asako I & II*. Cinephilia, both as means and vocation, is also expressed in the documentary *Our defeats*, in which Jean-Gabriel Périot uses the tools of political cinema of the 1960s to awaken his students and us to new challenges in the present. *Filmfarsi* by Ehsan Khoshbakht, allows us to reconsider our image of Iranian cinema, since the documentary offers a cinephiliac experience into the pre-revolutionary popular Iranian cinema.

Οδός Σαχάρα 143

143 rue du désert

143 Sahara street

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Αλγερία, Γαλλία, Κατάρ/Algeria, France, Qatar, 2019, 100', DCP, Έγχρ./Color, Αλγερινά, Αραβικά, Γαλλικά, Αγγλικά/Algerian, Arabic, French, English

Σκηνοθεσία/Direction

Hassen Ferhani

Σενάριο/Screenplay

Hassen Ferhani

Φωτογραφία/Cinematography

Hassen Ferhani

Μοντάζ/Editing

Stéphanie Sicard, Nadia Ben Rachid, Nina Khada, Hassen Ferhani

Ήχος/Sound

Antoine Morin

Παραγωγή/Production

Narimane Mari, Olivier Boisshot, Allers Retours Films, Centrale Électrique

Ηθοποιοί/Cast

Malika, Chawki Amari, Samir Elhakim

Προέλευση ταινίας/Film Source

Centrale Électrique, Pascale Ramonda

■ Η Μαλίκα είναι ιδιοκτήτρια ενός μικρού καφέ, το οποίο, στο μοναδικό του τραπέζι, σερβίρει μόνο τσάι, αυγά και νερό και βρίσκεται στην εθνική οδό που διασχίζει την έρημο, 10 ώρες οδήγηση νότια από το Αλγέρι. Ένας διερχόμενος περιγράφει την Μαλίκα «ως φύλακα του κενού». Ωστόσο, η υβριδική ταινία του Χασσέν Φερχάνι, λόγω των στοιχείων ντοκιμαντέρ παρατήρησης που εμπεριέχει, δείχνει ότι το φαινομενικά έρημο μέρος σφύζει από ζωή. Οδηγοί φορτηγών, τουρίστες με μοτοσυκλέτες και τακτικοί πελάτες που φέρνουν νέα από την κοντινή πόλη Ελ Μένια, εξυπηρετούνται στο κατώφλι της Μαλίκα, ενώ αυτή παραμένει πάντοτε εκεί.

■ Malika is the owner of a small one-table road-café, which serves only tea, eggs and water, and lies somewhere along the national route, in the desert, some 10 hours drive south of Algiers. A passer-by describes Malika as a “gatekeeper of the void”. However, the hybrid film of Hassen Ferhani, due to the elements of observational documentary it contains, shows that this seemingly desolate place is actually teeming with life. Truckers, tourists on motorcycles, and regulars, who bring her news from the close-by city of El Menia, are served in Malika’s doorstep, while she remains always there.

Hassen Ferhani // Ο Χασσέν Φερχάνι γεννήθηκε στο Αλγέρι το 1986. Στην ταινία του *Ο Ταρζάν, ο Δον Κιχώτης και εμείς* 2013, η οποία προβλήθηκε στα φεστιβάλ της Μασσαλίας και του Λοκάρνο, ήδη φαινόταν το ενδιαφέρον του για το ντοκιμαντέρ στα όρια με τη μυθοπλασία. Η ταινία *Γύρω-γύρω στο μυαλό μου* (2015), γυρισμένη σε σφαγεία στο Αλγέρι, ήταν η πρώτη του μυθοπλασία. // Hassen Ferhani was born in Algiers in 1986. His film *Tarzan, Don Quichotte et nous* (2013), which was presented at the festivals of Marseille and Locarno, already reflected his interest in documentary bordering on fiction. *Roundabout in My Head* (2015), shot in slaughterhouses in Algiers, was his first feature.

Μπιτς

Beats

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Ηνωμένο Βασίλειο/United Kingdom, 2019, 96', DCP, Έγχρ./Color, Αγγλικά/English

Σκηνοθεσία/Direction

Brian Welsh

Σενάριο/Screenplay

Kieran Hurley, Brian Welsh

Φωτογραφία/Cinematography

Benjamin Kracun

Μοντάζ/Editing

Robin Hill

Ήχος/Sound

Christopher S. Aud

Παραγωγός/Producer

Steven Soderbergh

Παραγωγή/Production

Rosetta Productions

Ηθοποιοί/Cast

Cristian Ortega, Lorn Macdonald, Laura Fraser, Amy Manson, Gemma McElhinney, Kevin Mains, Rachel Jackson, Ross Mann

Προέλευση ταινίας/Film Source

Wild Bunch

■ Οι κολλητοί φίλοι από παιδιά, ο Τζόννο και ο Σπάνερ, στο κατώφλι της ενηλικίωσής τους, θα πρέπει τώρα να χωριστούν. Το καλοκαίρι όμως του 1994 θα είναι ιδιαίτερο γι' αυτούς αλλά και για τη χώρα. Η έκρηξη της σκηνής των ελεύθερων πάρτι ρέιβ και το μεγαλύτερο νεανικό κίνημα αντί-κουλτούρας διατρέχει όλη τη Βρετανία. Οι κολλητοί φεύγουν για ένα παράνομο πάρτι και βιώνουν την περιπέτεια της αντεργκράουντ αναρχίας και ελευθερίας, η οποία θα λήξει με πλήρη σύγκρουση με τις δυνάμεις του νόμου και της τάξης. Μια ταινία για τη φιλία, την εξέγερση και το κίνημα του ρέιβ, με εκλεκτική και ξεσηκωτική ηλεκτρονική μουσική.

■ Best mates, since childhood, Johnno and Spanner, on the cusp of adulthood, will now have to be separated. The summer of 1994 however is going to be special for them, and for the country. The explosion of the free rave party scene and the largest counter-cultural youth movement in recent history is happening across Britain. The boys head out to an illegal rave: an adventure into underground anarchy and freedom, that ends with a full on collision with the forces of law and order. A film about friendship, rebellion, and the rave movement, set to an eclectic and electrifying soundtrack.

Brian Welsh // Ο Μπράιαν Γουέλς (1981, Ηνωμένο Βασίλειο) δούλεψε ήδη ως μοντέρ ντοκιμαντέρ όταν άρχισε να σπουδάζει σκηνοθεσία. Έπειτα έκανε την ταινία μυθοπλασίας, χαμηλού προϋπολογισμού, *Στο όνομά μας* (2001). Έκτοτε έχει σκηνοθετεί αρκετές ταινίες για την τηλεόραση και έχει κερδίσει πολλά βραβεία, μεταξύ των οποίων, ένα Emmy, για το επεισόδιο του στην επιδραστική σειρά *Μαύρος Καθρέφτης*. // Brian Welsh (1981, UK) was already working as an editor in documentaries, before studying directing. Then he made the micro-budget feature film *In our Name* (2010). Since then, he has directed several TV dramas, winning multiple awards, including an Emmy for his episode for the seminal TV series *Black Mirror*.

Σπίρτα

Cat sticks

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Ινδία/India, 2019, 94', DCP, α/μ./b&w, Ινδικά/Bengali

Σκηνοθεσία/Direction

Ronny Sen

Σενάριο/Screenplay

Ronny Sen, Soumyak Kanti DeBiswas

Φωτογραφία/Cinematography

Shreya Dev Dube

Μοντάζ/Editing

Nikon Basu

Ήχος/Sound

Sukanta

Παραγωγός/Producer

Tanaji Dasgupta, Soumyak Kanti DeBiswas, Theodore Shivdasani

Παραγωγή/Producer

Design-Devika Dave

Ηθοποιοί/Cast

Tanmay Dhanania, Sumeet Thakur, Rahul Dutta, Joyraj Bhattacharya, Saurabh Saraswat, Sreejita Mitra, Kalpan Mitra, Raja Chakravorty, Sounak Kundu, Soumyajit Majumdar

Προέλευση ταινίας/Film Source

Ronny Sen

■ Μια βροχερή μέρα στην Καλκούτα, μια παρέα απελπισμένων τοξικομανών ψάχνεται για πρέζα, αλλά το μόνιμο φτιάξιμο που ψάχνουν αποδεικνύεται άπιαστο. Η ταινία υφαίνει τις ιστορίες σε κιαρροσκούρο, διατρέχει με τις ιστορίες καταστάσεις τοξικής εφορίας και πτώσης, και χώρους υπαρκτούς και ανύπαρκτους. Μια ασταμάτητη νεροποντή παίζει για φόντο σε ζωές που ισορροπούν σε ένα επισφαλές φτιάξιμο. Για την πρώτη ταινία του Ρόνι Σεν, μπορεί να ειπωθεί ότι, είναι ένας συνδυασμός ύφους, ο οποίος αντλεί στοιχεία από τον μεγάλο Ινδό σκηνοθέτη Σατιατζίτ Ράι και από τον αμερικανό Έιμπελ Φεράρα.

■ On a rainy night in Calcutta a group of desperate addicts chase brown sugar, but the permanent intoxication they seek proves elusive. *Cat Sticks* weaves their stories into a chiaroscuro, traverses with them through states high and low, spaces real and unreal. A relentless downpour plays backdrop to lives balanced on a precarious high. For Ronny Sen's first feature, can be said, that it is a combination of style drawing elements from the great Indian director Satyajit Ray and the American Abel Ferrara.

Ronny Sen // Ο Ρόνι Σεν (1986, Ινδία) ζει στην Καλκούτα, και είναι σκηνοθέτης, φωτογράφος και συγγραφέας. Η ταινία *Σπίρτα* κέρδισε την ειδική μνεία της κριτικής επιτροπής στο Φεστιβάλ Slamdance το 2019. Έχει σκηνοθετήσει ντοκιμαντέρ για το BBC και ως φωτογράφος έχει εκδώσει δυο προσωπικά φωτογραφικά βιβλία // Ronny Sen (b. 1986, India) is a film director, writer and photographer based in Calcutta. His debut feature film *Cat Sticks* won the jury honorable mention at Slamdance Film Festival in 2019. He has directed television documentaries for BBC, and, as a photographer, has published two artist books.

Η βροχή τραγουδάει στο χωριό των νεκρών

Chuva é cantoria na aldeia dos mortos

The dead and the others

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία, Βραζιλία/Portugal, Brazil 2018, 114', DCP, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

Σκηνοθεσία/Direction

Renée Nader Messora, João Salaviza

Σενάριο/Screenplay

Renée Nader Messora, João Salaviza

Φωτογραφία/Cinematography

Renee Nader Messora

Μοντάζ/Editing

João Salaviza, Renée Nader Messora, Edgar Feldman

Ήχος/Sound

Pablo Lamar

Παραγωγός/Producer

Ricardo Alves Jr., Thiago Macêdo Correia, Renée Nader Messora, João Salaviza

Παραγωγή/Production

Entrefilmes, Karô Filmes, Material Bruto

Ηθοποιοί/Cast

Henrique Ihjãc Krahô, Raene Kôtô Krahô

Προέλευση ταινίας/Film Source

Luxbox

■ Δεν έχει πνεύματα και φίδια σήμερα το βράδυ και το δάσος γύρω από το χωριό είναι ήσυχο. Ο 15χρονος Ιζάακ έχει εφιάλτες από τότε που έχασε τον πατέρα του. Είναι ιθαγενής που προορίζεται για σαμάνος, από τη φυλή Κράχο, στα βόρεια της Βραζιλίας. Ο Ιζάακ περπατάει στο σκοτάδι. Ένας ψαλμός ακούγεται από μακριά. Η φωνή του πατέρα του τον καλεί, είναι ώρα να γίνει η νεκρώσιμη τελετή, για να αποχωρήσει το πνεύμα για το χωριό των νεκρών. Το πένθος πρέπει να σταματήσει. Ο Ιζάακ καταφεύγει στην πόλη και αντιμετωπίζει την πραγματικότητα του να είναι ιθαγενής στη σύγχρονη Βραζιλία.

■ There are no spirits or snakes tonight and the forest around the village is quiet. Fifteen year old Ihjãc has nightmares since he lost his father. He is an indigenous Krahô, from the north of Brazil, destined to be a shaman. A chant comes through the palm trees. His father's voice calls him: it's time to organize the funerary feast so the spirit can depart to the dead's village. The mourning must cease. Ihjãc runs away to the city and faces the reality of being an indigenous in contemporary Brazil.

Renée Nader Messora // Η Ρενέ Νάντερ Μεσσόρα (1979, Βραζιλία), από το 2009, συμμετέχει στην κινηματογραφική κολεκτίβα της φυλής Κράχο, η οποία αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της ιθαγενικής ταυτότητας. // Renée Nader Messora (1979, Brazil), since 2009, is participating in the local collective of Krahô filmmakers, which is focused in the strengthening of the indigenous identity.

João Salaviza // Ο Ζοάου Σαλαβίζα (1984, Πορτογαλία) έχει βραβευτεί με τη Χρυσή Αρκούδα της Μπερλινάλε για τη μικρού μήκους ταινία *Ράφα* (2012), και με τον Χρυσό Φοίνικα του Φεστιβάλ των Καννών για τη μικρού μήκους ταινία *Αρένα* (2009). // João Salaviza (1984, Portugal), has won the Berlinale Golden Bear for his short film *Rafa* (2012) and the Palme d'Or at the Festival de Cannes for his short film *Arena* (2009).

Ξανά και ξανά

De nuevo otra vez

Again once again

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Αργεντινή/Argentina, 2019, 84', DCP, Έγχρ./Color, Ισπανικά, Γερμανικά/Spanish, German

Σκηνοθεσία/Direction

Romina Paula

Σενάριο/Screenplay

Romina Paula

Φωτογραφία/Cinematography

Eduardo Crespo

Μοντάζ/Editing

Eliane D. Katz

Ήχος/Sound

Mercedes Tennina

Παραγωγός/Producer

Paula Repetto

Παραγωγή/Production

Compania Cine

Ηθοποιοί/Cast

Romina Paula, Mónica Rank, Ramón Cohen, Esteban Bigliardi, Pablo Sigal, Mariana Chaud, Denise Groesman

Προέλευση ταινίας/Film Source

Compañia de Cine

■ Θα χωρίσουν; Η Ρομίνα δεν το πιστεύει, αλλά ζει προσωρινά με τον 4χρονο γιο της στο σπίτι της μάνας της στο Μπουένος Άιρες, ενώ ο άντρας της στο σπίτι πνίγεται στη δουλειά. Η σκηνοθέτης και ηθοποιός της ταινίας στρέφει την κάμερα στον εαυτό της, για να αναζητήσει εκ νέου ποια είναι. Μετά από τα πρώτα τέσσερα χρόνια μητρότητας, είναι λίγο μεγάλη για χορούς και άραγμα με 20χρονα, αλλά ακόμη μικρή, ώστε να φαντασιώνεται άλλους. Η πρώτη ταινία της Ρομίνα Πάουλα, μεταξύ ντοκιμαντέρ και μυθοπλασίας, είναι μια εύθραυστη αναζήτηση για τη μητρότητα, τη θηλυκότητα και την ενηλικίωση, με αναπάντεχους αναστοχασμούς, ελικρινείς αναλύσεις και χωρίς συντηρητισμό.

■ Are they getting divorced? Romina doesn't think so, but she is living temporarily with her 4-year-old son at her mother's place in Buenos Aires, while her husband is at home snowed under with work. Actress Romina Paula points the camera at herself, to rediscover who she is. After the first overwhelming years as a mother, she's a little too old for disco parties and hanging round with 20-somethings, but still young enough to fantasise about others. Romina Paula's debut, between documentary and fiction, is a fragile investigation into motherhood, femininity and growing up, with surprising reflections and refreshingly honest analyses, without prudishness

Romina Paula // Η Ρομίνα Πάουλα (1979, Αργεντινή) είναι συγγραφέας, ηθοποιός και σκηνοθέτις θεάτρου. Έχει σπουδάσει δραματουργία και έχει γράψει και σκηνοθετήσει διεθνώς επιτυχημένα θεατρικά έργα. Έχει γράψει αρκετά μυθιστορήματα. Η ταινία της *Ξανά και ξανά* είναι το ντεμπούτο της στην κινηματογραφική σκηνοθεσία. // Romina Paula (1979, Argentina) is a writer, actress and theatre director. She graduated in dramaturgy and has written and directed internationally successful plays. She has written several novels. *Again once again* is her directorial debut.

Φιλμφαρσί

Filmfarsi

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ιράν, Ηνωμ. Βασίλειο/Iran, U.K., 2019, 84', DCP, Έγχρ-α/μ./Color-b&w, Γαλλικά/French

Σκηνοθεσία/Direction

Ehsan Khoshbakht

Σενάριο/Screenplay

Ehsan Khoshbakht

Μοντάζ/Editing

Niyaz Saghari and Abolfazl Talooni

Ήχος/Sound

Rob Szeliga

Παραγωγός/Producer

Ehsan Khoshbakht

Προέλευση ταινίας/Film Source

Ehsan Khoshbakht

■ Αυτό το ντοκιμαντέρ αποκαλύπτει μία σπάνια και μη αναγνωρισμένη εικόνα του προεπαναστατικού δημοφιλούς ιρανικού κινηματογράφου, πριν απαγορευτεί το 1979. Σύμφωνα με την επιδραστική βρετανή θεωρητικό του κινηματογράφου Λόρα Μάλβει: «Ως θαυμάστρια του νέου ιρανικού κινηματογράφου, συχνά αναρωτιόμουν για τον δημοφιλή πρόδρομό του. Ο Εχσάν Κοσμπάχτ έχει επιτέλους ανοίξει αυτήν την ιστορία. Η δοκιμακή, στοχαστική και κινηματογραφοφιλική ανάλυση του εκτιμά το είδος των αδιάντροπων ταινιών exploitation, που είναι μέσα στη βία και στο σεξ. Το *Φιλμφαρσί*, με πολύ χρήσιμο τρόπο, τοποθετεί αυτόν τον τρελό κινηματογράφο μέσα στην πολιτισμική και πολιτική κουλτούρα του Ιράν, και επίσης του επιτρέπει να βρει τη θέση του στο ευρύτερο πλαίσιο του παγκόσμιου κινηματογράφου».

■ This documentary reveals a rarely seen and barely acknowledged image of Iranian pre-revolutionary popular cinema, banned after 1979. According to the seminal British film theorist Laura Mulvey: "As a long standing admirer of the New Iranian Cinema, I often wondered about its popular predecessor. Ehsan Khoshbakht has finally opened up this story. His essayistic, meditative and cinephile analysis celebrates an unashamedly exploitative genre, steeped in sex and violence; *Filmfarsi* very usefully locates this crazy cinema within the Iranian popular and political culture of its time, and also allows it to find a place in the wider context of World Cinema".

Ehsan Khoshbakht // Ο Εχσάν Κοσμπάχτ ζει και εργάζεται στο Λονδίνο, και είναι ντοκιμαντερίστας, επιμελητής κινηματογράφου και συγγραφέας. Με σπουδές στην αρχιτεκτονική, έχει γράψει και επιμεληθεί πολλά βιβλία, όπως για την ιστορία του κινηματογραφικού πόστερ, το είδος ταινιών γουέστερν, κ.ά. Ο Εχσάν είναι συνδιευθυντής του φεστιβάλ Il Cinema Ritrovato στην Μπολόνια. // Ehsan Khoshbakht is a London-based Iranian documentary filmmaker, film curator and writer. Architect by training, he has authored and edited numerous books, such as on the history of movie posters, the western genre, etc. Ehsan is the co-director of Il Cinema Ritrovato film festival in Bologna.

Ασάκο I & II

Netemo sametemo

Asako I & II

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction
Ιαπωνία, Γαλλία/Japan, France, 2018,
119', DCP, Έγχρ./Color, Ιαπωνικά/
Japanese

Σκηνοθεσία/Direction

Ryusuke Hamaguchi

Σενάριο/Screenplay

Sachiko Tanaka, Ryusuke Hamaguchi

Φωτογραφία/Cinematography

Yasuyuki Sasaki

Μοντάζ/Editing

Azusa Yamazaki

Παραγωγός/Producer

Comme des Cinémas, Nagoya
Broadcasting Network, Bitters End

Παραγωγή/Production

Nagoya Broadcasting Network, Bitters
End & Comme des Cinémas

Ηθοποιοί/Cast

Masahiro Higashide, Erika Karata, Koji
Seto, Rio Yamashita, Sairi Ito

Προέλευση ταινίας/Film Source

MK2

■ Μια ταινία, βασισμένη σε ένα μυθιστόρημα της Τομόκα Σιμπασάκι, για την επίγεια μαγεία του έρωτα. Η Ασάκο, μια ντροπαλή φοιτήτρια στην Οσάκα ερωτεύεται κεραυνοβόλα τον Μπακού. Ο Μπακού είναι ένας όμορφος και μυστήριος νέος, ο οποίος μια μέρα εξαφανίζεται για τα καλά. Όταν, δυο χρόνια αργότερα η Ασάκο είναι σερβιτόρα, στο καφέ που δουλεύει συναντά τον Ριόχι, ο οποίος μοιάζει καταπληκτικά με τον Μπακού. Ο Ριόχι θα αγαπήσει την Ασάκο με διαφορετικό τρόπο από τον Μπακού. Θα της προσφέρει μια αγάπη, που για την Ασάκο, θα είναι τόσο καθησυχαστική που την τρομάζει.

■ A film, based on a Tomoka Shibasaki's novel, on the earthly magic of falling in love. When Asako, a shy student from Osaka, meets Baku, it's love at first sight. Baku is a mysterious and gorgeous-looking young man, who often disappears. Then, one day, he's gone for good. Two years later, Asako, now working as a server in a coffee shop, spots Ryohei, who looks exactly like Baku. Ryohei will love Asako in a different way — the kind of love that's so reassuring it might even be scary for Asako.

Ryusuke Hamaguchi // Ο Ράισουκε Χαμαγκούτσι (1978, Ιαπωνία) σπούδασε κινηματογράφο και νέα μέσα στο Τόκιο. Το 2103 σκηνοθέτησε την ταινία *Αγγίζοντας το δέρμα του απόκοσμου*. Το 2015, η 5ωρη ταινία του *Happy hour* βραβεύτηκε δύο φορές στο φεστιβάλ του Λοκάρνο. Η ταινία *Ασάκο I & II* διαγωνίστηκε στο φεστιβάλ των Καννών. // Ryusuke Hamaguchi (1978, Japan) studied film and new media in Tokyo. In 2013, he directed *Touching the skin of eeriness*. In 2015, his 5-hour film *Happy-hour*, was awarded twice at the Locarno Festival. His latest film *Asako I & II* competed in the Cannes Film Festival.

Οι ήττες μας

Nos défaites

Our defeats

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Γαλλία/
France, 2019, 96', DCP, Έγχρ-α/μ./
Color-b&w, Γαλλικά/French

Σκηνοθεσία/Direction

Jean-Gabriel Périot

Φωτογραφία/Cinematography

Amine Berrada

Μοντάζ/Editing

Jean-Gabriel Périot

Ήχος/Sound

Claire Goldmann-Fournier

Παραγωγός/Producer

Frédéric Dubreuil

Παραγωγή/Production

Envie de Tempête Productions

Προέλευση ταινίας/Film Source

Doc&Film International

■ Ο Ζαν-Γκαμπριέλ Περίο, γι' αυτό το ντοκιμαντέρ, το οποίο συνενώνει τον κινηματογράφο με την πολιτική, συνεργάστηκε με μια ομάδα μαθητών. Οι μαθητές δούλεψαν τόσο μπροστά όσο και πίσω από τις κάμερες, δραματοποιώντας εκ νέου σκηνές -από απεργίες εξεγέρσεις και εργατικές κινητοποιήσεις- ταινιών από τα τέλη της δεκαετίας του 1960 και από τις αρχές της δεκαετίας του 1970, όπως *Η Κινέζα* του Ζαν-Λυκ Γκοντάρ. Ενώ στην αρχή, οι μαθητές αδυνατούν να κατανοήσουν την πολιτική στράτευση ή την ιδέα της επανάστασης, σταδιακά συνειδητοποιούν ότι το παρελθόν αντηχεί στην παρούσα πολιτική κατάσταση, και ότι, μέσα από τις ήττες μας, μπορεί να αναδυθεί η δύναμη για την αντιμετώπιση του χάους που ζούμε σήμερα.

■ Jean-Gabriel Périot, in this documentary, which unites cinema with politics, collaborated with a group of students. The students worked both in front of and behind the camera, re-staging scenes of strikes, resistance, and labour disputes, from films dating from the late 1960s to the late 1970s, including *La Chinoise* by Jean-Luc Godard. While barely able to define neither political commitment nor the idea of revolution at first, the students gradually realize that the perspectives from the past still echo in our present politics and that within our defeats may rise the strength to face today's chaos and its challenges.

Jean-Gabriel Périot // Ο Ζαν-Γκαμπριέλ Περίο (1974, Γαλλία) εργάζεται ως καλλιτέχνης της βίντεο-τέχνης, διευθυντής φωτογραφίας, μοντέρ και σκηνοθέτης. Δουλεύει με αρχαικό υλικό και η πλειοψηφία των έργων του είναι ντοκιμαντέρ, animation και πειραματικές ταινίες, που περιστρέφονται γύρω από τα θέματα της βίας και της ιστορίας. Το ντοκιμαντέρ του *Η Γερμανική νεολαία* (2015) κέρδισε το γαλλικό βραβείο César. // Jean-Gabriel Périot (1974, France) works as a video-artist, cinematographer, editor and director. He makes film projects using archive material and the majority of his works are documentary, animation and experimental projects, dealing with violence and history. His documentary *German Youth* (2015) won the French César award.

Λοβ μι τέντερ

Love me tender

Ελληνική Πρεμιέρα / Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Ελβετία/
Switzerland, 2019, 83', DCP, Έγχρ./
Color, Ιταλικά/Italian

Σκηνοθεσία/Direction

Klaudia Reynicke

Σενάριο/Screenplay

Klaudia Reynicke

Φωτογραφία/Cinematography

Diego Romero Suarez Llanos

Μοντάζ/Editing

Paola Freddi

Παραγωγός/Producer

Gabriella De Gara, Tiziana Soudani,
Michela Pini

Παραγωγή/Production

Amka Films Productions

Ηθοποιοί/Cast

Barbara Giordano, Antonio Bannò,
Gilles Privat, Maurizio Tabani, Anna
Galante, Federica Vermiglio

Προέλευση ταινίας/Film Source

Summerside International

■ Η Σεκόντα είναι εγκλωβισμένη στο οικογενειακό διαμέρισμά της και στη μοναχική ρουτίνα της. Είναι μια 32χρονη γυναίκα, με οξεία αγοραφοβία. Μια μέρα, η μητέρα της πεθαίνει και ο πατέρας της την εγκαταλείπει, και η Σεκόντα πρέπει να παλέψει τους δαίμονές της και να υπερασπιστεί τον εαυτό της. Σποραδικά συνδέεται με τον έξω κόσμο, με ένα μικρό κορίτσι που της επιτίθεται λεκτικά από την αυλή, και με τα προσβλητικά τηλεφωνήματα από τον Χένρι, εισπράκτορα οφειλών, ο οποίος απειλεί ότι θα λάβει μέτρα. Ανήσυχη για την επιβίωση της, η Σεκόντα θα έχει μία ευκαιρία, όταν ένας συλλέκτης μπουκαλιών, επονομαζόμενος Σάντο, την επισκέπτεται. Πρέπει ωστόσο να παίξει σωστά το παιχνίδι της.

■ Seconda is bound to her family apartment and her cloistered routines. She is a 32-year-old woman with acute agoraphobia. One day, her mother dies and her father deserts her, leaving Seconda to battle her demons and fend for herself. She has sporadic connections with the outside world: a little girl who verbally attacks her from the courtyard and abusive phone messages from Henry, a debt collector who threatens action. Preoccupied yet burdened with her own survival, Seconda gets a chance for release when a homely bottle collector named Santo visits, but she must play her cards right.

Klaudia Reynicke // Η Κλαούντια Ρέινικε είναι ελβετή κινηματογραφίστρια με καταγωγή από το Περού. Σπούδασε στη Σχολή Τεχνών Tisch στη Νέα Υόρκη και έχει μεταπτυχιακό δίπλωμα στον κινηματογράφο από τη Σχολή Τέχνης της Λωζάνης. Έχει σκηνοθετήσει το ντοκιμαντέρ *Έτσι είναι οι άντρες*; (2013) και τη μυθοπλασία *Η φωλιά* (2016). // Klaudia Reynicke is a Swiss-Peruvian filmmaker. She attended New York University Tisch School of the Arts and holds a Master of Arts in filmmaking from the École cantonale d'art de Lausanne. She has directed the feature documentary *Is this how men are?* (2013) and the fiction feature *The nest* (2016).

Μανοέλ ντε Ολιβέιρα / Υπογράφοντας το φως

Το 10ο Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου έχει την τιμή να παρουσιάσει το αφιέρωμα «Μανοέλ ντε Ολιβέιρα: υπογράφοντας το φως». Ο εξαιρετικός πορτογάλος σκηνοθέτης Μανοέλ ντε Ολιβέιρα, γεννημένος το 1908, στο Πόρτο, από ευκατάστατους γονείς, μυήθηκε στον κινηματογράφο το 1927. Η πρώτη του ταινία, το ποιητικό ασπρόμαυρο, μικρού μήκους ντοκιμαντέρ *Δουλεύοντας στον ποταμό Δούρο*, κυκλοφόρησε το 1931. Πέθανε το 2015, 106 χρόνων. Με άλλα λόγια, πρόκειται για μία αξιοσημείωτη 88χρονη σταδιοδρομία αγάπης για τον κινηματογράφο.

Στη διάρκεια του πολέμου και υπό το αυταρχικό καθεστώς του Σαλαζάρ, σκηνοθέτησε τη νεορεαλιστικού ύφους μυθοπλασία *Ανίκι-Μπόμπο* (1942). Μετά τον πόλεμο αποφάσισε να σπουδάσει πάνω στο έγχρωμο φιλμ στη Γερμανία. Η εντυπωσιακή χρήση του χρώματος, καθώς και το αναδυόμενο, ασυμβίβαστα μοντέρνο ύφος του, διαφαίνεται στο αριστούργημα *Ιεροτελεστία της άνοιξης* (1962).

Από τη δεκαετία του 1970 και από τις αρχές της δεκαετίας του 1980, το πρόγραμμα μας προβάλλει για πρώτη φορά στην Ελλάδα τρεις ταινίες από την *Τετραλογία των Ματαιωμένων Ερώτων*: την μπουνιουελική *Παρελθόν και Παρόν* (1972), την μεγαλοπρεπή *Καταραμένη Αγάπη* (1979) και την απaráμιλλη *Φρανσίσκα* (1981).

Από τη δεκαετία του 1990 έως το θάνατό του, ο Ολιβέιρα έκανε μία ταινία κάθε χρόνο. Επιλέξαμε τις ταινίες: «Όχι» ή η μάταιη δόξα της διαταγής (1990), στην οποία γίνεται μια επισκόπηση της πορτογαλικής ιστορίας. *Η κοιλάδα του Αβραάμ* (1993), η οποία είναι μια πορτογαλική εκδοχή της Μαντάμ Μποβαρί και *Το κουτί* (1994), για το ευαίσθητο πορτραίτο των φτωχών ανθρώπων στη Λισαβόνα. Τέλος, τόσο η ταινία *Ταξίδι στην αρχή του κόσμου* (1997) όσο και η αυτοβιογραφική *Το Πόρτο της παιδικής μου ηλικίας* (2001), δείχνουν έναν σκηνοθέτη που επιστρέφει στα μέρη της νιότης του. Με τις 12 ταινίες του αφιερώματός μας, ελπίζουμε να επιστρέψουμε στον Ολιβέιρα, αλλά και στους κινηματογράφοφιλους, λίγη από τη χαρά, την ενέργεια και την αγάπη για τον κινηματογράφο που αυτός ήξερε να δίνει και να δημιουργεί.

Manoel de Oliveira / A signature to light

The 10th Avant Garde Film Festival is honoured to present the tribute “Manoel de Oliveira: a signature to light”. The outstanding Portuguese director Manoel de Oliveira, born in 1908, in Porto, by wealthy parents, was initiated in cinema in 1927. His first film, the poetic black-and-white documentary short, *Labor on the Douro river*, was released in 1931. He died in 2015, aged 106. That is a remarkable itinerary of 88-year love of cinema. During the war and under Salazar’s authoritarian regime, he made the neorealist in style black-and-white *Aniki-Boko* (1942).

After the war he decided to study color-filmmaking in Germany. The stunning use of color and his emerging uncompromising modernist style is evident in the masterpiece *Rite of Spring* (1962). From the 1970s and early 1980s, our programme premieres three films from De Oliveira’s *Tetralogy of Frustrated Love*: the Bunuelian *Past and Present* (1972), the sublime *Doomed Love* (1979), and the inimitable *Francisca* (1981).

From the 1990’s until his death De Oliveira made a film every year. We opted for: ‘No’, or *the vain glory of command* (1990), which takes a long view of Portuguese history; *Abraham’s valley* (1993), which is a Portuguese version of Madame Bovary, and *Blind man’s buff* (1994) for its sensitive portrait of poor people in Lisbon. Finally, both the fiction film *Voyage to the beginning of the world* (1997) and the autobiographical *Oporto of my childhood* (2001), feature a director revisiting the locations of his youth. With our 12-film tribute, we hope to give back to De Oliveira, and to the Greek cinephiles, a little of the joy, the energy, the love of life and cinema that he knew how to give and invent.

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira **Σενάριο/Screenplay:** Manoel de Oliveira **Φωτογραφία/Cinematography:** Emmanuel Machuel **Μοντάζ/Editing:** Valérie Loiseleux **Ήχος/Sound:** Jean-Francois Auger **Ηθοποιοί/Cast:** Jorge Trêpa, Ricardo Trêpa, Maria de Medeiros, Leonor Silveira **Παραγωγός/Producer:** Paulo Branco **Προέλευση ταινίας/Film Source:** Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira **Σενάριο/Screenplay:** Manoel de Oliveira **Φωτογραφία/Cinematography:** Renato Berta **Μοντάζ/Editing:** Valérie Loiseleux **Ήχος/Sound:** Jean-Francois Auger **Ηθοποιοί/Cast:** Marcello Mastroianni, Jean-Yves Gautier, Leonor Silveira **Παραγωγός/Producer:** Paulo Branco **Προέλευση ταινίας/Film Source:** Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Το Πόρτο της παιδικής μου ηλικίας

Porto da minha infância / Oporto of my childhood

Αθηναϊκή Πρεμιέρα / Athenian Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία, Γαλλία/Portugal, France, 2001, 61', 35mm, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Όταν, το 2001, ζητήθηκε από τον Ολιβέιρα να κάνει μια ταινία για τον τόπο γέννησής του, το Πόρτο, άδραξε την ευκαιρία, αλλά αντιμετώπισε το πρόβλημα ότι η πόλη ανακαινιζόταν. Μετατρέποντας τον περιορισμό σε πλεονέκτημα, κατέφυγε στις αναμνήσεις της παιδικής του ηλικίας. Σύμφωνα με τα λόγια του: «Θεωρώ την ταινία ως ντοκιμαντέρ, αλλά για να μην μπουκώσει από φωτογραφικά άλμπουμ, πολλές φορές έπρεπε να δραματοποιήσω. Αυτό που προέκυψε είναι αναμνήσεις μιας ζωής και εικόνες ενός χρόνου προ πολλού περασμένου, οι οποίες δεν σχηματίζουν μια αυτοβιογραφία, παρόλο που με περιλαμβάνουν».

■ When, in 2001, Oliveira was asked, to make a film about his birthplace, Porto, he seized the opportunity, but encountered the problem of the city being renovated. Converting the limitation to his advantage, he resorted to his childhood memories. In his words: "I regard the film as a documentary, but to avoid it getting bogged down in a kind of photo album, I sometimes had to reconstruct things. What remains are memories of a kind of life and of images of a time long gone, that eventually do not form an autobiography, even though they do involve me".

Ταξίδι στην αρχή του κόσμου

Viagem ao princípio do mundo

Voyage to the beginning of the world

Αθηναϊκή Πρεμιέρα / Athenian Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία, Γαλλία/Portugal, France, 1997, 95', 35mm, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Στην ταινία, με επίσης αυτοβιογραφικά στοιχεία, ο Μαρτσέλο Μαστρογιάνι, στην τελευταία του εμφάνιση, υποδύεται τον ηλικιωμένο πορτογάλο σκηνοθέτη Μανουέλ, ο οποίος, παρέα με φίλους ηθοποιούς, κάνει γυρίσματα στα μέρη της νιότης του. Ο πρωταγωνιστής του Μανουέλ, ο Αλφόνσο, θυμάται τον προ πολλού πεθαμένο πατέρα του και την καταγωγή του από ένα φτωχό χωριό εκεί κοντά. Αποφασίζουν να επισκεφτούν το χωριό, και η επανασύνδεση του Αλφόνσο με τη θεία του συνδυάζεται με τις αναπολήσεις του Μανουέλ για το συγκριμένο μέρος της βόρειας Πορτογαλίας.

■ In the film, also in an autobiographical vein, Marcello Mastroianni, in his last performance, plays Manoel, a senior Portuguese film director, who, along with actor friends, is shooting on location in the places of his youth. Manoel's leading man, Alfonso remembers his long gone dead father and his origin from a hardscrabble village nearby. They decide to visit the village, and Alfonso's reunion with his aunt is combined with Manoel's memories of his childhood in this particular part of northern Portugal.

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Manoel de Oliveira
Φωτογραφία/Cinematography: Mário Barroso
Μοντάζ/Editing: Manoel de Oliveira, Valérie Loiseleux
Ήχος/Sound: Jean-François Auger
Ηθοποιοί/Cast: Luís Miguel Cintra, Glicínia Quartín, Ruy de Carvalho, Beatriz Batarda
Παραγωγός/Producer: Paulo Branco
Πρόελευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Το κουτί

A caixa / Blind man's buff

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία/France, 1955, 86' DCP, α/μ/β&w

■ Γυρισμένη εξολοκλήρου στο σκηνικό μιας κλιμακωτής σκάλας σε μια φτωχογειτονιά, η ταινία εξιστορεί τις κακοτοπιές ενός τυφλού επαίτη και της κόρης του, η οποία είναι πλύστρα και κάνει όλες τις δουλειές του σπιτιού. Ο χαραιοφόρος σύντροφός της ζει από εκείνη και από το κουτί με τις ελεημοσύνες του τυφλού. Όταν το κουτί κλέβεται για δεύτερη φορά, τα γεγονότα παίρνουν δραματική τροπή. Η ταινία, σύμφωνα με τον Ολιβείρα, είναι ένα πορτρέτο της ανθρωπιάς, μέσα από φτωχούς και περιθωριοποιημένους ανθρώπους.

■ Shot entirely on the set of a flight of steps winding upwards through a poor neighbourhood, the film tells the misadventures of a blind beggar and his daughter, who is a washerwoman and does all the housework. Her companion is a rotter and lives off her and the blind man's hand-out box. When the box is stolen for the second time, events take a dramatic turn. De Oliveira described the film as a portrait of humanness, introduced via a group of poor and marginal people.

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Manoel de Oliveira
Φωτογραφία/Cinematography: Mário Barroso
Μοντάζ/Editing: Manoel de Oliveira, Valérie Loiseleux
Ήχος/Sound: Henri Maïkoff
Ηθοποιοί/Cast: Leonor Silveira, Cécile Sanz de Alba, Luís Miguel Cintra, Ruy de Carvalho
Παραγωγός/Producer: Paulo Branco
Πρόελευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Η κοιλάδα του Αβραάμ

Vale Abraão / Abraham's valley

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία, Γαλλία, Ελβετία/Portugal, France, Switzerland, 1993, 189', 35mm, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Η ταινία είναι μεταφορά του ομώνυμου βιβλίου της Αουγκουστίνια Μπέσα-Λουίς, το οποίο με τη σειρά του είναι μια πορτογαλική εκδοχή του αριστουργήματος του Φλομπέρ, *Μαντάμ Μποβαρί*. Είναι γυρισμένη στη βόρεια αμπελουργική περιοχή του ποταμού Δούρου. Ο Ολιβείρα σκιαγραφεί την επαρχιώτη στενομυαλιά ενάντια στην ελευθεριότητα της Έμα. Η Έμα, την οποία υποδύεται η Λεονόρ Σιλβείρα, είναι μια γυναίκα εκθαμβωτικής ομορφιάς, η οποία νοιώθει εγκλωβισμένη στον γάμο της και λαχτάρα τον έρωτα και την πολυτέλεια.

■ The film is an adaptation of the novel, with the same title, by Augustina Bessa-Luis, which in turn is a Portuguese version of Flaubert's masterpiece *Madame Bovary*. It is shot on location in the northern wine district of the river Douro. De Oliveira portrays the narrow-minded provincialism against Ema's sexual freedom. Ema, played by Leonor Silveira, is a woman of stunning beauty, who feels trapped in her marriage and craves for love and luxury.

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Manoel de Oliveira, P. João Marques
Φωτογραφία/Cinematography: Elso Roque
Μοντάζ/Editing: Manoel de Oliveira, Sabine Frelan
Ήχος/Sound: Gita Cerveira
Ηθοποιοί/Cast: Luís Miguel Cintra, Diogo Dória, Miguel Guilherme, Luís Lucas, Carlos Gomes
Παραγωγός/Producer: Paulo Branco
Πρόελευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

«Όχι» ή η μάταιη δόξα της διαταγής

"Non", ou a vã glória de mandar

"No", or the vain glory of command

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία, Ισπανία, Γαλλία/Portugal, Spain, France, 1990, 110', 35mm, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Στο λυκόφως της αποικιοκρατίας το 1974, στην πορτογαλική αφρικανική αποικία της Αγκόλα, κάποιοι στρατιώτες αναστοχάζονται το νόημα της πατρίδας και τη «μάταιη δόξα της διαταγής». Μέσα από τις αναμνήσεις τους, απεικονίζονται τα βασικά γεγονότα της πορτογαλικής ιστορίας. Ο Ολιβείρα δίνει ένα συναρπαστικό τόσο μυθοπλαστικό όσο και πραγματικό μήθημα ιστορίας για την παρακμή της Πορτογαλίας. Το ζοφερό αντι-πολεμικό μήνυμα της ταινίας είναι ότι ο πόλεμος οδηγεί σε ακόμη περισσότερη ματαιότητα και ότι οι αυτοκρατορίες πάντοτε αφήνουν πίσω τους μονάχα ερείπια.

■ In the twilight of colonialism in 1974, in the Portuguese African colony of Angola, some soldiers reflect on the meaning of homeland and on "the vain glory of command". Through their memories, the main episodes of the history of Portugal are depicted. De Oliveira gives a fascinating fictional as well as real history-lesson about Portugal's downfall. The gloomy anti-war message of the film is that wars result only in more futility and empires only leave ruins.

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Manoel de Oliveira, P. João Marques
Φωτογραφία/Cinematography: Elso Roque
Μοντάζ/Editing: Monique Rutler
Ήχος/Sound: Jean-Paul Mugal
Ηθοποιοί/Cast: Teresa Menezes, Diogo Dória, Mário Barroso
Παραγωγός/Producer: Paulo Branco
Πρόελευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema
Αποκατάσταση/Restoration: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Φρανσίσκα

Francisca

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία/Portugal, 1981, 166' DCP, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Βασισμένη σε πραγματική ιστορία, η ταινία δείχνει τις ερωτικές περιπέτειες ενός συγγραφέα, του Καμίλο και ενός φίλου του, του Ζοζέ-Αουγκούστο, οι οποίοι ερωτεύονται δύο αδερφές. Παρόλο που ο Ζοζέ-Αουγκούστο προτιμά τη Μαρία, παντρεύεται τη Φανί. Οι πρωταγωνιστές τελικά πέφτουν θύματα των ιδίων τους των πεποιθήσεων. Στο τελευταίο αυτό μέρος της *Τετραλογίας των Μαιτωμένων Ερώτων*, ο Ολιβείρα επιδεικνύει τη δεξιοτεχνία του στα πλάνα μεγάλης διάρκειας, στις θέσεις και στις κινήσεις της κάμερας, καθώς και απίστευτη ακρίβεια στη χρήση της μουσικής.

■ Based on a true story, the film shows the love adventures of the writer Camilo and his friend José-Augusto, who fall in love with two sisters. Even though José-Augusto prefers Maria, he marries Fanny. The characters eventually fall victim of their own beliefs. In this last part of the *Tetralogy of Frustrated Love*, De Oliveira demonstrates his virtuosity in long shots, in positioning and moving the camera, as well as incredible precision regarding the use of music.

Καταραμένη Αγάπη

Amor de perdição / Doomed love

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία/Portugal, 1978, 252', 35mm, Έγχρ./Color
Πορτογαλικά/Portuguese

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Manoel de Oliveira
Φωτογραφία/Cinematography: Manuel Costa e Silva
Μοντάζ/Editing: Solveig Nordlund
Ήχος/Sound: Manoel de Oliveira
Ηθοποιοί/Cast: António Sequeira Lopes, Cristina Hauser, Elsa Wallencamp, António Costa, Henrique Viana, Ruy Furtado
Παραγωγός/Producer: Paulo Branco
Προέλευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

■ Σε αυτήν την τραγική ιστορία αγάπης, τοποθετημένη στα τέλη του 18ου αιώνα, ο Σιμάου και η Τερέζα είναι ερωτευμένοι, παρά το γεγονός ότι οι οικογένειές τους είναι εχθρικές μεταξύ τους. Οι εραστές καταστρέφονται από την απαγορευμένη αμοιβαία έλξη τους. Πρόκειται για την τρίτη ταινία από την *Τετραλογία των Ματαιωμένων Ερώτων*, στην οποία ο Ολιβέιρα μετέφερε πιστά το ομώνυμο μυθιστόρημα του Καμίλο Καστέλο, *Μπράνκο*. Στον Ολιβέιρα ασκήθηκε κριτική, ότι επηρμένα παρήγαγε την πιο ακριβή πορτογαλική ταινία που έγινε με δημόσια επιδότηση, σε περίοδο οικονομικής κρίσης.

■ In this tragic love story, set at the end of the 18th century, Simão and Teresa have to remain apart, because their families are hostile to each other. The two young lovers come to ruin for their forbidden mutual attraction. For the third part of his *Tetralogy of Frustrated Love*, De Oliveira closely adapted the novel, under the same title, by Camilo Castelo Branco. He was criticised of wantonly producing the most expensive Portuguese film made with public subsidy, at a time of serious financial crisis.

Παρελθόν και παρόν

O passado e o presente / Past and present

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία, Γαλλία, Ελβετία/Portugal, France, Switzerland, 1993, 189', 35mm, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Η πρώτη αυτή ταινία από την *Τετραλογία των Ματαιωμένων Ερώτων* είναι μία μαύρη κωμωδία. Η Βάντα ξαναπαντρεύεται μετά το θανατηφόρο ατύχημα του συζύγου της, Ρικάρντο. Σύντομα όμως βαριέται τον Φιρμίνο, τον νέο της σύζυγο, και αναπολεί τον πρώτο της άντρα, τον οποίο απεχθανόταν όσο ζούσε. Όταν και ο Φιρμίνο πεθαίνει, ο δίδυμος αδελφός του Ρικάρντο εμφανίζεται και, ύστερα από αποκαλύψεις, η Βάντα βρίσκεται ξανά παντρεμένη. Ο γάμος της επισκιάζεται ξανά, από τις αναμνήσεις της για τις ευτυχισμένες στιγμές της με τον Φιρμίνο.

■ The first part of De Oliveira's *Tetralogy of Frustrated Love* is a black comedy. Vanda remarries after her husband Ricardo dies in an accident. Soon after, she is bored of her new husband, Firmino, longing for Ricardo, whom she despised, when he was still alive. When Firmino also dies, Ricardo's twin brother appears, stories are brought to light, and Vanda finds herself married again. Her marriage however is overshadowed again, by her memories of her happy days with Firmino.

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Vicente Sanches, Manoel de Oliveira
Φωτογραφία/Cinematography: Acácio de Almeida
Μοντάζ/Editing: Manoel de Oliveira
Ήχος/Sound: Fernando Gomes, Vasco Sequeira
Ηθοποιοί/Cast: Maria de Saisset, Manuela de Freitas, Bárbara Vieira
Παραγωγός/Producer: Manoel de Oliveira
Προέλευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Η ιεροτελεστία της άνοιξης

Acto da primavera / Rite of spring

Αθηναϊκή Πρεμιέρα/Athenian Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία/Portugal, 1962, 115', 35mm, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Η αρχική πρόθεση του Ολιβέιρα ήταν να κάνει ένα εθνογραφικό ντοκιμαντέρ για την τελετουργική αναπαράσταση των Παθών του Ιησού στην τοπική κοινότητα του χωριού Κουράλια της Πορτογαλίας, μια παράδοση που έχει τις ρίζες της στον 16ο αιώνα, και διαθέτει την ιδιαιτερότητα ότι τα λόγια απαγγέλλονται σαν να επρόκειτο για τραγούδι. Πρόκειται όμως για τη δεύτερη ταινία μυθοπλασίας του Ολιβέιρα, στην οποία, η κατασκευαστική και αναστοχαστική καταγραφή της ιεροτελεστίας δίνει τη θέση της σε ένα αριστουργηματικά τολμηρό και ασυμβίβαστα μοντέρνο ύφος σκηνοθεσίας.

■ De Oliveira's original intention was to make an ethnographic documentary about the re-creative ritual of the Passion of Christ, by the local community of Curialha, in Portugal. That is a distinctive local tradition, rooted in the 16th-century, in which the words are chanted. In fact, it is De Oliveira second fiction film, in which the devout and self-reflective documentation gives way to a beautifully audacious and uncompromisingly modern directing style.

Το κυνήγι

A caça / The hunt

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία/Portugal, 1963, 21' 35mm, α/μ/b&w, Πορτογαλικά/Portuguese

■ Αυτή η αλληγορική μικρού μήκους ταινία προέκυψε από την είδηση για την επιχείρηση διάσωσης δύο αγοριών που, κατά τη διάρκεια κυνηγιού, πνίγηκαν σε μια ελώδη περιοχή. Οι διασώστες, στην ταινία, καυγαδίζουν και ξεχνούν τον λόγο που βρίσκονται εκεί. Πρόκειται για μια σαρκαστική παραβολή του πορτογαλικού φασισμού. Πράγματι, η ταινία κόπηκε στη λογοκρισία, ως απαισιόδοξη, και προβλήθηκε με διαφορετικό, αισιόδοξο τέλος. Μετά τη χούντα, στις κόπιες της ταινίας περιλαμβάνονται και οι δυο εκδοχές του τέλους.

■ This allegorical short was inspired by a news item about the rescue operation of two boys, who were part of a hunting party and ended up in a marshland. The rescuers, in the film, quarrel with each other and forget why they are there. It's a sarcastic parable on Portuguese fascism. Indeed, the film was censored as too pessimistic and was allowed to be released with an optimistic ending. After the fall of the junta, prints of the film include both versions of the ending.

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Manoel de Oliveira
Φωτογραφία/Cinematography: Manoel de Oliveira
Μοντάζ/Editing: Manoel de Oliveira
Ήχος/Sound: Manoel de Oliveira
Ηθοποιοί/Cast: António Rodrigues Sousa, João Rocha Almeida
Παραγωγός/Producer: Manoel de Oliveira
Προέλευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Manoel de Oliveira
Φωτογραφία/Cinematography: António Mendes
Μοντάζ/Editing: Manoel de Oliveira
Ήχος/Sound: Sousa Santos
Ηθοποιοί/Cast: Nascimento Fernandes, Vital dos Santos, António Palma
Παραγωγός/Producer: António Lopes Ribeiro
Προέλευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Ανίκι-Μπόμπο

Aniki-Bóbo

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία/Portugal, 1942, 71', 35mm, α/μ/β&w, Πορτογαλικά/Portugues

■ Η πρώτη αυτή ταινία μυθοπλασίας του Ολιβέιρα, με προδρομικά νεορεαλιστικά στοιχεία, δείχνει την ιστορία μιας ομάδας παιδιών σε μια φτωχογειτονιά του Πόρτο. *Ανίκι-Μπόμπο* είναι το σύνθημα στο παιχνίδι «κλέφτες και αστυνόμοι». Στον αρχηγικό Εντουαρτζίνο αρέσει η Τερεζίνια, την οποία όμως συμπαθεί και ο ντροπαλός Καρλίτο. Όταν το παιχνίδι σοβαρεύει, τα παιδιά έρχονται αντιμέτωπα με τις συνέπειες. Η ταινία δεν σημείωσε εμπορική επιτυχία στον καιρό της, αλλά σήμερα θεωρείται ένα κλασικό έργο του πορτογαλικού κινηματογράφου.

■ This first feature film of De Oliveira, a forerunner to Italian neorealism, features the story of a group of children in a poor neighborhood of Oporto. *Aniki-Bóbo* refers to the magic word that distinguishes police from thieves. The leading Eduardinho has affection for Teresinha, who begins noticing the interest of a shy boy named Carlitos. When the game gets serious, the children face the consequences. The film was a commercial failure on its initial release, but today it is regarded as a classic work of Portuguese cinema.

Δουλεύοντας στον ποταμό Δούρο

Douro, faina fluvial / Labor on the Douro river

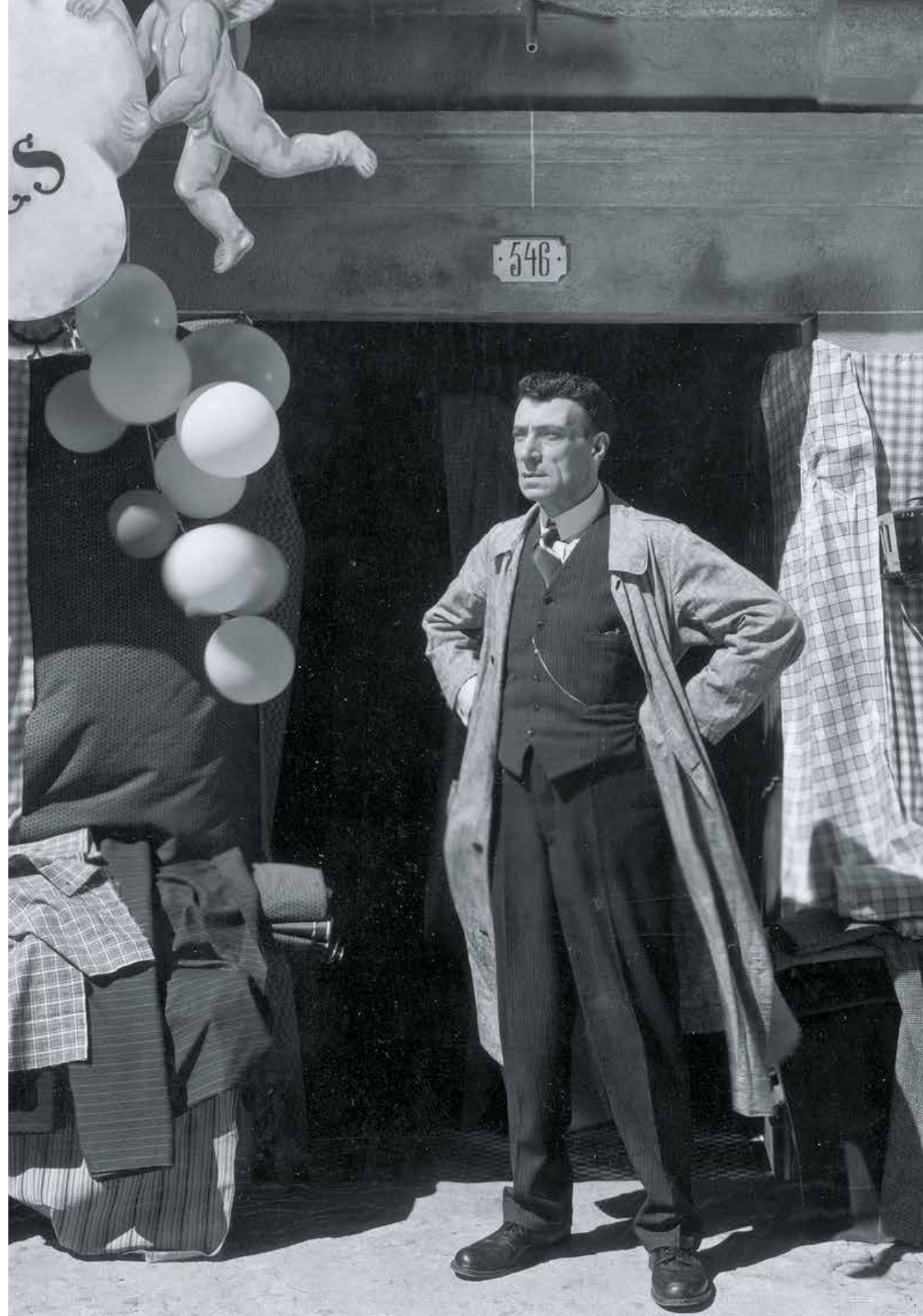
Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Πορτογαλία/Portugal, 1931, 20', 35mm, α/μ/β&w, χωρίς διαλόγους/no dialogue

■ Σε αυτό το πρώτο ντοκιμαντέρ του, ο Ολιβέιρα αντλεί εικόνες από τον καθημερινό μόχθο στις όχθες του ποταμού Δούρου, καθώς διατρέχει την πόλη του Πόρτο. Η κίνηση των πλοιαρίων, η γέφυρα, τα μηχανήματα και οι παρόχθες γειτονιές, στις οποίες ζουν και δουλεύουν οι άνθρωποι του μόχθου, συνθέτουν τη ρυθμική και την ποιητική της πόλης. Στο ντεμπούτο του, ο Ολιβέιρα συνομιλεί με την ταινία *Βερολίνο: Συμφωνία μιας Μεγαλούπολης* (1927) του Ρούτμαν.

■ In his first documentary, De Oliveira draws images from the daily labor at the banks of river Douro, as it flows through the city of Oporto. The circulation of the boats, the bridge, the machinery and the neighborhoods alongshore, in which the people of labor live and work, are composed in the rhythmic and poetic of the city. In his debut, Oliveira is conversation with Ruttmann's *Berlin: Symphony of a City* (1927).

Σκηνοθεσία/Direction: Manoel de Oliveira
Σενάριο/Screenplay: Vicente Sanches, Manoel de Oliveira
Φωτογραφία/Cinematography: António Mendes
Μοντάζ/Editing: Manoel de Oliveira
Ήχος/Sound: Fernando Vernalde
Παραγωγός/Producer: Manoel de Oliveira
Προέλευση ταινίας/Film Source: Πορτογαλική Ταινιοθήκη-Μουσείο Κινηματογράφου/Portuguese Cinematheque-Museum of Cinema

Σεξουαλικές απελευθερώσεις, οπτικές επαναστάσεις

Σε όλον τον κόσμο και κάθε φορά, ακόμη και κάτω από τις πιο σκληρές δικτατορίες, οι κινηματογραφιστές στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων, υπερασπίστηκαν τα δικαιώματά τους και επινόησαν αναπαραστάσεις -πιο δίκαιες και πιο ανοιχτές- αγάπης και επιθυμίας. Διερευνώντας τις πολλές αυτές πρωτοβουλίες και τα σχετικά αριστουργήματα, αναφέρουμε εδώ αυτά που είναι απαραίτητα για να γραφτεί αυτή η ιστορία: *Το μοντέρνο σπίτι της Μαντάμ Μπατερφλάι* (Μπερνάρ Νατάν), *Όσσι Οσβάλντα* (Ερνστ Λούμπιτς), *Μίκαελ* (Καρλ Ντράγιερ), *Το άσμα του έρωτα* (Ζαν Ζενέ), *Το πορτραίτο του Τζέισον* (Σίρλεϊ Κλαρκ), *Η πένθιμη παρέλαση των ρόδων* (Τόσιο Ματσουμότο), *Ροζ Νάρκισσος* (Τζέιμς Μπίντγκουντ), *Το παιχνίδι της τύχης* (Ρ. Β. Φαμπίντερ), *Ιξε* (Λαϊονέλ Σουκάζ), *Τειρεσίας* (Μπερτράν Μπονελό) ...

Η επιλογή μας -ανάμεσα σε ταινίες που με το κουράγιο, την ενέργεια και την ομορφιά τους, προκάλεσαν στην εποχή τους και έπειτα συντέλεσαν στη δική μας απελευθέρωση- προκρίνει αυτές που υμνούν τη μυθοπλασία και την ποίηση.

Οι ταινίες που παρουσιάζονται εδώ πάνε ενάντια στην επιδραστική ταινία *Σελιλίντ κλόζετ* (1981, Βίτο Ρούσο), και ανακινούν εμπρηστικά συζητήσεις, όπως η περίπτωση της ταινίας *Διαφορετικός από τους άλλους* του Ρίχαρντ Όσβαλντ. Κάποιες από τις ταινίες, τροφοδοτώντας τις αμφισβητήσεις τους με δυνατά οπτικοακουστικά πλαίσια, εγκαθίδρυσαν τις δικές τους κριτικές ιστορίες (Τζόνναθαν Κάουετ). Κάποιες άλλες, πρότειναν απελευθερωμένες προσεγγίσεις του κινηματογραφικού είδους, της επιθυμίας και της σεξουαλικότητας, προστρέχοντας προς την ενέργεια αρχαίων μύθων (Μαρία Κλωνάρη, Σάλι Πότερ), άλλες πάλι που διαπέρασαν τα σύνορα (όπως οι ειρηνιστικοί στο *Μάρμπλ Ας* του Ζέλιμιρ Ζίλνικ), κι ακόμη άλλες που διερεύνησαν σε βάθος την αναπαράσταση του πυρήνα της ατομικότητας (Σαντάλ Ακερμαν). Επιπλέον, μερικές από αυτές τις ταινίες αναπτύσσουν πλαστικές, σχηματικές και αφηγηματικές φόρμες, οι οποίες είναι καθαρά κινηματογραφικές (Κονστάνς Μπίσον, Γιαν Γκονζάλες). Όλες αυτές οι ταινίες δημιουργούν τις δικές τους μορφές ενέργειας, οι οποίες τους επιτρέπουν να επιβιώνουν σε ένα εχθρικό περιβάλλον.

«Τόλμησε να νικήσεις το ρομπότ ή τον μάτσο που ο καπιταλισμός προσπαθεί να βγάλει από μέσα σου. Μάθε ξανά πως να αγαπάς, να είσαι μαζί, να φτιάχνεις τη ζωή σου και να φέρνεις την επαναστάτη με κάθε μέσο» (Όλα, όργανο του Ομοφυλοφιλικού Μετώπου Επαναστατικής Δράσης, Μάιος 1971).

Νικόλ Μπρενέζ, Στεφάν Ζεράρ

Sexual liberations, visual revolutions

All over the world and every time, even under the most cruel dictatorships, filmmakers rose to the occasion defending their rights and inventing representations - more just and more open - of love and desire. Surveying the numerous initiatives and masterpieces, we mention those which are indispensable for writing this history: *Le Ménagement moderne de Madame Butterfly* (Bernard Natan), *Ossi Osvalda* (Ernst Lubitsch), *Mikaël* (C.T. Dreyer), *Un Chant d'amour* (Jean Genet), *Portrait of Jason* (Shirley Clarke), *Funeral Parade of Roses* (Toshio Matsumoto), *Pink Narcissus* (James Bidgood), *Fox and his friends* (R.W. Fassbinder), *Ixe* (Lionel Soukaz), *Tiresia* (Bertrand Bonello)...

Our selection - among the films, which, because of their courage, energy and beauty, challenged their times and subsequently contributed to our liberation - has privileged those glorifying fiction and poetry. The films presented in this selection go against the grain of the seminal film *The Celluloid Closet* (1981) by Vito Russo. They are inflammatory, stirring up debates, as was the case with the pioneering *Anders als die Andern*, by Richard Oswald. Such films, by feeding their contestations with powerful visual and sound contexts established their own critical histories (Jonathan Caouette), proposing liberated approaches to the genre, of desire and sexuality, leaning on the energy of ancient myths (Maria Klonaris, Sally Potter), across frontiers (the pacifist in *Marble Ass* by Željimir Žilnik), investigating in depth the representation of the nucleus of individuality (Chantal Akerman). Few of these films unravel the plastic, figurative and narrative forms which are purely cinematic (Constance Beeson, Yann Gonzalez). All such films create their own forms of energy which allow them to survive in a hostile environment.

“Dare to defeat the robot or the cop which capitalism has tried to make out of you. Learn again how to love, to be together, to make your life to bring the revolution by all means” (*Tout*, organ of Homosexual Front of Revolutionary Action, May 1971).

Nicole Brenez, Stéphane Gérard
Translation to English Maria Komninos

Σκηνοθεσία/Direction: Richard Oswald
Σενάριο/Screenplay: Magnus Hirschfeld, Richard Oswald
Φωτογραφία/Cinematography: Max Fassbender
Μουσική/Music: Joachim Bärenz
Ηθοποιοί/Cast: Conrad Veidt, Fritz Schulz, Reinhold Schünzel, Anita Berber, Leo Connard
Παραγωγή/Production: Richard-Oswald-Produktion
Αποκατάσταση/Restoration: Restored by UCLA Film & Television Archive with funding provided by The Andrew J. Kuehn Jr. Foundation and Outfest UCLA Legacy Project at YCM laboratories from a 35mm acetate fine grain master positive
Πηγή κόπιας/Print source: Filmmuseum im Münchner Stadtmuseum

Διαφορετικός από τους άλλους

Anders als die Andern / Different from the others

Μυθοπλασία/Fiction, Γερμανία/Germany, 1919, 50'
 Digital File, α/μ/b&w, Χωρίς ήχο/Silent

■ Η ταινία *Διαφορετικός από τους άλλους* είναι πιθανότατα η πρώτη ταινία με θέμα την ομοφυλοφιλία στην ιστορία του κινηματογράφου. Ο σκηνοθέτης και σεναριογράφος της ταινίας Ρίχαρντ Οσβαλντ, μαζί με τον δρ. Μάγκνους Χιρσφέλντ, δημιούργησαν την ταινία με σκοπό την απελευθέρωση των ομοφυλοφίλων από τις δημόσιες προκαταλήψεις και τις νομικές διώξεις. [...] Το φιλμ κυκλοφόρησε στη Γερμανία το 1919, τότε που δεν υπήρχε λογοκρισία. [...] Δεξιοί συντηρητικοί και εθνικιστικοί πολιτικοί κύκλοι χρησιμοποίησαν την ταινία για να επανεισάγουν τη λογοκρισία [...]. Η λογοκρισία επανήλθε το 1920 και η προβολή της ταινίας απαγορεύτηκε [...]. Η ανολοκλήρωτη εκδοχή που υπάρχει σήμερα είναι ένα από τα διαμάντια του βωβού κινηματογράφου (Καρλ Βράτσκο).

■ *Anders als die Andern* is probably the first gay-themed film in the history of cinema. It was created by the director and screenwriter Richard Oswald and the psychologist Dr Magnus Hirschfeld, with the goal of liberating homosexuals from public discrimination and legal persecution. [...] The film was released in Germany in 1919, at a time when there was no film censorship. [...] Rightwing conservative and nationalist circles used the film as a reason to advance the re-introduction of censorship. [...] Censorship was re-established in 1920 and the film was banned immediately. [...] The incomplete version that exists today is one of the jewels of silent filmmaking (Karl Wratschko).

Σκηνοθεσία/Direction: Jonathan Caouette
Μουσική/Music: John Grant
Πηγή κόπιας/Print source: Jonathan Caouette

Γκλέισιερ

Glacier

Μουσικό βίντεο/Music video, ΗΠΑ/USA, 2014, 9'
 Digital File, Έγχρωμο/Color, Με ήχο/Sound

■ Πρόκειται λίγο-πολύ για 100 χρόνια της Κουήρ ιστορίας και εμπειρίας, σε περίπου 8 λεπτά, υπό τον ήχο του τραγουδιού *Γκλέισιερ* [παγετώνας] του καθηλωτικού τραγουδιστή και τραγουδοποιού Τζον Γκραντ.

■ It's more or less the last 100 years of the Queer Experience in roughly 8 min, featuring the song *Glacier* by the transfixing, singer and songwriter, John Grant.

Σκηνοθεσία/Direction: Μαρία Κλωνάρη
Φωτογραφία/Cinematography: Μαρία Κλωνάρη
Μοντάζ/Editing: Κατερίνα Θωμαδάκη, Μαρία Κλωνάρη
Performance: Parvaneh Navai
Ήχος/Sound: Μαρία Κλωνάρη, Κατερίνα Θωμαδάκη, Michel Créis, Monique Burguière
Παραγωγή/Production: A.S.T.A.R.T.I.. E.I.F.F.
Αποκατάσταση/Restoration: Les Archives Françaises du film, Centre National de la Cinématographie με επιβλεψη Κατερίνας Θωμαδάκη και Μαρίας Κλωνάρη. Αποκατεστημένη κόπια από Super 8 σε 35mm, ήχος Dolby SR
Πηγή κόπιας/Print source: Direction du Patrimoine Cinématographique, CNC

Σέλβα. Ένα πορτρέτο της Parvaneh Navai

Selva. Un portrait de Parvaneh Navai

Πειραματικό/Experimental, Γαλλία/France, 1983, 70'
 35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Η ταινία αποτελεί μέρος ενός δίπτυχου αποκατεστημένων πορτρέτων των Κλωνάρη/Θωμαδάκη, μαζί με το *Chutes. Désert. Syn* της Κατερίνας Θωμαδάκη. Με τα λόγια της Μαρίας Κλωνάρη (1983): «Το πορτρέτο σαν σημαίνουσα στιγμή της συνάντησης εκείνης που κινηματογραφεί κι εκείνης που κινηματογραφείται. Μπροστά στην κάμερά μου η Parvaneh Navai δρα σα μεσολαβήτρια που έρχεται σε επαφή με την ενέργεια της φύσης και την αφήνει να την διαπερνά, ενώ ταυτόχρονα η δική της εσωτερική ενέργεια ακτινοβολεί και αντηχεί μέσα στο δάσος ("selva" στα ιταλικά). Η κάμερα μεγθύνει και προεκτείνει την παρουσία της μεταμορφώνοντας το δάσος σε χώρο φανταστικό. Η κάμερα γίνεται πινέλο. Εκστάσεις-χοροί, εξωσωματική προβολή. Selva: το πορτρέτο-ταξίδι μιας γυναίκας που συναντώ μέσα στο ασυνείδητο».

■ The film is part of a diptych of restored portraits by Klonaris/Thomadaki, along with *Chutes. Désert. Syn* by Katerina Thomadaki. In the words of Maria Klonari (1983): "The portrait approached as a privileged moment of encounter between two subjects: the one that films and the one that is filmed. In front of my camera Parvaneh Navai acts as a mediator who comes in contact with the energies of nature and lets them penetrate her, at the same time as her own inner energy radiates and resounds in the forest ("selva" in Italian). The camera amplifies and extends its presence by transforming the forest into an imaginary space. The camera becomes a paintbrush. Trances-dances, out of body-projection".

Σκηνοθεσία/Direction: Coni (Constance) Beeson
Πηγή κόπιας/Print source: Canyon Cinema

Αγκαλιά

Holding

Πειραματικό/Experimental, ΗΠΑ/USA, 1971, 13'
 16mm, Έγχρωμο/Color, Με ήχο/Sound

■ Δύο γυναίκες ερωτευμένες επικοινωνούν μέσω της φαντασίας και του αγγίγματος, σε μια ρυθμική σταδιακή ανάπτυξη, στην οποία συγχωνεύονται οι διαστάσεις του χρόνου. Αναλαμπές του παρελθόντος αναμιγνύονται με το παρόν και το μέλλον σε ένα κολλάζ των εαυτών τους, των λόφων, της θάλασσας και της σεξουαλικότητάς τους.

■ Two young women in love communicate through fantasy and touching in a rhythmic buildup, merging time concepts. Flashes of the past blend with the present and future in a collage of themselves, the hills, the sea and their sexuality.

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Zelimir Zilnik **Φωτογραφία/Cinematography:** Miodrag Milosevic **Μοντάζ/Editing:** Vladimir Milenkovic **Μουσική/Music:** Love Hunters, Zbogom Brus Li, Dejan Kijevcanin **Ηθοποιοί/Cast:** Vjeran Miladinovic, Nenad Milenkovic, Nenad Rackovic, Lidija Stevanovic, Miljan Vojnovic **Παραγωγή/Production:** B92, Beograd **Πηγή κόπιας/Print source:** Zilnik produkcija i distribucija

Μάρμπλ Ας

Marble Ass

Μυθοπλασία/Fiction
Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας /Federal Republic of Yugoslavia, 1995, 87', DCP, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Η τραβεστί Μέρλιν επιδίδεται στην ειρήνευση των Βαλκανίων, προσφέροντας τις σεξουαλικές της υπηρεσίες σε αναρίθμητους Σέρβους. Η Μέρλιν είναι αλεξικέραυνο που προστατεύει το Βελιγράδι, ηρεμώντας βίαια νυκτόβια πουλιά, σιλάτους χουβαρντάδες, μίζερους μοναχικούς και καυλωμένους νεαρούς επιβήτορες, αναλαμβάνοντας αυτό, που υπό άλλες συνθήκες, θα έπληττε μικρά κορίτσια, απροστάτευτες μητέρες και αβοήθητες μεγάλες γυναίκες. Συνδυασμένη με όπλα, αυτή η αχαλίνωτη ενέργεια θα καταλήξει τελικά σε μακελειό. Η Μέρλιν θα κατευνάσει τα αναμμένα αίματα και θα μεταδώσει αγάπη. Η ταινία είναι μια πραγματεία πάνω στις διαφορετικές μεθόδους για τη διαχείριση συγκρούσεων, στις οποίες κατέφυγαν η Μέρλιν και ο Τζόνι.

■ Marilyn, a transvestite, has been pacifying the Balkans, turning tricks with countless Serbian guys. Merlyn is a lightning rod sheltering Belgrade, calming violent nighthawks, swanky big spenders, miserable loners and horny young studs, taking on the charge that would otherwise befall little girls, unprotected mothers and helpless old women. Combined with guns, this unbridled energy would eventually lead to bloodshed. Merlyn cools the boiling blood of violent Dinarides and enriches it with love. This film is a treatise on the different methods of resolving conflicts, resorted to by Merlyn and Johnny.

Σκηνοθεσία/Direction: Yann Gonzalez **Σενάριο/Screenplay:** Yann Gonzalez, Cristiano Mangione **Φωτογραφία/Cinematography:** Simon Beauflis **Μοντάζ/Editing:** Raphaël Lefèvre **Μουσική/Music:** M83 **Ηθοποιοί/Cast:** Vanessa Paradis, Nicolas Maury, Kate Moran, Jonathan Genet, Khaled Alouach **Παραγωγή/Production:** CG Cinéma, Piano, Garidi Films, ARTE France Cinéma, RTS Radio Télévision Suisse, Le Fresnoy **Πηγή κόπιας/Print source:** Kinology

Λεπίδα στην καρδιά

Un couteau dans le coeur / Knife+Heart

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία, Μεξικό, Ελβετία/France, Mexico, Switzerland, 2018, 100', DCP, Έγχρωμο/Color, Με ήχο/Sound

■ Παρίσι, καλοκαίρι, 1979. Η Ανν είναι παραγωγός γκέι ταινιών πορνό τρίτης κατηγορίας. Όταν η Λόις, η μοντέρ της και εράστριά της την εγκαταλείπει, η Ανν επιχειρεί να την ξανακερδίσει, γυρίζοντας τη μέχρι στιγμής πιο φιλόδοξη ταινία της, με τον πύρκαυλο παρατρεχάμενο της Άρτσιμπαλντ. Ένας από τους ηθοποιούς της όμως, δολοφονείται βίβανασα και η Ανν βρίσκεται μπλεγμένη σε μια παράξενη έρευνα, η οποία φέρνει τη ζωή της άνω-κάτω.

■ Paris, summer 1979. Anne produces third-rate gay porn. After her editor and lover Lois leaves her, she tries to win her back by shooting her most ambitious film yet with her trusted, flaming sidekick Archibald. But one of her actors is brutally murdered and Anne gets caught up in a strange investigation that turns her life upside-down.

Σκηνοθεσία/Direction: Chantal Akerman **Σενάριο/Screenplay:** Chantal Akerman, Eric De Kuypere **Φωτογραφία/Cinematography:** Bénédicte Delesalle, Renelde Dupont, Charlotte Szlovak **Μοντάζ/Editing:** Luc Freché **Ηθοποιοί/Cast:** Chantal Akerman, Niels Arestrup, Claire Wauthier

Παραγωγή/Production: Paradise Films **Αποκατάσταση/Restoration:** Restored by Cinémathèque royale de Belgique (Cinématek, Belgium) from the original camera negatives (B&W, 35mm and 16mm) and positive elements

Πηγή κόπιας/Print source: Cinémathèque royale de Belgique (Cinématek, Belgium)

Σκηνοθεσία/Direction: Sally Potter **Σενάριο/Screenplay:** Sally Potter **Βασ. στο βιβλίο/**based on the book by Virginia Woolf **Φωτογραφία/Cinematography:** Aleksey Rodionov **Μοντάζ/Editing:** Hervé Schneid **Ηθοποιοί/Cast:** Tilda Swinton, Billy Zane, Lothaire Bluteau, John Wood, Quentin Crisp **Παραγωγή/Production:** Adventure Pictures **Αποκατάσταση/Restoration Πηγή κόπιας/Print source:** Adventure Pictures

Εγώ, Εσύ, Αυτός, Αυτή

Je, tu, il, elle / I, You, He, She

Μυθοπλασία/Fiction, Βέλγιο/Belgium, 1974, 86' DCP, α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

■ Όταν γυρνούσε αυτήν την ταινία, η Σαντάλ Άκερμαν ήταν 24 χρονών. Η ταινία είναι μία όμορφα κατάφωρη αυτοβιογραφία. Η ανάπτυξη της αφήγησης προαναγγέλλεται από τον τίτλο της. Το «εγώ», είναι μια νεαρή γυναίκα, εκούσια κρατούμενη σε μια κρεβατοκάμαρα. Η παρουσία του χρόνου, σε σχέση με τη μοναξιά και την αδυνατότητα της μοναξιάς, δραματοποιεί αυτόν τον εγκλεισμό. Το «εσύ», είναι η γραφή επιστολών και κειμένων. Το «αυτός», είναι ένας οδηγός φορτηγού που μιλά για τη σχέση του με τις γυναίκες. Το «αυτή» είναι μια φίλη, η οποία στην αρχή αρνείται την ακινώνητη αλλά τελικά την προσκαλεί στο κρεβάτι της.

■ At the time of shooting, Chantal Akerman was 24-years-old and the film is a wonderfully blatant work of autobiography. The progress of this film's narrative is clearly heralded by its title. The "I" is a young woman, a willing prisoner in a bedroom. The presence of time dramatizes this enclosure in relation to solitude and solitude's impossibility. The "you" is the writing, of letters and texts. The "he" is a lorry-driver who talks of his relationship to women. Finally, "she", a girlfriend who at first refuses the recluse and at last invites her into bed.

Ορλάντο

Orlando

Μυθοπλασία/Fiction, Ην. Βασίλειο, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία, Ρωσία/UK, France, Italy, Netherlands, Russia, 1992, 94', DCP, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Η εντυπωσιακή μεταφορά, από τη Σάλι Πότερ, του κλασικού μυθιστορήματος της Βιρτζίνια Γουλφ, είναι η ιστορία του προφανώς αθάνατου Ορλάντο, ο οποίος ξεκινά το επικό ταξίδι του για αγάπη και ελευθερία στην αυλή της Ελισάβετ Α', ως άντρας, και ολοκληρώνει την αναζήτηση, 400 χρόνια μετά, ως γυναίκα.

■ Sally Potter's dazzling adaptation of Virginia Woolf's classic novel is the tale of the apparently immortal Orlando, who begins an epic quest for love and freedom in the court of Elizabeth I as a man, and completes the search 400 years later as a woman.

.....

Αμερικανικός
πειραματικός
κινηματογράφος

American
experimental
cinema →

Ρόμπερτ Μπίβερς
// ο ποιητής της μικρής φόρμας

Robert Beavers
// the poet of the small form

Σούζαν Πιτ
// ταξιδεύτρια του ονείρου

Suzan Pitt
// dream voyager

4

Ρόμπερτ Μπίβερς

// ο ποιητής της μικρής φόρμας

Η αρχική μου προσέγγιση στον κινηματογράφο καθοδηγήθηκε από τον Νέο Αμερικανικό Κινηματογράφο στη Νέα Υόρκη: ο κινηματογραφιστής Γκρέγορι Μαρκόπουλος με είχε ενθαρρύνει να δω το φιλμ ως ένα ποιητικό μέσο, και η κάμερα 16mm Μπόλεξ μου έδωσε την ελευθερία να είμαι εγώ ο ίδιος ο εικονολήπτης. Κοιτάζοντας πίσω σ' εκείνη την εποχή, ακόμη νοιώθω τον ενθουσιασμό και την ελπίδα που περιέβαλλε το Φιλμ. Μια ακόμη σημαντική πηγή ήταν οι ταινιοθήκες στη Νέα Υόρκη, στις Βρυξέλλες και στη Βιέννη, όπου είχα την ευκαιρία να δω και να μάθω από σπουδαίες βωβές ταινίες.

Ήμουν 18 χρονών όταν ήρθα για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1967 και κινηματογράφησα το *Winged dialogue* στην Ύδρα. Εξακολούθησα να αντλώ από τις εμπειρίες μου στην Ελλάδα με τον Μαρκόπουλος και στις επόμενες δεκαετίες. Οι δριμείς περιορισμοί και των δύο ήταν έμπνευση και έναυσμα, διότι η πρόκληση ήταν πάντοτε να συνεχίζω παρά τα πολύ περιορισμένα μέσα.

Όταν έφτασα στην κινηματογράφιση του *Από το ημερολόγιό του...* στη Φλωρεντία το 1971, εμβύθισα τον εαυτό μου στα ημερολόγια του Λεονάρντο και στην πόλη του: πέρασα επίσης πολλές ώρες στην πινακοθήκη Ουφίτζι. Το συμπυκνωμένο λυρικό κινηματογραφικό ποίημα *Αμόρ* (1980) υποδηλώνει κι αυτό την οικονομία και τη διαισθητική αναζήτηση αυτού που είναι αναγκαίο. Το απλωμένο χέρι μου φτάνει στο κάδρο για να υποδηλώσει την αρμονία του χώρου και της αρχιτεκτονικής.

Οι δυο μικρού μήκους ταινίες που κλείνουν το πρόγραμμά μου σχετίζονται κι αυτές με την Ελλάδα. Η κεντρική φιγούρα στην ταινία *Ο ικέτης* είναι ένα μικρό αντίγραφο ενός αρχαίου αγάλματος στο σπίτι ενός φίλου στο Μπρούκλιν, που έβλεπε προς τη γραμμή του ορίζοντα του Μανχάταν. Το *Ανάμεσα στους ευκαλύπτους* (2017) γυρίστηκε κυρίως στα σοκάκια του Πειραιά.

Από τα ενδότερα του κινηματογραφικού μου έργου, δεν βρίσκω κανένα νόημα στη χρήση των όρων αβανγκάρντ και πειραματικό: το ενδιαφέρον μου στρέφεται προς τα οράματα ξεχωριστών κινηματογραφιστών. Αντί να δίνω έμφαση σ' αυτούς τους όρους, κάνω λόγο γι' αυτήν «την παράδοση κινηματογράφησης» με μια αίσθηση εξακτίωσης στο μέλλον.

Ρόμπερτ Μπίβερς

Robert Beavers

// the poet of the small form

My first approach to filmmaking was guided by the New American Cinema in New York; the filmmaker, Gregory J. Markopoulos, had encouraged me to see film as a poetic medium, and the 16mm Bolex camera gave me the freedom to be my own cameraman. Looking back on that time, I still feel the enthusiasm and hope that surrounded Film. Another important resource was the cinematheques in New York, Brussels and Vienna, where I had the opportunity to see and learn from the great silent films.

I was 18, when I first came to Greece in 1967 and filmed *Winged dialogue* on Hydra, and I continued to draw upon my experiences of Greece with Markopoulos over the following decades. The astringent limitations of both were an inspiration and stimulus because the challenge was always how to continue with very limited means.

Leading up to my filming *From the notebook of...* in Florence in 1971, I immersed myself in the notebooks of Leonardo and in his city; I also spent many hours in The Uffizi. The condensed lyric of *Amor* (1980) points also to economy and the intuitive search for what is necessary. My outstretched hand reaches into the frame to suggest the harmony of space and architecture.

The two short films that conclude my program are again related to Greece. The central figure in *The suppliant* is a small bronze replica of an ancient statue that stood in a friend's apartment in Brooklyn, looking out on to the Manhattan skyline, and *Among the eucalyptuses* (2017) was filmed mostly in the back streets of Pireaus.

From inside my filmmaking I have no reason to use the terms avant-garde or experimental; my interest is in the vision of individual filmmakers. Rather than emphasize these terms, I speak about 'this tradition of film-making' with a sense of reaching into the future.

Robert Beavers

Από το ημερολόγιο του...

From the notebook of...

1971/1998, 48', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, 16mm/DCP

Director: Robert Beavers

■ Η ταινία γυρίστηκε στη Φλωρεντία και αφηγηρικά της σημεία είναι τα ημερολόγια του Λεονάρντο Ντα Βίντσι και το δοκίμιο του Πολ Βαλερί για τη μέθοδο του Ντα Βίντσι. [...] Όπως σημειώνει ο ίδιος ο Μπίβερς στα κείμενά του για την ταινία, οι κινήσεις της κάμερας είναι δεμένες με την παρουσία του κινηματογραφιστή και υποδεικνύουν το διερευνητικό του βλέμμα. (Henriette Huldisch, Μουσείο Τέχνης Whitney)

■ The film was shot in Florence and takes as its point of departure Leonardo da Vinci's notebooks and Paul Valéry's essay on da Vinci's process. [...] As Beavers notes in his writing on the film, the camera movements are tied to the filmmakers' presence and suggests his investigative gaze. (Henriette Huldisch, Whitney Museum of Art)

Ο ικέτης // The suppliant

2010, 5', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, 16mm

Director: Robert Beavers

■ Ο *ικέτης* είναι ένα εκλεπτυσμένο κατεργασμένο πεντάλεπτο πορτρέτο, τόσο του μικρού αγάλματος του τίτλου όσο και του φίλου/καλλιτέχνη, στο οποίο το σπίτι το αγαλαμάτιδο βρίσκεται [...] Χωρίς ούτε ένα πλάνο από τον κάτοικο του διαμερίσματος, οι εικόνες και οι ήχοι λαξεύουν το πορτρέτο μιας μοναχικής ζωής, παρηγορημένης από την τέχνη. (Tony Pipolo, περιοδικό Art Forum)

■ Robert Beavers's *The suppliant* is an exquisitely wrought, five-minute portrait, both of the small statue of the title and of the artist/friend in whose apartment it resides. [...] Without a single shot of the apartment's occupant, images and sounds carve a portrait of a solitary life comforted by art. (Tony Pipolo, Artforum)

Αμόρ // Amor

1980, 15', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, 35mm/DCP

Director: Robert Beavers

■ Το *Αμόρ* είναι ένα θεσπέσιο κινηματογραφικό στιχούργημα, γυρισμένο στη Ρώμη και στο "Θέατρο της Φύσης" του Σάλτζμπουργκ. [...] Ένα όμορφα σχεδιασμένο ιταλικό χαρτονόμισμα υπαινίσσεται την οικονομία της ταινίας: το ράψιμο, το κόψιμο και το σμίλευμα δείχνουν το μοντάζ της ίδιας της ταινίας. (P. Adams Sitney, περιοδικό Film Comment)

■ *Amor* is an exquisite lyric, shot in Rome and at the "Naturtheater" of Salzburg. [...] A handsomely designed Italian banknote suggests the aesthetic economy of the film: the tailoring, trimming, and chiseling point to the editing of the film itself. (P. Adams Sitney, Film Comment)

Ανάμεσα στους ευκαλύπτους

Among the eucalyptuses

2017, 4', Έγχρ./Color, Χωρίς ήχο/Silent, 16mm

Director: Robert Beavers

■ Ήσυχα αργά το απόγευμα και μια σιωπηλή φιγούρα καθισμένη σε ένα παγκάκι στο Ναύπλιο· οι ιστορικές φιγούρες του Κολοκοτρώνη και του Καποδίστρια· και τα παλιά εργοστάσια και τα μηχανήματα, οι αποθήκες και οι σιδηροδρομικές γραμμές, στοιχεία όλα του Πειραιά, υπό εξαφάνιση. (Ρόμπερτ Μπίβερς)

■ Late afternoon quiet and a silent figure seated on a bench in Nauplion; the historic figures of Kolokotronis and Kapodistrias; plus the old factories and machinery, warehouses and train lines that are part of a Piraeus, now disappearing. (Robert Beavers)

Rushing green with horses

Rasendes Grün mit Pferden

2019, 82', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, 16mm (opt.)

Director: Ute Aurand

Distribution: Arsenal Distribution; Supported by Medienboard GmbH

■ Η Ούτε Αουράντ ήταν αυτή που με έφερε στο Βερολίνο στα τέλη της δεκαετίας του 1990, και τώρα μοιράζομαι μαζί της ένα στούντιο στο Βίλμερσντορφ. Η Ούτε έκανε φέτος την πρώτη προβολή της 82λεπτης ταινίας της *Rushing green with horses* στο Forum Expanded της Μπερλινάλε. (Ρόμπερτ Μπίβερς)

Η ταινία *Rushing green with horses* είναι μια συλλογή από σύντομες στιγμές, γυρισμένες μεταξύ του 1999 και 2018, σε ταξίδια, στο σπίτι, με φίλους και μόνη. Βλέπουμε τους ίδιους ανθρώπους σε διαφορετικές ηλικίες, ως παιδιά, ως έφηβους, ως νεαρές γυναίκες [...] Κάπου στη μέση της ταινίας υπάρχει μια χειρόγραφη πρόταση που εμφανίζεται ανάποδα πριν γυριστεί κανονικά: «Ένα παιδί που κοιμάται στην ίδια του τη ζωή». (Ούτε Αουράντ)

■ It was Ute Aurand who brought me to Berlin in the late 1990s, and I now share a studio with her in Wilmersdorf. Ute premiered an 82 min. feature, *Rushing green with horses*, in the Forum Expanded of the Berlinale earlier this year. (Robert Beavers)

Rushing Green with Horses is a collection of brief moments, filmed between 1999 and 2018 on journeys, at home, with friends and alone. [...] We see the same people at various ages, as a child, as a teenager, as a young woman... sometimes hear someone speaking, hear music, or silence. Somewhere in the middle of the film there is a handwritten sentence that appears upside down before it gets turned around: "A child asleep in its own life". (Ute Aurand)

Σούζαν Πιτ // ταξιδεύτρια του ονείρου

Η Σούζαν Πιτ (1943-2018) ανέπτυξε μια μοναδική δεξιοτεχνία στην ονειρώδη και εντατικά χειροποίητη ταινία εμψύχωσης, η οποία άνοιξε τον δρόμο μεταξύ του αμερικανικού πειραματικού και του αντεργκράουντ κινηματογράφου. Η Πιτ απέκτησε πρώτη φορά φήμη όταν η τώρα πια κλασική της ταινία εμψύχωσης *Ασπάραγκους* επιλέχθηκε να προβάλλεται μαζί με το *Eraserhead* του Ντέιβιντ Λιντς, στις εκτεταμένες μεταμεσονύκτιες προβολές που διήρκεσαν σχεδόν δύο χρόνια. Νυκτόβια και ελλειπτική, η ταινία *Ασπάραγκους* μύησε το κοινό στον παράξενο, σουρεαλιστικό και ψυχο-σεξουαλικά φορτισμένο ονειρισμό, ο οποίος θα παραμείνει αδιάκοπος σε όλο το έργο της, ενώ ανέδειξε την επιδεξιότητα της Πιτ στις τεχνικές εμψύχωσης – από των πολλαπλών επιστρώσεων κινούμενο σχέδιο στην εμψύχωση με πλαστελίνη. Τολμηροί τεχνικοί πειραματισμοί και ζωηρή εικονοποιία χαρακτηρίζουν και τις ύστερες ταινίες της Πιτ, όπως το *Οδός χαράς* το οποίο άντλησε αυτοβιογραφική

έμπνευση από τη ζωή της στη Βοστώνη και στη Λατινική Αμερική, καθώς και τη συλλογική ταινία *Ο γιατρός*. Η απολαυστική και πλούσια εικονοποιία στο *Ασπάραγκους* και στη μετέπειτα δουλειά της δείχνουν το υπόβαθρο της Πιτ στη ζωγραφική, καθώς και την ακλόνητη επιμονή της στις χειρονομιακές ποιότητες και στις μοναδικές κινήσεις του ανθρώπινου χεριού, ακόμη και όταν η κινούμενη εικόνα μετακινιόταν προς το ψηφιακό. Μακρόχρονο και αγαπημένο μέλος του θρυλικού πανεπιστημιακού τμήματος CalArts, η Πιτ ήταν δασκάλα και μέντορας. Πριν μετακομίσει στην Καλιφόρνια, η Πιτ δίδαξε επίσης στο Τμήμα Οπτικών και Περιβαλλοντικών Σπουδών του Χάρβαρντ, όπου επεξεργάστηκε τις δύο πιο φιλόδοξες ταινίες της το *Ασπάραγκους* και το *Οδός χαράς*, καλώντας εκκολαπτόμενους τότε και σημαντικούς εμψυχωτές αργότερα, όπως την Helen Hill, να είναι οι βοηθοί της.

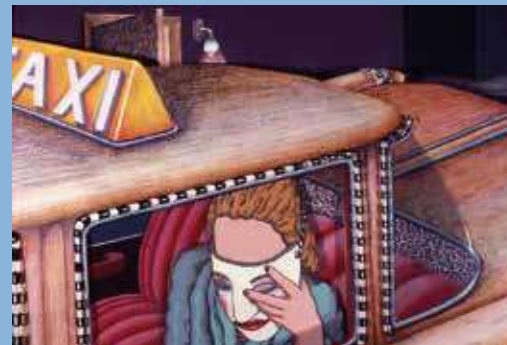
Χέιντεν Γκεστ

Suzan Pitt // dream voyager

Suzan Pitt (1943-2018) defined a unique mode of dream-like and intensely handcrafted animation that forged a vital link between American experimental and underground cinema. Pitt first found fame, when her now classic animated film *Asparagus* was selected to accompany David Lynch's *Eraserhead* on its extended, ultimately almost two-year, run of midnight screenings. Nocturnal and elliptical, *Asparagus* introduced audiences to the strange, surrealist-inflected and psycho-sexually charged oneiricism that would remain a constant throughout her work, while showcasing Pitt's consummate artistry and skill with variegated animation techniques – from multi-layered cell painting to Claymation. Bold technical experimentation and vivid imagery also distinguishes later Pitt films such as *Joy Street*, which drew autobiographical inspiration from chapters in Pitt's own life both in Boston

and Latin America, and the collaboratively made *El Doctor*. The lush and textually rich imagery at the heart of *Asparagus* and her later work also points back to Pitt's background as a painter and affirmed her steadfast dedication to the gestural qualities and movement unique to the work of the human hand, even as the moving image moved increasingly towards the digital. A long-time and beloved member of the legendary CalArts faculty, Pitt was renowned as a teacher and mentor. Before moving to California, Pitt also taught within Harvard's Visual and Environmental Studies Department where she worked on her two most ambitious films, *Asparagus* and *Joy Street*, inviting Harvard students, such as the important animator-to-be Helen Hill, to be her assistants.

Haden Guest

Επίσκεψη // Visitation

ΗΠΑ/USA, 2011, 9', α/μ/β&w, 16mm μεταφορά σε / transferred to video

Ασπάραγκους // Asparagus

ΗΠΑ/USA, 1979, 19', Έγχρ./Color, 35mm μεταφορά σε / transferred to video

Οδός χαράς // Joy street

ΗΠΑ/USA, 1995, 24', Έγχρ./Color, 35mm μεταφορά σε / transferred to video

Ο γιατρός // El doctor

2006, 24', Έγχρ./Color, 35mm μεταφορά σε / transferred to video

Φλίπερ // Pinball

ΗΠΑ/USA, 2013, 7', Έγχρ./Color, Digital video, μεταφορά σε / transferred to video

Φλοράν Μαρσί

Από ένα σιδηροδρομικό τούνελ στο Παρίσι στα εκτενή χωράφια του Νότιου Σουδάν, από την πόλη Μπαγκράμ βόρεια της Καμπούλ στη χειμωνιάτικη Τσετσενία, από τα ανατριχιαστικά εξώφυλλα για τον πόλεμο του Ιράκ στην Τρίπολη της Λιβύης... Εδώ και 30 χρόνια ο Φλοράν Μαρσί διασχίζει πολεμικά μέτωπα και πεδία συγκρούσεων ανά τον κόσμο, εκεί που γράφεται η ιστορία, και καταγράφει με την κάμερά του πολέμους, ξεσηκωμούς, απελευθερώσεις, μάχες και αγώνες, αλλά και τις πιο καταφανείς στερήσεις της εποχής μας. Δημιουργός που δεν κατατάσσεται εύκολα σε κατηγορίες. Στο σταυροδρόμι δημοσιογραφίας, βίντεο, πολεμικού ρεπορτάζ και κινηματογράφου, συλλέγει μαρτυρίες, αναπτύσσοντας μία τελείως προσωπική ματιά, μακριά από τη συμβατική δημοσιογραφία.

Το έργο του ερευνά τόσο την πραγματικότητα του πολέμου όσο και τον τρόπο καταγραφής και διάχυσης των εικόνων του σήμερα, ενεργοποιώντας έτσι το γεωπολιτικό φαντασικό μας. Γυρίζει, μοντάρει και χρηματοδοτεί ο ίδιος τις ταινίες του, χρησιμοποιώντας τη νέα ψηφιακή οπτικοακουστική τεχνολογία με ριζοσπαστικό τρόπο. Η πλήρης αυτή ανεξαρτησία του τον φέρνει ακόμη πιο κοντά στους ανθρώπους που συναναστρέφεται και κινηματογραφεί. Το αξίωμά του «όσο δεν πάμε να δούμε από μόνοι μας, δεν μπορούμε να ξέρουμε τι συμβαίνει εκεί έξω», ανοίγει ένα δρόμο προς τη γνώση, καθώς καθιστά ορατό αυτό που δεν θα ήταν γνωστό παρά μόνο μέσω της τηλεοπτικής προπαγάνδας. Τρομερά επίκαιρος αλλά και συνάμα διαχρονικός, προσφέρει μία «έκρηξη ανθρωπισμού» σε μία εποχή γενικευμένων συγκρούσεων και παραπληροφόρησης.

Παρουσία του Φλοράν Μαρσί, το αφιέρωμά μας αποτελείται από 7 ταινίες. Τα πλάνα του θα γεμίσουν τις οθόνες μας και θα μας κάνουν να αμφισβητήσουμε ριζικά τη μιντιακή προπαγάνδα. Μαζί με τον σκηνοθέτη, στο σεμινάριο που θα προσφέρει, θα αναρωτηθούμε πως, στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της τεχνητής νοημοσύνης, μπορούν οι εικόνες να είναι ακόμα επαναστατικές.

Florent Marcie

From a Parisian railway tunnel to the fields of South Sudan, from the city of Bagram north of Kabul to winter Chechnya, from the lurid front pages about the Iraq War to Libya's Tripoli... For 30 years now, Florent Marcie traverses war fronts and battle fields all over the world, where history is written, and records with his camera wars, upheavals, battles and struggles, as well as the blatant destitution of our era. He is a director not easily categorized. At the intersection of journalism, video, war reportage and cinema, he collects testaments and develops a distinct personal gaze, very far away from conventional journalism.

His work questions both the reality of war and the way its images are recorded and transmitted nowadays, therefore activating our geopolitical imaginary. Marcie shoots, edits and produces his films himself, using digital technology in a radical way. This independence brings him closer to the people he meets and films. His axiom, "as long as we don't go there to look for ourselves, there is no way of knowing what is happening out there", opens a path to knowledge, since it makes visible otherwise remain hidden by the television propaganda. Bearing to current times but also timeless, he offers an "explosion" of humanism in our era of conflicts and misinformation.

In the presence of Florent Marcie, the tribute consists of 7 films. His images will fill our screens and will make us radically question the media propaganda. With the director, in the masterclass he will offer, we will question ourselves on how can the images, in the era of social media and artificial intelligence, still be revolutionary.

Σκηνοθεσία/Direction: Florent Marcie
Φωτογραφία/Cinematography: Florent Marcie
Μοντάζ/Editing: Florent Marcie
Παραγωγή/Production: Florent Marcie/No Man's land
Πηγή κόπιας/Print source: Florent Marcie

Αύριο Τρίπολη

Tomorrow Tripoli

Documentary/Ντοκιμαντέρ, France/Γαλλία, 2014, 180', DV CAM, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Στην αρχή της επανάστασης στη Λιβύη, ενώ ο κόσμος είχε στραμμένο το βλέμμα στη Βεγγάζη, μια μικρή ομάδα αντάρτων αφηφά τη δικτατορία στην άλλη μεριά της χώρας, στο Ζιντάν. Αποκομμένοι από τον υπόλοιπο κόσμο, πολιορκούμενοι από τον στρατό του Καντάφι, οι αντάρτες, ενάντια σε όλες τις πιθανότητες, θα πετύχουν μια σειρά από ανακαιτίσεις των καθεστωτικών στρατευμάτων, πριν φτάσουν στην Τρίπολη. Από τον ανάρτη του Τζεμπέλ μέχρι τις ακτές της Μεσογείου, η ταινία *Αύριο Τρίπολη* εξιστορεί τους αγώνες αυτών των απλών και γενναϊόδωρων αντρών.

■ In the early hours of the Libyan revolution, while the world has its eyes on Benghazi, a small group of insurgents defies the dictatorship at the other end of the country, in Zintan. Cut off from the rest of the world, besieged by Gaddafi's army, the rebels will, against all odds, inflict a series of setbacks on the regime's troops, until they reach Tripoli. From the Jebel guerrilla to the shore of the Mediterranean, *Tomorrow Tripoli* recounts the struggle of these simple and generous men.

Σκηνοθεσία/Direction: Florent Marcie
Φωτογραφία/Cinematography: Florent Marcie
Μοντάζ/Editing: Florent Marcie
Παραγωγή/Production: No Man's Land
Πηγή κόπιας/Print source: Florent Marcie

Ο διοικητής Καουανί

Commandant Khawani / Commander Khawani

Documentary/Ντοκιμαντέρ, Γαλλία/France, 2014, 86' DCP, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Αφγανιστάν 2001. Έναν μήνα μετά τις επιθέσεις στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου, ξεκίνησαν οι αμερικανικές εναέριες επιθέσεις με σκοπό την ανατροπή των Ταλιμπάν. Στο μέτωπο του Μπαγκράμ, όπου ο πόλεμος μάλιστα εδώ και 20 χρόνια, ο διοικητής Καουανί και οι μουτζαχεντίν του, περιμένουν την επίθεση στην Καμπούλ. Ανάμεσα σε δυο επιθέσεις από αέρος, ξεκινούν να συνομιλούν με τον εχθρό στον ασύρματο...

■ Afghanistan, October 2001. One month after the attacks on the World Trade Center, US airstrikes began in an attempt to overthrow the Taliban. On the Bagram front line, marked by twenty years of war, Commander Khawani and his mujahedeen await the assault on Kabul. Between two airstrikes, they start talking to the enemy by radio...

Σκηνοθεσία/Direction: Florent Marcie
Φωτογραφία/Cinematography: Florent Marcie
Μοντάζ/Editing: Florent Marcie
Παραγωγή/Production: Florent Marcie/
 No Man's land **Πηγή κόπιας/Print**
source: Florent Marcie

Ιτσκέρι κέντι

Itchkéri kenti

Documentary/Ντοκιμαντέρ, France/Γαλλία, 2006, 145'
 DVD, DV CAM, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Τσετσενία, χειμώνας 1996, δεύτερο έτος πολέμου. Ο Φλοράν Μαρσί, ταξιδεύοντας παράνομα, με την κάμερα στο χέρι, τράβηξε εικόνες, για αρκετούς μήνες, από την πλευρά των Τσετσένων αυτονομιστών. Ανάμεσα στην απελπισία και στο πείσμα, ο τσετσενικός λαός αντιστέκεται στον πανταχού παρών και παντοδύναμο ρωσικό στρατό. Πρόκειται για ένα μοναδικό τεκμήριο της αντίστασης αυτού του μικρού και καταπιεσμένου λαού, αλλά και για μία ταινία για τον πόλεμο και την αντίσταση εν γένει. Συγκλονιστικές είναι οι σκηνές στο κατεστραμμένο Γκρόζνι, όπου ο ρωσικός στρατός περικυκλώνει μία διαδήλωση.

■ Chechnya, winter 1996, second year of war. Florent Marcie, clandestinely traveling, camera in hand, shot for several months images from the point of view of the Chechen separatists. Torn between despair and stubbornness, the Chechen people resist against the omnipresent and omnipotent Russian army. Its a unique testimony about the resistance of this small oppressed people, but also a universal film on war and resistance. Staggering are the scenes from ruined Grozni, when the Russian army encircles a demonstration.

Σκηνοθεσία/Direction: Florent Marcie
Σενάριο/Screenplay: Florent Marcie
Φωτογραφία/Cinematography: Florent Marcie
Μοντάζ/Editing: Florent Marcie
Παραγωγή/Production: Florent Marcie/
 No Man's land **Πηγή κόπιας/Print**
source: Florent Marcie

Το περίπτερο και ο πόλεμος

Le kiosque et la guerre / The kiosk and the war

Documentary/Ντοκιμαντέρ, France/Γαλλία, 2003, 52'
 DV CAM, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Το φθινόπωρο του 2003, κατά τη διάρκεια των βομβαρδισμών του Ιράκ από τις ΗΠΑ, ο Φλοράν Μαρσί τραβάει τα πρωτοσέλιδα των περιοδικών που φιγουράρουν στην πρόσοψη ενός παρισινού περιπτέρου. Την ίδια στιγμή, οι πορείες κατά του πολέμου διαδέχονται η μία την άλλη στους δρόμους του Παρισιού. Η ταινία *Το περίπτερο και ο πόλεμος* είναι ένα κινηματογραφικό βιβλιάρκι, για την κατάρρευση της γλώσσας και του νοήματος.

■ In the spring of 2003, during the US bombings in Iraq, Florent Marcie filmed magazines that were hanging on the front of a Parisian kiosk. At the same time, anti-war demonstrations succeed one another in the streets of Paris. The film *The kiosk and war* is a cinematic pamphlet, on the collapse of language and meaning.

Σκηνοθεσία/Direction: Florent Marcie
Φωτογραφία/Cinematography: Florent Marcie
Μοντάζ/Editing: Florent Marcie
Παραγωγή/Production: Florent Marcie/
 No Man's land **Πηγή κόπιας/Print**
source: Florent Marcie

Σαϊά

Saïa

Documentary/Ντοκιμαντέρ, France/Γαλλία, 2000, 29'
 DV CAM, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Στο μέτωπο, τη νύχτα, στο Αφγανιστάν. Ορίζοντας γης, νερού, αέρα και φωτιάς. Το φεγγάρι αποκαλύπτει φιγούρες που προελαύνουν με όπλα επί ώμου. Το πνεύμα των νεκρών είναι εκεί και βλέπει αυτήν την απερίγραπτη ομορφιά. Ο εχθρός, τόσο κοντά, που προκαλεί τον αντίπαλο με βρισιές.

■ The front, at night, in Afghanistan. A line of land, water, air and fire. The moon reveals marching shadows, weapons on the move. The spirit of the dead is there, watching this indescribable beauty. The enemy, infinitely close, provokes his opponent by insulting him.

Φωτογραφία/Cinematography: Benoît Jourdan
Μοντάζ / Editing: Yannick Kergoat
Παραγωγή / Production: Amor Line

Η φυλή του τούνελ

La tribu du tunnel / The tunnel

Documentary/Ντοκιμαντέρ, France/Γαλλία, 1996, 49'
 DVD, DV CAM, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Ένας χρόνος από τη ζωή των Ρισάρ, Σουλβέν, Νονό και Καλού, οι οποίοι μένουν μέσα σ' ένα εγκαταλελειμμένο σιδηροδρομικό τούνελ του 13ου διαμερίσματος στο Παρίσι...

■ A year in the life of Richard, Sylvain, Nono and Calou, who live in a disused railway tunnel of the 13th arrondissement in Paris....

Σκηνοθεσία/Direction: Florent Marcie
Φωτογραφία/Cinematography: Florent Marcie
Μοντάζ/Editing: Florent Marcie
Παραγωγή/Production: Florent Marcie/
 No Man's land **Πηγή κόπιας/Print**
source: Florent Marcie

Κάτω από τα δέντρα του Ατζίπ

Sous les arbres d'Adjiep / Under the trees of Adjiep

Documentary/Ντοκιμαντέρ, France/Γαλλία, 1998, 64'
 DV, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Νότιο Σουδάν, καλοκαίρι 1998. Ο λοιμός. Πως μία νεαρή μητέρα επιβιώνει με τις δυο κόρες της. Πως μια χούφτα επαγγελματίες από ανθρωπιστικές οργανώσεις επιχειρούν το αδύνατο. Όταν η αδιαφορία μας κάνει συνεργούς του εγκλήματος.

■ South Sudan, summer 1998. Famine. How a young mother survives with her two girls. How a handful of humanitarians are trying the impossible. When indifference makes us complicit in crime.

Εύα Στεφανή

Έχουμε τη χαρά να παρουσιάσουμε ένα αφιέρωμα στην ευαίσθητη αλλά και αιχμηρή σκηνοθέτη ντοκιμαντέρ Εύα Στεφανή, το οποίο αποτελείται από 15 ταινίες της. Η Εύα Στεφανή έχει, από την αρχή της σταδιοδρομίας της, αφιερωθεί στον κινηματογράφο της παρατήρησης, αλλά αργότερα εξελίσσεται και διαπρέπει και στην πιο ποιητική φόρμα του πειραματικού ντοκιμαντέρ. Στα ντοκιμαντέρ παρατήρησης, η Στεφανή διερευνά τα όρια της ορατότητας στρέφοντας την κάμερά της σε αυτούς που η κοινωνία έχει καταστήσει αόρατους, όπως τους φυλακισμένους (*Γράμματα από το Άλμπτρος*), τρόφιμους ιδρυμάτων (*Αλυσίδα*), άστεγους και νυκτόβιους (*Αθήναι, Συγκάτοικοι*), άνεργους και άεργους (*Τι ώρα είναι;*, *Το καφενείο*) και τους ηλικιωμένους (*Το κουτί, Οι λουόμενοι*). Σε αυτά τα ντοκιμαντέρ, για πολλά από τα οποία έχει βραβευτεί, η Στεφανή ούτε πληροφορεί ούτε παρατηρεί αποστασιοποιημένα την πραγματικότητα. Σκοπός της είναι η αντιληπτική και συναισθηματική εμπύθιση του θεατή στην πραγματικότητα που παρατηρεί. Άλλωστε και για την ίδια αυτή η τέχνη του ντοκιμαντέρ αποτελεί ένα είδος αυτό-παρατήρησης. Επίσης, αγαπά να γράφει σε μικρή ποιητική πρόζα και αυτή η αγάπη της εκφράστηκε με τα ντοκιμαντέρ της για τον συγγραφέα Ε.Χ. Γονατά.

Η άλλη, διασταυρούμενη και όχι αντίθετη, πλευρά του έργου της Στεφανή είναι το πειραματικό ντοκιμαντέρ. Στην ταινία *Ακρόπολις*, το ετερόκλητο φιλικό υλικό που περιμάζεψε από υπαίθριες αγορές και στο οποίο παρενέβη εικαστικά, έχει μονταριστεί με εικόνες της Ακρόπολης, συνθέτοντας ένα σαρκαστικό και κάπως μελαγχολικό πειραματικό ντοκιμαντέρ για την ελληνική εθνικιστική ιδεολογία. Το πρόσφατο πειραματικό της ντοκιμαντέρ *Χειρόγραφο*, με το οποίο συμμετείχε στην αθηναϊκή Documenta 14 και το οποίο απέσπασε το βραβείο καλύτερης μικρού μήκους ταινίας στο φεστιβάλ του Ομπερχάουζεν το 2018, είναι μια πυκνή ποιητική κατασκευή από κείμενα, εικόνες της πόλης και αρχαιακό υλικό. Όπως έχει πει και η ίδια, σ' αυτήν την ταινία, η οποία είναι ένα πορτρέτο της Αθήνας όσο και μια αυτοπροσωπογραφία, προσπαθεί να δει τόσο με τα μάτια ανοιχτά όσο και με τα μάτια κλειστά. Αυτά τα συνειδητά όνειρα συνδέουν τον κόσμο της Στεφανή σε μία γοητευτική περιπλάνηση από τη φιλοσοφία του Ηράκλειτου στην «ονειροναυτική».

Eva Stefani →

We have the pleasure to present a tribute to the sensitive but also sharp documentarist Eva Stefani, which consists of 15 of her films. Eva Stefani had from the start devoted herself to the cinema of observation, but has later also developed and excelled in the more poetic form of experimental documentary. In her observational documentaries, Stefani explores the limits of visibility, pointing her camera to those rendered by society invisible, such as, inmates (*Letters from Albatros, Chain*), homeless and nocturnal (*Athene, Roommates*), jobless and idle (*What time is it?, The coffee shop*), and elderly (*The box, The bathers*). In these documentaries, for many of which she has been awarded, Stefani neither informs nor observes reality from a distance. Her aim is the perceptual and affective immersion of the viewer in the observed reality. Besides, for Stefani herself, this art of documentary is a kind of self-observation. Moreover, she loves to write in the small form of poetic prose, and that love of hers was also expressed by her documentaries on the writer E.C. Gonatas.

The other, intersected and not opposite, side of Stefani's work is experimental documentary. In the film *Acropolis*, the diverse filmic material she unearthed from flea markets and on which she artistically intervened, has been edited with images of Acropolis, composing a sarcastic and somehow melancholic experimental documentary on the Greek nationalistic ideology. Her recent experimental documentary *Manuscript*, with which she participated in the Athenian Documenta 14 and has won the best short film award in the Oberhausen film festival in 2018, is a dense poetic construction of texts, city-images and found-footage. In this experimental films, which is both a portrait of Athens and a self-portrait, Stefani has said, that she was trying to see both with her eyes open and closed. These lucid dreams connect Stefani's world in a charming detournement from Heraclitian philosophy to "onironautics".

Σκηνοθεσία - Φωτογραφία/Direction - Cinematography: Εύα Στεφανή
Ήχος/Sound: Laurentiou Calciou
Μοντάζ/Editing: Sorren Ebbe
Παραγωγή/Production: The National Film & TV School
Πηγή κόπας/Print source: Εύα Στεφανή

Γράμματα από το Αλπατρός

Letters from Albatross

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ην. Βασίλειο/UK, 1995, 21'
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./color, Με ήχο/sound

■ Γυρισμένη στο Φέλταμ, σε μία φυλακή ανηλίκων λίγο έξω από το Λονδίνο, η ταινία παρακολουθεί τη φιλία δύο κρατουμένων. Ο Πολ και ο Τζον περνούν τις μέρες τους ηχογραφώντας τραγούδια που στέλνουν σε κορίτσια που δεν γνωρίζουν, δημιουργώντας ένα φανταστικό νήμα με τον έξω κόσμο. Η ταινία ακολουθεί την προσέγγιση του «κινηματογράφου της παρατήρησης», δηλαδή μακρόχρονη παρατήρηση, χαλαρή αφήγηση και απουσία κάθε σκηνοθετικής παρέμβασης την ώρα του γυρίσματος.

■ Shot in Feltham, in a juvenile prison in the outskirts of London, the film observes the friendship of two inmates. Paul and John spend their days recording songs that are then sent to girls they don't know, creating an imaginary thread with the outside world. The documentary follows the approach of the "cinema of observation", that is long-lasting observation, loose narrative and absence of any directional intervention during shooting.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction- Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Gideon Boulting
Ήχος/Sound: Laurentiou Calciou
Παραγωγή/Production: The National Film & TV School
Πηγή κόπας/Print source: Εύα Στεφανή

Αθήναι

Athene

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ην. Βασίλειο/UK, 1995, 37'
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Ένα ντοκιμαντέρ που γυρίστηκε στον σταθμό Λαρίσης στη διάρκεια τεσσάρων εβδομάδων το καλοκαίρι του 1995. Θέμα της ταινίας οι άνθρωποι που συχνάζουν στον σταθμό τα βράδια: Φαντάροι, άστεγοι, ποιητές, φίλαθλοι και μετανάστες που μόλις έχουν φτάσει στη χώρα. Υιοθετώντας τη χρονολογική δομή μίας βραδιάς, η ταινία καταγράφει την ατμόσφαιρα και τις σχέσεις που δημιουργούνται μέσα από αυτήν την συνύπαρξη ετερόκλητων κόσμων.

■ A documentary shot in the central Larisa railway station, over four weeks, during the summer of 1995. The subject of the film is the people that hang around in the station at night: soldiers, homeless, poets, sport-fans and migrants that have just arrived in the country. Adopting the time-line of a night, the film records the atmosphere and the relations that are created from the coexistence of such diverse worlds.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction- Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Νίκος Τσολάκης
Ήχος/Sound: Νίκος Βασιλειάδης
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή, EPT
Πηγή κόπας/Print source: Εύα Στεφανή

Αλυσίδα

Chain

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 1998, 26'
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Ο 7χρονος Δημητραλέξης ζει με τον αδερφό του σε ένα οικοτροφείο στη Δράμα. Το ντοκιμαντέρ ακολουθεί τα δύο αδέρφια στην καθημερινή τους ζωή, στη σχέση τους με τα υπόλοιπα παιδιά του ιδρύματος και τους δασκάλους τους. Η ταινία έχει τη μορφή ενός μικρού διηγήματος. Η δραματουργική δομή αυτής της ιστορίας «του ελάχιστου» εμπνέεται από τη σε βάθος παρατήρηση συμβάντων της καθημερινότητας και την ενορχήστρωση της σε μία «άλλη πραγματικότητα» μέσω του μοντάζ. Επεισόδιο της σειράς ντοκιμαντέρ της EPT «Κλειστοί Χώροι».

■ Dimitralexis, a 7year-old, lives with his brother in a boarding-house in Drama. The documentary follows the siblings in their everyday life, in their relationships with the other children and their teachers. The film has the form of a short story. The dramaturgical structure, of this story of the "minimal", is inspired by the in-depth observation of everyday events and their orchestration in "another reality" through montage. An episode in the series of documentaries "Closed Spaces", produced by the national broadcaster ERT.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction- Cinematography: Εύα Στεφανή & Νίκος Ζωιόπουλος
Μοντάζ/Editing: Νίκος Τσολάκης
Ήχος/Sound: Δημήτρης Βασιλειάδης
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή, EPT
Πηγή κόπας/Print source: Εύα Στεφανή

Συγκάτοικοι

Roommates

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 1998, 33'
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Ένας παλιός ρεμπέτης, ο Σωτήρης, κι ο καλύτερός του φίλος, ο Ναπολέων, ο οποίος έχει αφιερώσει τη ζωή του στην Εκκλησία, ζουν σε ένα αυτοσχέδιο κατάλυμα κάπου κοντά στη Δροσιά. Μαζί τους συγκατοικούν οι πολύ νεότεροι Πέτρος και Θωδωρής. Οι μέρες περνούν ήσυχα στο κτήμα. Μια ταινία για την αγάπη και την ανεμελιά. Επεισόδιο της σειράς ντοκιμαντέρ της EPT «Κλειστοί Χώροι».

■ An old rebetika-singer, Sotiris, and his best friend, Napoleon, who has devoted his life to the church, live in a makeshift house somewhere near Drosia. The much younger Petros and Thodoris also live with them. The days pass by peacefully in the grounds. A film about love and carelessness. An episode in the series of documentaries "Closed Spaces", produced by the national broadcaster ERT.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Νίκος Τσολάκης
Ήχος/Sound: Δημήτρης Βασιλειάδης
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή, ΕΡΤ
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Το καφενείο

The coffee shop

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 1998, 28΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./color, Με ήχο/Sound

■ Μέσα από τον μικρόκοσμο ενός παλιού καφενείου στο Μεταξουργείο, στα τέλη της δεκαετίας του 1980, γινόμαστε μάρτυρες μιας γειτονιάς που αλλάζει ριζικά. Η κάμερα καταγράφει τους αργούς ρυθμούς που διέπουν τη ζωή στο καφενείο, τις τελετουργίες των θαμώνων, τις μικροσυγκρούσεις μεταξύ μόνιμων και μη πελατών που μπορεί να οδηγήσουν από χειροδικία μέχρι εναγκαλισμούς, τις εξομολογήσεις μετά από οίσινο, τις μεγάλες φιλίες, ότι δηλαδή δεν βλέπουμε και δεν κάνουμε στα σημερινά «καφέ». Επεισόδιο της σειράς ντοκιμαντέρ της ΕΡΤ «Κλειστοί Χώροι».

■ Through the microcosm of a traditional old kafenio in Metaxurgio, in the late 1980s, we become witnesses of a radically changing neighborhood. The camera records the slow pace governing life in the kafenio, the rituals of the regulars, the minor quarrels between regulars and non-regulars that can lead from blazing rows to embraces, the confessions after wine-drinking sessions, the great friendships, all in all, that is what we don't see and do in the contemporary "cafeterias". An episode in the series of documentaries "Closed Spaces", produced by the national broadcaster ERT.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Γιώργος Διαλεκτόπουλος
Παραγωγή/Production: Cinetic
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Επισκέψεις στον Ε.Χ. Γονατά

Visiting E. C. Gonatas

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 1998, 50΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Πορτρέτο του συγγραφέα και μεταφραστή, λάτρη της μικρής φόρμας, Ε.Χ. Γονατά, γυρισμένο στη διάρκεια ενός χρόνου στο σπίτι του στην Κάτω Κηφισιά. Η κάμερα ακολουθεί σιωπηλά τον Γονατά παντού: στις περιηγήσεις του στον κήπο, στις παλιές αποθήκες, στην καταβύθιση στα λεξικά, στο πάτωμα καθώς χαϊδεύει μια γάτα. Χωρίς ποτέ να αναφέρεται στη συγγραφική του ιδιότητα, το ντοκιμαντέρ αποδίδει πολλά από τα στοιχεία του έργου του: την αγάπη του για τη φύση, το παράδοξο, τη ματαιότητα αλλά και την ιλαρότητα των πραγμάτων.

■ It's a portrait of the writer and translator, devotee of the small form, E.C. Gonatas, shot over a year in his house in Kato Kifisia. The camera silently follows Gonatas everywhere: in his walks in the garden, in the old storehouses, in his immersion in dictionaries, on the floor while he caresses a cat. While his attribute as a writer is never mentioned, the documentary renders a lot of the characteristics of his work: his love of nature, the paradox, the vanity but also the merriment of things.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Γιώργος Μαυροψαρίδης
Ήχος/Sound: Νίκος Ζωιόπουλος
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή, ΕΚΚ
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Ακρόπολη

Acropolis

Πειραματικό/Experimental, Ελλάδα/Greece, 2001, 26΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ.- α/μ/Color - b&w, Με ήχο/Sound

■ Πειραματική ταινία βασισμένη σχεδόν αποκλειστικά σε found-footage και ετερόκλητο αρχειακό υλικό (πορνογραφικό, ιστορικό κλπ). Επιχειρεί έναν παραλληλισμό του ιερού βράχου με το γυναικείο σώμα, επιμένοντας στη συνεχή ιδεολογική εκμετάλλευση του ναού για λόγους προπαγανδιστικούς, οικονομικούς, εθνικιστικούς. Η σκηνοθέτης επεμβαίνει στο υλικό χρωματίζοντας, καίγοντας, κόβοντας το φιλμ, δίνοντας έμφαση στην υλικότητα του φιλμ και δημιουργώντας μία άτυπη ταπισερί που είναι η δική της Ακρόπολη.

■ Experimental film based almost entirely on found-footage and promiscuous archival material (pornographic, historical, etc). It attempts a parallelism between the sacred rock and the female body, insisting on the continuous ideological exploitation of the temple for propagandist, economic and nationalistic reasons. The director interferes in the material, coloring, burning and cutting the film, emphasizing the materiality of the film itself, and thus creating an informal tapestry of her own Acropolis.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Κύρος Παπαβασιλείου
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Εγερτήριο

Reveille

Πειραματικό/Experimental, Ελλάδα/Greece, 2001, 3΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

■ Πειραματική ταινία που βασίζεται σε found-footage. Μια γυναίκα φιλά έναν άνδρα υπό τους ήχους του πρωινού εγερτηρίου που ακούγεται από το ραδιόφωνο. Ακολουθεί πρωινή προσευχή.

■ Experimental film based on found-footage. A woman kisses a man under the sounds of the morning reveille, heard from the radio. The morning prayer follows.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Άλεξ Σαμψωνίδης & Τάκης Γοργορίνης
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Το κουτί

The box

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 2004, 11΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Μια ηλικιωμένη κυρία χτενίζεται πριν τις ειδήσεις των οκτώ για να συναντήσει τον αγαπημένο της εκφωνητή ειδήσεων. Χαϊδεύει την οθόνη, λέει γλυκόλογα στον αγαπημένο της και στο τέλος τον καληνυχτίζει.

■ An old lady is combing her hair before the 8-o'clock news, so as to meet her beloved news-presenter. She feels the screen, talks sweet words to her beloved and at the end she wishes him goodnight.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Άλεξ Σαμψωνίδης & Τάκης Γοργορίνης
Ήχος/ Sound: Νίκος Ζωιόπουλος
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Τι ώρα είναι;

What time is it?

Πειραματικό/Experimental, Ελλάδα/Greece, 2007, 26΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Η φιλία δύο ανδρών στη διάρκεια τεσσάρων χρόνων. Ο Χρήστος και ο Ηλίας ζουν πότε χώρια και πότε μαζί, πότε έχουν δουλειά και πότε δεν έχουν. Εκεί που τσακώνονται, εκεί φιλιώνουν. Δεν μπορούν να συμφωνήσουν για το αν το ρολόι δείχνει πέντε ή έξι ή αν ένα ποτήρι περιέχει κόκα-κόλα ή κρασί. Μια ταινία για το παράδοξο της αγάπης και του χρόνου.

■ The friendship of two men over a 4-year span. Christos and Helias live at times together and at times separately, at times they work and at times they don't. At the same time they quarrel, they make it up. They can't agree whether the clock says 5 or 6 o'clock, or whether the glass is full of coca-cola or wine. A film on the paradox of love and time.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Το φιλί

The Kiss

Πειραματικό/Experimental, Ελλάδα/Greece, 2007, 4΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Δύο γυναίκες δίνουν ένα φιλί στο στόμα υπό τους ήχους ενός τραγουδιού της Πόλυς Πάνου. ■ Two women kiss in the mouth under the sounds of a song by Poli Panou.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Άλεξ Σαμψωνίδης
Ήχος/Sound: Νίκος Ζωιόπουλος
Έρευνα/Research: Μίρκα Παπαδοπούλου, Βαρβάρα Παπαδοπούλου
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή, GRAAL EKK
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Λουόμενοι

The bathers

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 2008, 46΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./Color, Με ήχο/sound

■ Ένα ντοκιμαντέρ πάνω στην ανεμελιά και τη μελαγχολία των λουτροπόλεων. Η ζωή στις λουτροπόλεις κυλάει αργά και με ρυθμούς που θυμίζουν άλλες δεκαετίες. Μέσα σε αυτή τη νωχελική ατμόσφαιρα οι ηλικιωμένοι νιώθουν ελεύθεροι να κάνουν πράγματα που τους απαγορεύει ο κοινωνικός τους περίγυρος. Αντί για ανθρώπους τρίτης ηλικίας έχει κανείς την εντύπωση ότι περιβάλλεται από εφήβους σε παιδική κατασκήνωση.

■ A documentary on the carelessness and the melancholy of bathing towns. Life there goes by slowly, with rhythms evoking past decades. In this indolent atmosphere, the elderly feel free to do things that are prohibited by their social milieu. Instead of people in the third age, one gets the impression that he is surrounded by camping teenagers.

Σκηνοθεσία-Φωτογραφία/Direction-Cinematography: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Δημήτρης Πεπονής
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Η επιστροφή του Ε.Χ.Γονατά

The return of E. C. Gonatas

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 2012, 38΄
 Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./color, Με ήχο/Sound

■ Το δεύτερο ντοκιμαντέρ πάνω στον Ε. Χ. Γονατά. Δέκα χρόνια μετά το πρώτο ντοκιμαντέρ, ο συγγραφέας βλέπει σε μόνιτορ τις *Επισκέψεις στον Ε. Χ. Γονατά* και σχολιάζει τον εαυτό του, τη σκηνοθεσία και το πέρασμα του χρόνου. Γυρισμένο λίγους μήνες πριν τον θάνατο του συγγραφέα.

■ The second documentary on E.C Gonatas. Ten years after the first one, the writer watches in a monitor Visiting E. C. Gonatas and comments on himself, the director and the passing of time. It was shot a few months before the writer's death.

Σκηνοθεσία/Direction: Εύα Στεφανή
Μοντάζ/Editing: Γιώργος Κραββαρίτης
Παραγωγή/Production: Εύα Στεφανή για το Hyphos Project
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Θερμοκοιτίδα

Incubator

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 2016, 8'
Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ./color, Με ήχο/Sound

■ Ένα μονοπλάνο επτά λεπτών με θέμα τη ζωή ενός νεογνού στη θερμοκοιτίδα. ■ A 7-minute long take on the life of a newly-born in the incubator.

Σενάριο - Σκηνοθεσία - Φωτογραφία/Screenplay - Direction - Cinematography: Εύα Στεφανή
Αφήγηση/Narration: Αιμιλία Μήλου
Μοντάζ/Editing: Γιώργος Κραββαρίτης
Ήχος/Sound: Νίκος Ζωιόπουλος
Πηγή κόπιας/Print source: Εύα Στεφανή

Χειρόγραφο

Manuscript

Πειραματικό ντοκιμαντέρ/Experimental documentary, Ελλάδα, Γερμανία/Greece, Germany, 2017, 12', Ψηφιακό αρχείο/Digital file, Έγχρ.- α/μ/Color - b&w, Με ήχο/Sound

■ Μια νυχτερινή περιπλάνηση την άνοιξη του 2017. Η Μόλι, μια γυναίκα/σκύλος, διασχίζει την Αθήνα και μπαينوβαίνει στο παρόν και στο παρελθόν. Η Αθήνα είναι μια τεράστια φώκια που την τρώει αλλά και της δίνει ζωή.

■ A night-wandering in the spring of 2017. Molly, a woman/dog traverses Athens and comes in and out from the present and the past. Athens is a giant seal that eats her up the same time she gives her life.

Μαρί Λοζιέ

Η γαλλίδα καλλιτέχνις Μαρί Λοζιέ (1972) είναι γνωστή για τα ονειρώδη πορτρέτα πρωτοποριακών μουσικών και κινηματογραφιστών, γυρισμένα σε φιλμ 16mm. Είναι μία καλλιτέχνις που, στην εποχή του ψηφιακού κινηματογράφου, επιμένει στο αναλογικό φιλμ. Η Μαρί Λοζιέ δουλεύει και εργάζεται στη Νέα Υόρκη για περισσότερα από 20 χρόνια και έχει δείξει το έργο της σε μουσεία, γκαλερί και φεστιβάλ. Σχεδίαζε σκηνικά για τον Ρίτσαρντ Φόρμαν και έμαθε να τραβά σε φιλμ 16mm με τον Μάικ Κούτσαρ στο Εργαστήριο Μιλένιουμ Φιλμ. Εκεί της γεννήθηκε η έντονη επιθυμία να συνεργαστεί στενά με άλλους καλλιτέχνες. Έγινε η καλλιτέχνις των καλλιτεχνών.

Το έργο της, με έντονη την προσωπική της σφραγίδα, συνίσταται από ενδόμυχα πορτρέτα μέχρι θορυβώδεις ταινίες-περφόρμανς, στις οποίες τα κοστούμια και τα σκηνικά είναι σχεδιασμένα από την ίδια και εμπνέονται από τον πρώιμο βωβό κινηματογράφο. Πείθει τους καλλιτέχνες να αναπαραστήσουν σκηνές από τις ζωές τους, και αυτό που αναδύεται είναι μία αλήθεια που ξεπερνά κατά πολύ τις συμβάσεις του συμβατικού ντοκιμαντέρ. Κάθε ταινία είναι ένα γεγονός ζωτανής περφόρμανς, στην οποία η Λοζιέ συμμετέχει με την κάμερα Μπόλεξ στο χέρι. Η Μπόλεξ είναι πλέον ζωτικό μέρος του σώματός της. Μικροκαμωμένη και ευλύγιστη όπως είναι, με σπουδές στην ακροβατική, δημιουργεί μία δυναμική σχέση με αυτούς τους οποίους κινηματογραφεί. Δεν είναι ουδέτερη παρατηρητής, αλλά εμπλέκεται και εμπνέεται από αυτό που συμβαίνει μπροστά της. Έτσι, η φαντασία και το όνειρο συνυπάρχουν με την πραγματικότητα, και κρυμμένες και άγνωστες πτυχές της προσωπικότητας των καλλιτεχνών αποκαλύπτονται. Παρουσιάζουμε ένα πλήρες αναδρομικό αφιέρωμα στο έργο της, ξεκινώντας με τις δύο μεγάλου μήκους ταινίες της, Η μπαλάντα των Τζένεσις και Λέιντι Τζέι και Κασάνδρο, ο Εξωτικός! Σε 4 ενότητες παρουσιάζονται οι μικρού μήκους ταινίες της: στη πρώτη ενότητα παρουσιάζεται η τελευταία ταινία της για τον μουσικό Felix Cubin και το πορτρέτο του μουσικού Alan Vega· στη δεύτερη και τρίτη ενότητα περιλαμβάνονται ταινίες μικρού μήκους - πορτρέτα καλλιτεχνών της καλλιτεχνικής κοινότητας της Νέας Υόρκης, όπου η Λοζιέ βρήκε το σπίτι της· και στην τέταρτη ενότητα, περιλαμβάνονται μικρού μήκους ταινίες που βασίζονται στις πολλές εκδοχές της τέχνης της περφόρμανς, όπου η Λοζιέ είναι τόσο πίσω όσο και μπροστά από την κάμερα.

Marie Losier

French artist Marie Losier (1972) is best known for her dream-like 16mm film portraits of avant-garde musicians and film-makers. She is an artist dedicated to analog filmmaking in the era of the digital. Marie lives and works in New York for over 20 years and has shown her films and videos at museums, galleries and festivals. She designed props for Richard Foreman and learned to shoot on 16mm with Mike Kuchar at the Millennium Film Workshop, revealing her boundless urge to collaborate closely with artists. She is the artist of the artists.

Her highly personal body of work ranges from intimate portraits to rollicking performance-films with costumes and sets created by her, all inspired by the silent cinema. She persuades the artists to re-enact scenes from their own lives and what begins to emerge is a truth that far exceeds the conventions of traditional documentary film-making. Every film is a live performance event, with Marie participating with her hand-held Bolex, a vital part

of her body, like an extra hand. Being somewhat small and acrobatic, she creates a dynamic relationship between her and her subject. She is not a neutral participant, but one equally engaged and inspired by what is happening in front of her camera. Fiction, fantasy, dream and reality co-exist, and somehow the hidden or unknown parts of her subjects' personality are being revealed. We present a full retrospective of her body of work, starting with her two feature films The ballad of Genesis and Lady Jaye and Cas-sandro, the Exotico! Her short films are presented in four sections: in the first, her films on the musicians Felix Cubin and Alan Vega are featured; the second and third and sections are consisted of short-films - portraits of artists from the artists' community of New York, where Losier found her home; and the last section, is consisted of short films based on the multiple versions of performance-art, in which Losie is both behind and in front of the camera.

Η μπαλάντα των Τζένεσις και Λέιντι Τζέι

The ballad of Genesis and Lady Jaye

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Η.Π.Α., Γαλλία/USA, France, 2011, 75' Video, Έγχρ./Color, Αγγλικά/English

Σκηνοθεσία/Direction: Marie Losier
Σενάριο/Screenplay: Marie Losier
Φωτογραφία/Cinematography: Marie Losier
Μοντάζ/Editing: Marie Losier
Μουσική/Music: Bryin Dall
Παραγωγός/Producer: Steve Holmgren, Marie Losier, Martin Marquet
Προέλευση ταινίας/Film Source: CAT & Docs

■ Πρωτοπόρος της industrial μουσικής σκηνής με τους Throbbing Gristle και τους Psychic TV, μέλος της καλλιτεχνικής κολεκτίβας COUM, που σόκαρε τη Μ. Βρετανία της δεκαετίας του 1970, και καλή φίλη του William Burroughs, ο Neil Andrew Megson είναι η Genesis P-Orridge. Το 1993 συναντά την Lady Jaye (Jacqueline Breyer). Και κάπου εκεί, η μπαλάντα ξεκινάει και αφιερώνεται στην άνευ όρων αγάπη, αφού γράφεται από δύο άτομα που αποφασίζουν να γίνουν ένα. Κι αν έχουμε συνηθίσει η παραπάνω φράση να χρησιμοποιείται μεταφορικά, εδώ λαμβάνει κυριολεκτική υπόσταση, καθώς το ζευγάρι μπαίνει στη διαδικασία αλληπάλληλων πλαστικών εγχειρήσεων και αλλαγής φύλου, με απώτερο στόχο να μοιάσουν η μία όσο περισσότερο γίνεται στην άλλη, ονομάζοντας το φιλόδοξο καλλιτεχνικό τους σχέδιο «Πανδρόγυνο».

■ Forerunner of the industrial music scene, with the bands Throbbing Gristle and Psychic TV, member of the artists' collective COUM, which shocked Britain in the 1970's, and friend of William Burroughs, Neil Andrew Megson is widely known as Genesis P-Orridge. In 1993 she meets Jacqueline Breyer, known as Lady Jane and they come together. This is where the ballad that is dedicated to boundless love starts. The couple decide that they become one, in a literary sense. They go through plastic surgeries and gender transitions, with the ultimate goal to look alike as much as possible, naming their work of life and art "Pandrogyné".

Κασάνδρο, ο Εξωτικός!

Cassandro el Exótico!

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Γαλλία/France, 2018, 73', DCP, Έγχρ./Color, Ισπανικά, Αγγλικά/Spanish, English

■ Στον λαμπερό, φανταχτερό κόσμο του Lucha Libre, ο Cassandro είναι το πιο εκκεντρικό αστέρι του. Είναι ο βασιλιάς των Exóticos, των παλαιστών τραβεστί, οι οποίοι παλεύουν με τους αντιπάλους τους αλλά και με την προκατάληψη ότι αυτό το άθλημα είναι μόνο για τα απόλυτα αρσενικά.

■ In the gaudy, flamboyant world of Lucha Libre, Cassandro is its most eccentric star. He is the king of the Exóticos, the gender-bending cross-dressing wrestlers who fight prejudice as much as their opponents in this macho-dominated sport.

Σκηνοθεσία/Direction: Marie Losier
Σενάριο/Screenplay: Marie Losier, Antoine Barraud
Κάμερα/Camera: Marie Losier
Μοντάζ/Editing: Ael Dallier Vega
Ήχος/Sound: Gilles Benardeau
Παραγωγός/Producer: Lola Adamo
Προέλευση ταινίας/Film Source: Urban Distribution

Τα μικρού μήκους της Μαρί // Marie's Shorts

Ενότητα 1 // Section 1

Alan Vega: Just a Million Dreams

Η.Π.Α./USA, 2014, 16', 16mm μεταφορά σε / transferred to video
 Με /With Alan Vega, Liz Lamere, Dante Vega.

■ Αυτό το ενδόμυχο πορτρέτο αποκαλύπτει ασυνήθιστες ιστορίες για τον ρηξικέλευθο καλλιτέχνη των οπτικών τεχνών και της μιμιμαλιστικής μουσικής Alan Vega, τραγουδιστή και συνθέτη του post/punk ντουέτου Suicide, από τις δεκαετίες του 1970 και 1980. Ο Alan παίζει με την κάμερα και ευχαριστείται με την παρέα της Μαρί που τον κινηματογραφεί, ενώ αγαπά, τσακώνεται και μένει με την οικογένειά του. Ο ροκ εν ρολ Alan είναι ζωντανός, αστείος και κάνει ακόμη την επανάστασή του.

■ This intimate portrait reveals uncommon stories of groundbreaking visual artist and pioneer of minimalist electronic rock, Alan Vega, vocalist and composer for 1970s and 1980s punk/post punk duo Suicide. Alan plays with the camera and enjoys the friendship of filmmaker Marie, while also loving, fighting and living with his family. The rock-n-roll Alan is still very alive, funny and rebellious!

Felix in Wonderland

Γαλλία, Γερμανία/France, Germany 2019, 50', DCP, Έγχρ./Color, Αγγλικά, Γερμανικά/English, German

■ Ταξίδι στον κόσμο του Felix Kubin, ανακαλύπτοντας τα μουσικά του πειράματα και το μουσικό όργανο που προτιμά, το Korg MS20. Το πορτρέτο ενός πρωτοπόρου καλλιτέχνη, για τον οποίο η μουσική δεν σταματά ποτέ.

■ Journey into the world of Felix Kubin, discovering his musical experiments and his instrument of choice, the Korg MS20. A portrait of a visionary artist for whom the music never stops.

Σκηνοθεσία/Direction: Marie Losier
Σενάριο/Screenplay: Marie Losier, Antoine Barraud
Κάμερα/Camera: Marie Losier
Μοντάζ/Editing: Ael Dallier Vega
Ήχος/Sound: Felix Kubin
Παραγωγός/Producer: Mathilde Delaunay
Προέλευση ταινίας/Film Source: Ecce Films

Ενότητα 2 // Section 2

Bird Bath and Beyond

Η.Π.Α./USA, 2003, 13', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με /With Mike Kuchar

Eat My Makeup!

Η.Π.Α./USA, 2005, 6', 16mm, μεταφορά σε /
transferred to video, Με /With George Kuchar,
Marie Losier, Jason Livingston, Paul Shepard.

Draw Me Now

Η.Π.Α./USA, 2007-2018, 6', 16mm, μεταφορά
σε/transferred to video Με /With Peter Hristoff.

The Ontological Cowboy

Η.Π.Α./USA, 2005, 16', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με /With Richard Foreman,
Juliana Francis, Tom Ryder Smith, Jay Smith.
Μουσική από το θεατρικό έργο/Music from
Forman's play *King Cowboy Rufus Rules the
Universe*.

Hermaphrodite

Η.Π.Α./USA, 2013, 3', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video

Μουσική/Music Marisol Limon.

Flying Saucey!

Η.Π.Α./USA, 2006, 11', 16mm, μεταφορά
σε/transferred to video, Με /With Dónal Ó
Céilleachair, Paul Shepard, Sebastien S.
Santamaria. Music by Ianthe Jackson

**Peaches and Jesper fell from a boat,
who remains afloat?**

Η.Π.Α./USA, 2013, 5', video, Με / With Peaches,
Jesper Just

Ενότητα 3 // Section 3

**Helloo George from Wherever You
Are! A Wink to the Sky**

Η.Π.Α./USA, 2011, 2', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με /With Tony Conrad,
Bradley Eros, Andy Lampert, Genesis P-Orridge.
Ανάθεση από/Commissioned by Festival du
Nouveau Cinema, Montreal

Snow Beard

Η.Π.Α./USA, 2008, 3', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με /With Mike Kuchar

Slap the Gondola!

Η.Π.Α./USA, 2007-2018, 6', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με /With Peter Hristoff

Byun, objet trouvé

Η.Π.Α./USA, 2012, 7', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με /With Chong Gon Byun

Bim Bam Boom, las Luchas Morenas!

Η.Π.Α., Δανία, Μεξικό/USA, Denmark, Mexico,
2014, 13', 16mm μεταφορά σε/transferred to
video, Με / With Rossy, Esther, Cynthia Moreno

O pássaro da noite // L'Oiseau de la nuit

Πορτογαλία, Γαλλία/Portugal, France, 2016,
20', 16mm μεταφορά σε/transferred to video,
Με /With Fernando Santos aka Deborah
Krystal, Cindy Scrash, Alda Cabrita, João Pedro
Rodrigues

Waltz Me Trust Me

Η.Π.Α./USA, 2016, 5', 16mm μεταφορά σε/
transferred to video, Με /With Felix Kubin

Ενότητα 4 // Section 4

Lunch Break on the Xerox Machine

Η.Π.Α./USA, 2003, 3', 16mm μεταφορά σε/
transferred to video, Με / With Marie Losier

Electrocute Your Stars

Η.Π.Α./USA, 2004, 8', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με / With George Kuchar

The Touch Retouched

Η.Π.Α./USA, 2002, 5', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με / With Marie Losier

Tony Conrad, DreaMinimalist

Η.Π.Α./USA, 2008, 27', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με / With Tony Conrad,
Lara Doyle, Joe Gibbons, Tony Oursler, Sebas-
tien S. Santamaria, **Μουσική/Music** Conrad

Cet air la

Η.Π.Α./USA, 2010, 3', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με / With April March,
Julien Gasc

Manuelle Labor

Η.Π.Α./USA, 2007, 10', 16mm και Super 8mm
μεταφορά σε/transferred to video
Σκηνοθεσία/Direction Marie Losier
σε συνεργασία με/in collaboration with Guy
Maddin, Με / With Juliana Francis, Marie Losier

Papal Broken-Dance

Η.Π.Α./USA, 2009, 6', 16mm, μεταφορά σε/
transferred to video, Με / With Genesis P-Or-
ridge, **Μουσική/Music** Psychic TV

How to Fold a Green Screen

Η.Π.Α./USA, 2010, 3', 16mm μεταφορά σε/
transferred to video, Με / With Jackie Raynal,
Marie Losier

Το μοντέρνο ως πείραμα

Η Ελλάδα ακολούθησε καθυστερημένα τις ιστορικές πρωτοπορίες, στην περίοδο του μεσοπολέμου ιδιαίτερα στη λογοτεχνία και τις εικαστικές τέχνες, αλλά καθόλου στον κινηματογράφο. Ο Ελύτης και ο Σεφέρης, άφησαν μια κληρονομιά κοσμοπολιτισμού και πειραματισμού περισσότερο πάνω στη φορμαλιστική παρά στην πολιτική πλευρά. Ο Θόδωρος Αγγελόπουλος, στο ντοκιμαντέρ *Αθήνα, επιστροφή στην Ακρόπολη*, αναστοχάζεται την κληρονομιά της γενιάς του 1930, του Σεφέρη και των επιγόνων, όπως ο Τσαρούχης και ο Χατζηδάκις, και εννορχηστρώνει τη δική του ηγεμονική εκδοχή της ελληνικής νεωτερικότητας. Στην περίπτωση του Ελύτη, η Βουβούλα Σκούρα, στην ταινία *Νερό στο τραπέζι*, ανακαλεί τα αρχέτυπα της ποίησής του, σε μια λυρική αναζήτηση της μοντερνιστικής αισθητικής του. Στον ελληνικό κινηματογράφο παρατηρούμε μια καθυστερημένη είσοδο της νεωτερικότητας, μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1950, όταν νέοι σκηνοθέτες, όπως ο Νίκος Κουνδουρος με τον *Δράκο*, αποφάσισε να ασχοληθεί με τον κινηματογράφο τέχνης και χρησιμοποίησε το ρεμπέτικο ως κώδικα εξερεύνησης και ορατότητας υποτελών κοινωνικών ομάδων.

Στη δεκαετία του 1970, ένας βετεράνος σκηνοθέτης ο Κώστας Σφήκας και δύο νέοι σκηνοθέτες, ο Θανάσης Ρεντζής και η Αντουανέττα Αγγελίδη υιοθέτησαν νέες οπτικές πρακτικές, για να εξερευνήσουν τα όρια της νεωτερικότητας και του πειραματισμού. Το *Μοντέλο* του Σφήκα αντιπροσωπεύει ένα τολμηρό εννοιολογικό πείραμα, επινοώντας μια οπτική αναπαράσταση των μηχανισμών της καπιταλιστικής απόσπασης της υπεραξίας και της αλλοτρίωσης του χρόνου.

Στη *Βιο-γραφία* ο Ρεντζής διερευνά την αρχαιολογία του κινηματογράφου και παράγει ένα οπτικό ποίημα. Στον *Τόπο* η Αγγελίδη παράγει μία επιβλητική κριτική για τις οπτικές απολαύσεις και τον φαλλολογοκεντρισμό, συνδυάζοντας την ονειρική μυθοποιητική της γυναικότητας με μια φεμινιστική κριτική.

Μαρία Κομνηνού

The modern as an experiment

Greece has been a late comer to the historical avant-gardes, during the interwar period, with more openings in literature and the visual arts but not in cinema. The two Nobel laureates Elytis and Seferis left an inheritance of cosmopolitanism and experimentation more on the formalist than on the political side. Theo Angelopoulos, in *Athens, return to Acropolis*, contemplates on the legacy of the generation of the 1930s, Seferis, and the epigones such as Tsarouhis and Chatzidakis, and orchestrates his own hegemonic version of Greek modernity. In the case of Elytis, Vouvoula Skoura, in *Water on the table* makes an evocation to the archetypes of his poetry, in a lyrical search for his modernist aesthetics.

In Greek cinema we witness a delayed entry of modernity, as late as the mid 1950s, when young directors such as Nikos Koundouros, with *The ogre of Athens* and Michael Kakoyannis, opened up to art cinema and used the rembetiko music as a code of exploring and making visible subaltern social groups, such as women and the proletariat of Piraeus.

In the 1970s a veteran director, Costas Sfikas and two young directors, Thanassis Rentzis and Antoinette Angelidi, adopted new visual practices to explore the limits of modernity and experimentation. The *Model* by Sfikas represents a bold conceptual experiment, by inventing a visual representation of the mechanisms of capitalist extraction of surplus value, and the alienation of time. In *Vio-graphia* Rentzis explores the archaeology of cinema with new forms used by the directors of expanded cinema to produce a visual poem. In *Topos* Angelidi goes beyond her first experimental works to produce a majestic critique of visual pleasures and phallogocentrism. Engaging in dream like sequences with mythopoetic power, she combines a feminist critique with the poetics of womanhood.

Maria Komninos

Σκηνοθεσία/Direction: Κώστας Σφήκας **Σενάριο/Screenplay:** Κώστας Σφήκας, με τη βοήθεια του Θάνου Γραμμένου **Φωτογραφία/Cinematography:** Γιώργος Καββιάς **Παραγωγή/Production:** Γιώργος Παπαλιός, Άννα Σφήκα, Σύγχρονος Κινηματογράφος **Πηγή κόπιας/Print source:** Τάκης Σαολίδης

Μοντέλο / Model

Πειραματικό/Experimental, Ελλάδα/Greece, 1974, 90'
35mm, Έγχρ./Color, Χωρίς ήχο/Silent

■ Σύμφωνα με τον φιλόσοφο και επιστήθιο φίλο τού Σάββα Μιχαήλ, ο Σφήκας πραγματοποίησε το όνειρο του Αϊζενστάιν να γυρίσει το *Κεφάλαιο* του Μαρξ: «Στο *Μοντέλο* όμως δεν έχουμε απλώς ένδυση ενός θέματος – περιεχομένου, με φιλικές μορφές που το τυλίγουν σαν πέπλα, εξωτερικά. Έχουμε την απογύμνωση του περιεχομένου. Το μοναδικό πλάνο του φιλμ γίνεται ο μικρόκοσμος, η κυτταρική μορφή του καπιταλισμού, με τις κινητήριες αντιφάσεις του». Με υφάδι τη μορφή του κινηματογραφικού χρόνου, ο Σφήκας δείχνει, χωρίς διδακτισμό και μεταφυσική, πως ο χρόνος μας έχει αλλοτριωθεί και έχει γίνει «ο νόμος της αξίας» που ανακάλυψε ο Μαρξ.

■ According to the philosopher and his close friend Savvas Michail, Sfikas has realized Eisenstein's dream to film Marx's Capital: "The *Model* however is not the case that a subject-content is cinematically covered with external veils. There is the nakedness of content. The singular shot of the film becomes the microcosm, the molecular form of capitalism, with its driving contradictions". Weaved with the form of cinematic time, Sfikas, illustrates, without didacticism and metaphysics, that it is our own personal time that has become alienated and thus transformed to "the law of value" that Marx discovered.

Σκηνοθεσία/Direction: Θανάσης Ρεντζής **Σενάριο/Screenplay:** Θανάσης Ρεντζής (βασισμένο στα κολλάζ από γκραβούρες του Chumy Chumey) **Φωτογραφία/Cinematography:** Άγγελος Χατζηανδρέου, Χρήστος Μάγκος **Μοντάζ/Editing:** Θανάσης Ρεντζής **Μουσική/Music:** Σταμάτης Σπανουδάκης **Αφήγηση/Narration:** Γιώργος Κυρίτσης **Παραγωγή/Production:** Filmogram **Πηγή κόπιας/Print source:** Θανάσης Ρεντζής

Βιο-γραφία / Bio-grafia

Πειραματικό/Experimental, Διευρυμένος κινηματογράφος/Expanded cinema, Ελλάδα/Greece, 1975, 97', 35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Στη *Βιο-γραφία* -με την πρωτοποριακή χρήση της τεχνικής της τρικέζας, του μοντάζ και του χρώματος- συνδέονται, με έντονη ποιητική διάθεση, γκραβούρες του ισπανού Τσούμου Τσούμεζ, αφήγηση και μουσική, και ανασυστήνεται μια εξομολόγηση (κοσμικό-αστική) του ιστορικού και μυθικού υποκειμένου της εποχής και του κόσμου μας, ενός κόσμου ολοένα και περισσότερο οπτικοακουστικού και θεαματοποιημένου. Η ταινία έφερε την Ελλάδα τον διευρυμένο κινηματογράφο, καθώς καθ' εαυτή έχει τη μορφή μιας προβολής λαμπασκοπίου, ενός είδους προβολέα επιζωγραφισμένων ενύαλων διαφανειών του 19ου αιώνα, κι ένα μοναδικό σχήμα κάδρου, με διαστάσεις 1:2.75.

■ In *Bio-grafia*—with the pioneering use of the rostrum camera, editing and color—the gravures of Chumy Chumey, provide a basis on which a narrative commentary and music are poetically correlated. A confession of the historical and mythic subject of our era and world is reconstituted, of a world which is dominated both by the spectacle and the audiovisual. The film introduced to Greece expanded cinema, since in itself it takes the form of a Lamposcope projection—a kind of a projector of painted glass slides from the 19th century—and with the simultaneous use of a unique frame, of 1:2.75 dimensions

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Βουβούλα Σκούρα **Σενάριο/Screenplay:** Βουβούλα Σκούρα **Φωτογραφία/Cinematography:** Γιάννης Σαρηγιάννης **Μοντάζ/Editing:** Γιάννης Νταριδής **Μουσική/Music:** Νίκος Παπαδογούλας **Ηθοποιοί/Cast:** Κωνσταντίνα Τάκαλου, στο ρόλο των γυναικών της Μεσογείου **Αφήγηση/Narration:** Χρόνη Παυλίδης, Μιχάλης Ελευθερίου **Παραγωγή/Production:** Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού **Πηγή κόπιας/Print source:** Βουβούλα Σκούρα

Σκηνοθεσία/Direction: Αντουανέττα Αγγελίδη **Σενάριο/Screenplay:** Αντουανέττα Αγγελίδη, Κλαίρη Μιτσotάκη **Φωτογραφία/Cinematography:** Σταύρος Χασάπης **Μοντάζ/Editing:** Αντώνης Τέμπος **Μουσική/Music:** Γιώργος Απέργης **Ηθοποιοί/Cast:** Jany Gastaldi, Μάνια Λυμπεροπούλου, Αννίτα Σαντοριναίου, Martine Viard, Κλαίρη Μιρτσέκη, Αριέττα Μουτούση, Σταύρος Τορνές **Παραγωγή/Production:** Αντουανέττα Αγγελίδη **Πηγή κόπιας/Print source:** Αντουανέττα Αγγελίδη

Νερό στο τραπέζι · Homage στον Οδυσσέα Ελύτη

Water on table · Homage to Odysseas Elytis

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 2010, 20'
DCP, Έγχρ./color, Με ήχο/sound

■ Αποσπασμένα από τη ροή τους προσωπικά βιώματα. Τετράδιο μνήμης. Φωτογραφίες οικογενειακές, κείμενα που τα εγκατέλειψαν και εγώ τα κράτησα. Κειμήλια. Ταξιδεύοντας προς Αίγινα, -πρώτες εικόνες, θάλασσα-αγκαλιά το Εν λευκώ. «Είναι το κορίτσι» που λέει ο ποιητής...«μ' ένα λαγνί στο χέρι». Μίλτα ή το Αρχέτυπο. Είναι η «Μίλτα», οι γυναίκες της Μεσογείου, είναι η «Μίλτα» της θάλασσας, της μνήμης, και της ποίησης. Κυρίως της ποίησης του λόγου αλλά και της εικόνας. Αφέθηκα λοιπόν στις μνήμες μου, στο σπίτι, στο βιβλίο, στο δρόμο. Καλοκαίρι, ζέστη, την ώρα που *Ο κήπος έμπαινε στη θάλασσα*. Έφτασε η ώρα να σας τις προσφέρω, όπως το *Νερό στο τραπέζι*. (Βουβούλα Σκούρα, 2010)

■ Fragments of personal experiences. A notebook of memories. Family photographs, from texts abandoned which I kept. Relics. Heirlooms. Sailing to Aegina -the first images, the sea, clutching the book of verses En Leuko. "It's the girl" the poet talks about "with a jug in her hand". Milta or the Archetype. It's 'Milta', the women of the Mediterranean, it's the 'Milta' of the sea, of memory and of poetry. Predominantly the poetry of the word, but also of the image. So I surrendered myself to my memories, to the house, to the book, to the street. Summer— it was hot, as *The Garden entered the sea*. The time has come to offer them to you, like *Water on the table*. (Vounoula Skoura, 2010)

Τόπος / Topos

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 1985, 85'
DCP, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Πρόκειται για μια πειραματική ταινία, μια πραγματεία και συγχρόνως παραβολή πάνω στις μεταμορφώσεις και στο πέρασμα του χρόνου, κι επίσης μια μελέτη της προέλευσης της φύσης των εικόνων. Οι εικαστικές συνθέσεις συναρμολογούνται με τις φωνές της γυναίκας που γεννά και πεθαίνει και σπαράσσεται από τις συγκρούσεις που κατοικούν το σώμα της. Σύμφωνα με την Αγγελίδη, πρωτοπόρο του αντι-πατριαρχικού ποιητικού κινηματογράφου: «Η ταινία παριστά μια διεσταλμένη στιγμή. Μια στιγμή μεταίχμιου, όπου οι μνήμες ρέουν σχεδόν ταυτόχρονα, η συνοχή τους έχει την αυθαιρεσία και την αυστηρότητα της αλληλουχίας ενός ονείρου. Είναι ολόκληρη ένα κινηματογραφημένο όνειρο».

■ This experimental film is about the representation and alternative views related to metaphors for the passage of time, while also functioning as a study on the origin and nature of images. The visual syntheses are assembled with the voices of the woman that gives birth and dies, and is torn by the conflicts inhabiting her body. According to Angelidi, a pioneer of anti-patriarchal poetic cinema: "The film presents an expanded moment. An in-between moment, where memories flow simultaneously, and their consistency has the arbitrariness and exactness of the sequence of a dream. The entire film is a filmed dream".

Σκηνοθεσία/Direction: Νίκος Κούνδουρος **Σενάριο/Screenplay:** Ιάκωβος Καμπανέλλης **Φωτογραφία/Cinematography:** Κώστας Θεοδωρίδης **Μοντάζ/Editing:** Νίκος Κούνδουρος, Γιώργος Τσαουλής **Μουσική/Music:** Μάνος Χατζιδάκις **Ηθοποιοί/Cast:** Ντίνος Ηλιόπουλος, Μαργαρίτα Παπαγεωργίου, Θανάσης Βεγγός, Ανδρέας Ντούζος Αλέκος Τζανετάκος **Παραγωγή/Production:** Athens Film Company **Πηγή κόπιας/Print source:** Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Ο Δράκος

The ogre of Athens

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 1956, 107' 35mm, α/μ/b&w, Με ήχο/sound

■ Μετά την πρώτη νεορεαλιστική ταινία *Μαγική Πόλη* (1954), ο Κούνδουρος με τον *Δράκο* φέρνει στην Ελλάδα τον «κινηματογράφο του δημιουργών», ο οποίος, όπως σημειώνει η Αγλαΐα Μητροπούλου, αφορά την ικανότητα σκηνοθετών «να λειτουργήσουν έξω από τη λογική της εμπορικής παραγωγής και αφετέρου στη διαμόρφωση της δικής τους προσωπικής έκφρασης». Η ταινία με την παραβολή του άπραγου υπαλληλάκου που υποδύεται τον μεγαλοκακοποιό, συναρθρώνει την παράδοση του ρεμπέτικου με την παρανομία, αρθρώνοντας μια κριτική θέση στη μετεμφυλιακή καταπιεστική συναισθητική και ανιχνεύοντας μία αντιθετική δημόσια σφαίρα.

■ After his first neorealist film *Magic City* (1954), Koundouros brings to Greece the auteur cinema, which as Aglaia Mitropoulou notes, is about the ability to “work outside commercialized production and develop a personal expression”. The film based on the deadly impersonation of a timid civil servant to big shot of the Athenian underworld, articulates the tradition of Greek rembetiko with rebellion, which in the case of post-civil war Greece, hinted to an oppositional public sphere

Σκηνοθεσία/Direction: Θόδωρος Αγγελόπουλος **Σενάριο/Screenplay:** Κώστας Ταχτσής (κείμενο), Θόδωρος Αγγελόπουλος, Κώστας Ρεσβάνης (ιδέα) **Φωτογραφία/Cinematography:** Γιώργος Αρβανίτης **Μοντάζ/Editing:** Γιώργος Τριανταφύλλου **Μουσική/Music:** Μάνος Χατζιδάκις, Λουκιανός Κηλαηδόνης, Διονύσης Σαββόπουλος, Μίκης Θεοδωράκης **Ηθοποιοί/Cast:** Γιώργος Αλεξίου, Κώστας Αρζόγλου και Πέτρος Φυσσούν (αφηγητές), Κώστας Μελεούντης, Νίκη Μυριδάκη, Γιώργος Χατζηιωάννου **Παραγωγή/Production:** Θόδωρος Αγγελόπουλος, για την ΕΡΤ και την Trans World **Film Πηγή κόπιας/Print source:** Κοινωνία Κληρονόμων Θόδωρου Αγγελόπουλου

Αθήνα, επιστροφή στην Ακρόπολη

Athens, return to the Acropolis

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Ελλάδα/Greece, 1983, 43' DCP, Έγχρωμη/Color, Με ήχο/Sound

■ Ο δημιουργός Θόδωρος Αγγελόπουλος, ύστερα από την κινηματογραφική του περιπλάνηση στην επαρχία και στην τραυματική ελληνική ιστορία, επέστρεψε στη γενέθλια πόλη του και στο ντοκιμαντέρ, με τη μορφή ποιητικού ημερολογίου. Το ντοκιμαντέρ του ανατέθηκε στο πλαίσιο μιας τηλεοπτικής σειράς για τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Με σκηνές από προηγούμενες ταινίες του και με μοντέρνα νεοελληνική ποίηση, ζωγραφική και μουσική, δημιούργησε το πορτρέτο «μιας διαφορετικής Αθήνας, της Αθήνας της τραυματικής ιστορίας και του προσωπικού μύθου, της Αθήνας από το παρελθόν και το παρόν του σκηνοθέτη».

■ The auteur Theo Angelopoulos, after his cinematic journeys in the province and the traumatic Greek history, returned to his city of birth and to documentary, in the form of a poetic diary. The documentary was originally produced for a television series on European capitals. With scenes from his previous works and with modern Greek poetry and music, he created a portrait “of a different Athens, the Athens of traumatic history and personal myth, the Athens of the director’s past and present

Κάτι τρέχει με την οικογένεια

Δεν έλειψε η οικογένεια ποτέ από τις ιστορίες που οι Έλληνες λένε, στο πανί, αλλά και στη σκηνή ή το χαρτί. Όμως τα τελευταία χρόνια, με ταινία τομής το *Σπιρτόκουτο* (2002), η ελληνική οικογένεια επέστρεψε δριμύτερη, προβάλλοντας ένα στοιχείο που αν παλιότερα υπήρχε υπόρρητο, τώρα έπαιρνε θέση πρωταγωνιστική: επέστρεψε ως μια οικογένεια-βραχυκύκλωμα, κι ήρθε στον ελληνικό κινηματογράφο για να προβληματίσει κοινωνικά, πολιτικά και πολιτισμικά, αλλά και για να τον ανανεώσει. Ίσως το *Σπιρτόκουτο* να φάνταζε ταινία παράταιρη μέσα στον πυρετό της προετοιμασίας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004· όμως σήμερα αντιμετωπίζεται και ως εθνογραφικό σχόλιο για ό,τι θα ακολουθούσε. Ομοίως, ο *Κυνόδοντας* κι η *Στρέλλα*, που βγήκαν στις αίθουσες τον χειμώνα του 2009 ξεκινώντας ένα νέο κύμα ελληνικού κινηματογράφου: έμοιαζαν άσχετες με την κοινωνικοοικονομική κρίση που τότε θεαματικά ανακοινωνόταν. Όμως με τον καιρό αυτή η σύνδεση αν δεν υπήρχε δημιουργήθηκε, κι έγινε ξεκάθαρη, εμβληματική, λειτουργώντας μάλιστα αναδρομικά.

Η οικογένεια-βραχυκύκλωμα κατέληξε έτσι η πιο αναγνωρίσιμη κινηματογραφική (και αργότερα θεατρική και λογοτεχνική) ιστορία που επαναλαμβάνονταν στην Ελλάδα των Μνημονίων. Δείτε πώς το *Άττενμπεργκ* του 2010 προχωρά την αλληγορία του *Κυνόδοντα* (τώρα η εξαρθρωμένη

και αυτοαναφορική οικογένεια πλέον εμφανώς παραλληλίζεται με τη χώρα), πώς η *Χώρα προέλευσης* πιάνει το νήμα από εκεί που το άφησε η *Στρέλλα*: ο αντικανονικά έμφυλος και έμποθος εαυτός, τώρα μπλέκεται, εκτός από το οικογενειακό, και στο (ιστορικό, αρχαιακό και πολιτικό) βραχυκύκλωμα μιας χώρας σε έκρηξη. Οι κριτικοί μίλησαν για οικογενειογραφική εμμονή, τέτοια που πλέον μας ανάγκαζε να δούμε αλλιώς και το παρελθόν της. Επιστρέψαμε έτσι με τα μάτια του *Κυνόδοντα* και του *Άττενμπεργκ* στον περικλειστο κόσμο της οικογένειας στις ταινίες του Αγγελόπουλου. Με τα μάτια της *Στρέλλας* στο σωματοποιημένο οικογενειακό τραύμα στις ταινίες του Κακογιάννη. Με τη σκληρότητα των ταινιών του Τζουμέρκα στον *Φόβο* ή τους *Βοσκούς της συμφοράς* του Παπατάκη.

Το αφιέρωμα αυτό έχει σχεδιαστεί ως μια κινηματογραφική επιστροφή στο βιβλίο μου *Κάτι τρέχει με την οικογένεια: Έθνος, πόθος και συγγένεια την εποχή της κρίσης* (Πατάκης 2018), όπου όλες αυτές οι ταινίες αναλύονται. Γυρίζουμε σε τούτες τις ταινίες-φάρους, για να επανεκτιμήσουμε πόσο αποτελούν πλέον μέρος της συλλογικής μνήμης μιας ολόκληρης περιόδου· πόσο έχουν διαμορφώσει νέες συζητήσεις και για την οικογένεια και για την κοινωνία· και πόσο έχουν καταστεί πια, καλώς ή κακώς, κοινός τόπος.

Δημήτρης Παπανικολάου

There is something about the family

The family has always been central in the stories Greeks tell on the screen, the page, or the stage. Yet in recent years, with a significant moment being Economides's *Matchbox* (2002), the Greek family has returned with a vengeance, and in trouble. It is now a shortcircuit-in-family, whose thematic centrality seems to be supporting a social, political, cultural, but also cinematographic critique.

Matchbox may have seemed out of context in the full-of-confidence Greece of the upcoming 2004 Olympics; yet today, it is seen almost as an ethnographic commentary of an impending social crisis. Similarly, *Dogtooth* and *Strella* initially seemed unrelated to what became known as “the Greek Crisis”, even though their release coincided with its first official announcements. With time, however, this connection was developed, if it was not there in the first place, it became clear and emblematic. The shortcircuit-in-family became the most recognizable story repeated in the Greece of the Memoranda. See how *Attenberg* already makes a *Dogtooth*-style allegory more concrete: the out-of-joint family is now treated as a direct reference to the country's modernity. See how *Country of Origin*, also starts from where *Strella* had ended: the queer and desiring self now has to face not only

the familial, but also the historical, the archival and the political short-circuiting of a country ready to blast.

Many a Greek film later, critics still speak about this new cinematic wave that sees the (Greek) family as a hidden world of violence, trauma, abuse and non-normative attachment. And, from this perspective, audiences now seem eager to review the representation of Greek family in earlier periods, in works by Angelopoulos or Cacoyannis, and appreciate films such as *Fear* by Manoussakis, or *Sheperds of discord* by Papatakis.

This programme has been designed as a companion to my book *There is Something About the Family* (Athens, Patakis, 2018) where all these films are discussed. Returning to them today means reconsidering how much they have become the symbols of a whole period; how they have framed new discussions on family and society and have turned, for better or worse, into the commonplace images of a very complicated and traumatic period.

Dimitris Papanikolaou

Σκηνοθεσία/Direction: Αθηνά-Ραχήλ Τσαγκάρη **Σενάριο/Screenplay:** Αθηνά-Ραχήλ Τσαγκάρη **Φωτογραφία/Cinematography:** Θύμιος Μπακατάκης **Μοντάζ/Editing:** Matt Johnson, Sandrine Cheyrol **Ήχος/Sound:** Λεάνδρος Ντούνης **Ηθοποιοί/Cast:** Ariane Labed, Βαγγελής Μουρίκης, Ευαγγελία Ράντου, Γιώργος Λάνθιμος **Παραγωγή/Production:** HaosFilm Productions **Πηγή κώπιας/Print source:** Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου

Άττενμπεργκ

Attenberg

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 2010, 95'
35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Σε μια άδεια βιομηχανική κωμόπολη, δυο νέες γυναίκες ανακαλύπτουν και αποσταθεροποιούν σεξουαλικότητα, συγγένεια, αστικό τοπίο και φιλία. Όλα αυτά κάτω από τη βαριά σκιά ενός πατέρα που πεθαίνει, μαζί με τις απόψεις του για την πόλη, την Ελλάδα και τη νεωτερικότητα. Γυρισμένο στα Άσπρα Σπίτια Βοιωτίας (που χτίστηκε τη δεκαετία του '60 για τους εργαζόμενους της Αλλουμίνιον της Ελλάδος), η ταινία είναι μια φεμιστική αφήγηση μαθητείας που μπορεί να ιδωθεί ομοίως και ως αλληγορία της παράξενης ελληνικής πορείας προς τον εκσυγχρονισμό. Σκηνοθετημένη από την Αθηνά Ραχήλ Τσαγκάρη που την ίδια εποχή έκανε την παραγωγή των ταινιών του Λάνθιμου *Κυνόδοντας* και *Άλπς*.

■ In an emptied industrial city two young women discover and destabilize sexuality, kinship, urban environment and friendship. The shade of a dying father looms large, as does the ghost of his (and Greece's) lost development projects. Shot in the modernist coastal town of Aspra Spitia (built for the workers of Pechiney Aluminium in the 1960s), this is a feminist coming of age, which also works as an allegory of Greece's wayward path to modernization. Directed by Athina Rachel Tsangaris who at the same period signed as the producer of Yorgos Lanthimos's major films *Dogtooth* and *Alps*.

Στρέλλα

A woman's way

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 2009, 111'
35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Προς το τέλος αυτής της (παλαιάς) ιστορίας βίας, εγκατάλειψης και απαγορευμένης αγάπης, η τρανς πρωταγωνίστρια Στρέλλα, βγαίνει να περπατήσει στην πόλη. Στο φόντο η Αθήνα-έτοιμη-για-την-Κρίση, και μαζί το σκηνικό για όσα θα έρχονταν: έκκληση αιτημάτων και νέων ταυτοτήτων στο δημόσιο χώρο, γενικευμένη αναταραχή, βία, νέα κινήματα, λαϊκές νίκες και τεράστιες ήττες. Ο χώρος δίπλα στη Στρέλλα σε αυτό τον περίπατο σε κάνει να θέλεις να δεις την ταινία αναδρομικά. Η επιρροή της άλλωστε υπήρξε τεράστια – όπως και το κεντρικό της μήνυμα: ότι μια νέου τύπου, κουήρ οικογένεια, όπως και μια νέα κουήρ Ελλάδα, είναι ήδη παρούσες, έστω κι ως πιθανότητα.

■ Towards the end of this story of originary violence, abuse, abandonment and forbidden love, the protagonist, trans diva Strella, takes a walk in the city. Watch out for an Athens-ready-to-dismantle-in-Crisis; but also for what it was to become, in the decade after the film: the stage for a spectacular articulation of demands, political insurgence, havoc, violence, new movements, popular wins and grave losses. This is a hugely influential film that suggested a new queer family is doable, in the same way as a new queer Greece might still be offstage, yet is also a possibility, an event-to-come.

Σκηνοθεσία/Direction: Πάνος Χ. Κούτρας **Σενάριο/Screenplay:** Πάνος Χ. Κούτρας, Παναγιώτης Ευαγγελίδης **Φωτογραφία/Cinematography:** Ολυμπία Μυτιληναίου **Μοντάζ/Editing:** Γιάννης Χαλκιαδάκης **Μουσική/Music:** Μιχάλης Δέλτα **Ηθοποιοί/Cast:** Μίνα Ορφανού, Γιάννης Κοκκιασμένος, Μίνως Θεοχάρης, Μπέττυ Βακαλίδου, Άκης Ιωάννου, Αργύρης Καβίδας, Κώστας Σειραδάκης, Γιώργος Μάζης **Παραγωγή/Production:** Blackbird Production, Πάνος Χ. Κούτρας, Ελένη Κοσσυφίδου **Πηγή κώπιας/Print source:** Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου

Σκηνοθεσία/Direction: Γιώργος Λάνθιμος **Σενάριο/Screenplay:** Γιώργος Λάνθιμος, Ευθύμης Φιλίππου **Φωτογραφία/Cinematography:** Θύμιος Μπακατάκης **Μοντάζ/Editing:** Γιώργος Μαυροφάρδης **Ήχος/Sound:** Λεάνδρος Ντούνης **Ηθοποιοί/Cast:** Χρήστος Στέργιουλου, Μισέλ Βάλεϊ, Αγγελική Παπούλια, Χρήστος Πασσαλής, Μαίρη Τσώνη, Αννα Καλαϊτζίδου **Παραγωγή/Production:** Boo Productions, EKK, Γιώργος Λάνθιμος, Horsefly Production **Πηγή κώπιας/Print source:** Boo Productions

Κυνόδοντας

Dogtooth

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 2009, 97'
35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Για τα παιδιά αυτής της οικογένειας κόσμος είναι μόνο το σπίτι κι ο κήπος τους. Θα μπορέσουν να βγουν από αυτά μόνο όταν πέσει, τους λένε, ο κυνόδοντας τους. Οι γονείς επιβάλλουν ανία, (κακή) εκπαίδευση, τάξη, σεξουαλική και βιοπολιτική λογιστική. Η παράξενη στάση των παιδιών όμως, αρχίζει να μοιάζει και λίγο σαν αντίσταση. Μια ταινία για τις δομές και τις (εθνικές) αλληγορίες, για επιβαλλόμενες λογικές και τρόπους να (μην) κυβερνιέσαι.

■ For the kids of this family the only world they have known is the inside of their suburban house and garden. They are told they can't go outside before their dogtooth falls. Boredom, (mis)education, discipline, sexual arrangements and biopolitical management are what the two parents have to offer, while, progressively, the kids' sense of misplacement and awkwardness starts looking like a revolt. This is a film about structures, (national) allegories, imposed mentalities and how (not) to be governed.

Σκηνοθεσία/Direction: Σύλλας Τζουμέρκας **Σενάριο/Screenplay:** Γιούλα Μπούνταλη, Σύλλας Τζουμέρκας **Φωτογραφία/Cinematography:** Παντελής Μαντζάνας **Μοντάζ/Editing:** Πάνος Βουτσάρης **Μουσική/Music:** Drog_A_Tek **Ηθοποιοί/Cast:** Αμαλία Μουτούση, Θάνος Σαμαράς, Ιωάννα Τσιφικούλη, Ερρίκος Λίτσης, Γιούλα Μπούνταλη, Ιερώνυμος Καλετσάνος, Χρήστος Πασαλής **Παραγωγή/Production:** Μαρία Δρανδάκη, Θάνος Αναστόπουλος, Σύλλας Τζουμέρκας **Πηγή κώπιας/Print source:** Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου

Χώρα προέλευσης

Homeland

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 2010, 111'
35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Ο Στέργιος έχει γενέθλια, και τα περνά σε παροξυσμό. Φωνάζει στη μητέρα του, τριγυρίζει στη Θεσσαλονίκη, λέει στην ξαδέρφη του ότι την αγαπά, πριν την παρασύρει στο κατεστραμμένο εξοχικό της οικογένειας για να βρει και η ταινία την τραγική της κατάληξη. Ο Στέργιος είναι κομμάτι μιας ευρείας οικογένειας που περνάει τα ίδια· βλέπουμε σκηνές με τα μέλη της σε αντίστοιχη ένταση, στο παρόν και το παρελθόν, και ταυτόχρονα εικόνες της χώρας σε πολιτικό αναβρασμό –και πάλι, στο παρόν και στο παρελθόν. Κάθε αρχείο σε αυτή την ταινία είναι σε αναταραχή. Και η οικογένεια δεν είναι απλώς το καθρέφτισμα της χώρας –είναι, όπως κι αυτή, μια βόμβα σε διαρκή απασφάλιση.

■ Stergios celebrates his birthday, in a delirium; shouting at his mother, criss-crossing Thessaloniki, trying to tell his cousin he loves her and then abducting her to a destroyed family cottage. At the same time all the members of his extended family are seen negotiating similar tensions, in the present and in the past, as does the country itself, paralyzed by general strikes and demonstrations. This is a film where all sorts of archives are in trouble. And where kinship and nation are presented not just as reflections of one another; they are also pressure machines, an instant before explosion.

Σκηνοθεσία/Direction: Θόδωρος Αγγελόπουλος **Σενάριο/Screenplay:** Θεόδωρος Αγγελόπουλος
Φωτογραφία/Cinematography: Γιώργος Αρβανίτης **Μοντάζ/Editing:** Τάκης Δαυλόπουλος **Ήχος/Sound:** Θανάσης Αρβανίτης **Ηθοποιοί/Cast:** Τούλα Σταθοπούλου, Γιάννης Τότσικας, Θάνος Γραμμένος, Πέτρος Χοϊδής, Μιχάλης Φωτόπουλος, Αλέξανδρος Αλεξίου, Γιάννης Μπαλάσκας **Παραγωγή/Production:** Γιώργος Σαμιώτης **Πηγή κόπιας/Print source:** Κοινωνία Κληρονομών Θόδωρου Αγγελόπουλου

Σκηνοθεσία/Direction: Μιχάλης Κακογιάννης **Σενάριο/Screenplay:** Μιχάλης Κακογιάννης **Φωτογραφία/Cinematography:** Walter Lassally **Μοντάζ/Editing:** Γιώργος Τσαούλης **Μουσική/Music:** Μάνος Χατζιδάκις **Ηθοποιοί/Cast:** Έλλη Λαμπέτη, Γιώργος Παππάς, Μιχάλης Νικολιάνος, Ελένη Ζαφειρίου, Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Μηνάς Χρηστίδης, Ζώρζ Σαρρή, Δέσπω Διαμαντίδου, Μαίρη Χρονοπούλου, Αθηνά Μιχαηλίδου, Νίκος Φέρμας, Νίκος Κούρκουλος, Βασίλης Καίλας **Παραγωγή/Production:** Φίνος Φιλμ και Δαμασκηνός - Μιχαηλίδης **Πηγή κόπιας/Print source:** Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

Αναπαράσταση

Reconstruction

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 1970, 81'
 35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Ό,τι στις επόμενες ταινίες του Αγγελόπουλου κάνει η εθνική ιστορία, εδώ συμβαίνει στην οικογένεια: γίνονται και οι δύο ο προσφιλής χώρος για να κρυφτεί ένα πτώμα. Η αναπαράσταση του εγκλήματος (και μαζί της και η ταινία, κάθε φορά) δεν είναι ως εκ τούτου παρά μια ανασκαφή εν προοδω. Το τέλος της *Αναπαράστασης*, με τα παιδιά να παίζουν κυνηγητό, προοικονομεί την κυκλική δομή μεταγενέστερων ταινιών όπως ο *Θίασος*: θυμίζει όμως ταυτόχρονα και την τυφλόμυγα που παίζουν, σαράντα χρόνια αργότερα, τα παιδιά στον *Κυνόδοντα*.

■ As in the later Angelopoulos films happens with history, here it is the family that becomes the site to hide a dead body. The reconstruction of the crime, and alongside it, the film, thus become an excavation in progress. The cyclical ending of *Reconstruction*, with the children playing hide and seek, reminds Angelopoulos's other films (eg. *Travelling Players*); it also eerily anticipates a similar scene, forty years later, with the children of *Dog-tooth*.

Το τελευταίο ψέμα

A matter of dignity

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 1958, 112'
 35mm, α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

■ Ποτέ ο βράχος της Ακρόπολης δεν έμεινε πιο επίμονα μαύρος, απ' ό,τι στο ακίνητο νυχτερινό πλάνο που ξεκινάει, μαζί με τους τίτλους, την ταινία. Από εκεί, σιγά σιγά, η κάμερα γυρίζει στα φωτισμένα παράθυρα, κι αργότερα στα ενδότερα, ενός αστικού σπιτιού. Πενήντα χρόνια πριν τη Στρέλλα, η Χλόη της Έλλης Λαμπέτη, κι αυτή, "Lives her myth in Greece". Κι εδώ τα πάντα (τάξη, φύλο, συγγένεια, επιθυμία, αξιοπρέπεια) παρουσιάζονται ως ζήτημα παράστασης, επιτέλεσης. Κι εδώ η οικογένεια δένει, αλλά και βαραίνει, τους ανθρώπους. Καθώς γίνεται το πλαίσιο για να φανεί πώς ένας παλιός κόσμος τελειώνει, ενώ ο καινούριος αναδύεται προς το παρόν μόνο ως βραχυκύκλωμα. Όπως λέει και ο εκφωνητής προς το τέλος, την ώρα ενός βίαιου (και αποσιωπημένου) θανάτου: «ώρα Ελλάδος, ένδεκα...».

■ A dark Acropolis in the opening credits; we then enter the troubled insides of a bourgeois home. Fifty years before *Strella*, Chloe (Ellie Lambeti), equally "Lives her myth in Greece". Everything here (class, gender, kinship, desire, dignity) is introduced as a matter of performance. The family, meanwhile, becomes the context in which to show an old world that is dying, while the new is still only experienced as suffocation.

Σκηνοθεσία/Direction: Γιάννης Οικονομίδης **Σενάριο/Screenplay:** Γιάννης Οικονομίδης, Λένια Σπυροπούλου **Φωτογραφία/Cinematography:** Δημήτρης Χωριανόπουλος **Μοντάζ/Editing:** Σπύρος Κόκκας **Ήχος/Sound:** Ντίνος Κίττου, Κώστας Φυλακτίδης **Ηθοποιοί/Cast:** Ερρίκος Λίτσας, Ελένη Κοκκίδου, Κώστας Ξυκομηνός, Γιάννης Βουλγαράκης, Ιωάννα Ιβανουδύ, Σταύρος Γιαγκούλης, Αγγελική Παπούλια, Σεραφίτα Γρηγοριάδου **Παραγωγή/Production:** Strada Productions, X-Rated, Kino SA, Max Productions, Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Cassandra films, Studio ERA **Πηγή κόπιας/Print source:** Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Σκηνοθεσία/Direction: Κώστας Μανουσάκης **Σενάριο/Screenplay:** Κώστας Μανουσάκης **Φωτογραφία/Cinematography:** Νίκος Γαρδέλης **Μοντάζ/Editing:** Γιώργος Τσαούλης **Μουσική/Music:** Γιάννης Μαρκόπουλος **Ηθοποιοί/Cast:** Έλλη Φωτίου, Ανέστης Βλάχος, Σπύρος Φωκάς, Έλενα Ναθαναήλ, Μαίρη Χρονοπούλου, Αλέξης Δαμιανός, Θόδωρος Κατσαδράμης **Παραγωγή/Production:** Βίκτωρ Μιχαηλίδης, Θεοφάνης Δαμασκηνός **Πηγή κόπιας/Print source:** Ταινιοθήκη της Ελλάδος

Σπιρτόκουτο

Matchbox

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 2002, 90'
 35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Προπηλακίζουν ακραία ο ένας τον άλλον· ουρλιάζουν· τα χάνουν· φτάνουν σε ψυχοσωματικά, μεταφορικά, βιολογικά, αφηγηματικά όρια. Κι όλο αυτό, το λεν οικογένεια –και μάλιστα ευημερούσα, νεοελληνική, σε νεο-πλουτικό ντελίριο και επιχειρηματικό οίστρο. Στην πρώτη της παρουσίαση, είδαμε το *Σπιρτόκουτο* ως πρόκληση. Αργότερα έγινε μια ατέλειωτη πηγή αστειών που κυκλοφορούσαν στο ίντερνετ και αναπαράγονταν σε άλλες ταινίες και θεατρικά έργα. Πιο πρόσφατα συνειδητοποιήσαμε ότι κάτι αλήθεια, ήδη από τότε, συνέβαινε εδώ...

■ They attack each other violently, mostly (but not only) verbally; they shout; they lose control; they reach their – psychological, bodily, metaphorical, biological, narrative – limits. All this, they call family, a modern Greek, nouveau riche, entrepreneurial family. In its first presentation, we saw *Matchbox* as a provocation. Later it became an endless source of jokes circulating on the Greek internet and repeated in other films and plays. Only recently did we realize that it had been pointing to something that was already wrong – but which we then lacked the vocabulary to name and frame. A history of what has been called the "Greek Weird Wave" could start at exactly that point.

Ο Φόβος

The Fear

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece, 1966, 116'
 35mm, α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

■ Γράφει για τον *Φόβο* ο Σύλλας Τζουμέρκας: «Επίσημη συμμετοχή στο Διαγωνιστικό του Φεστιβάλ Βερολίνου το '66, η ταινία (και ο σκηνοθέτης της έσβησε στο ξέσπασμα κινηματογραφικού κρετινισμού της δικτατορίας και κατά την επέλαση του βαριού ελληνικού αριστερου art-house της δεκαετίας του εβδομήντα. Επανεμφανίστηκε στην ΕΡΤ τη δεκαετία του ογδόντα, και μετά συχνότερα τη δεκαετία του ενενήντα, μάλλον ως ελληνικό σοφτ πορνό στο Star και τα υπόλοιπα ιδιωτικά κανάλια μετά τις έντεκα. Και εκεί ήταν που έχτισε ένα θρύλο. Εκεί για πρώτη φορά μπόλιασε. Γιατί τότε, έβλεπε πια (πολύ) τηλεόραση μια άλλη γενιά του ελληνικού σινεμά».

■ *Fear*, first shown in Berlin in 1966, but later forgotten, had a second life only in the '90s, when it was repeatedly shown in private television. According to Syllas Tzoumerkas, whose films owe a huge debt to *Fear*, "it was then that the film built its legend; when it had, for the first time, an impact [on...] a new generation of Greek cinema". Anyone who sees this story of suffocation, hidden-in-the-family crime, and bodies being out of control while kinship is being reiterated and celebrated, can understand exactly why.

Τα μικρού μήκους

Επιλέξαμε ένα μικρό μόνο δείγμα από τις πολλές και πολύ εντυπωσιακές ταινίες μικρού και μεσαίου μήκους που εμφανίστηκαν μετά το 2009 με θέμα την οικογένεια· σε αυτές φαίνονται συχνά ευκρινέστερα κοινωνικές προεκτάσεις και πειραματισμοί που ίσως δεν επισημαίνονται πια στις μεγάλους μήκους αντίστοιχούς τους. Εδώ, λοιπόν, η οικογένεια επανέρχεται ως τόπος ανίας, εγκλεισμού, συναισθηματικού τέλματος αλλά και ως κάρδο για έναν κινηματογράφο της βιοπολιτικής (*Washingtonia*)· η οικογενειακή μνήμη επιστρέφει ως τραύμα και έκρηξη (*Μαλό*)· η οικογενειακή, συχνά υπόρρητη και καθημερινή, βία τύπου Οικονομίδα τρολάρεται γύρω από ένα κλασικό οικογενειακό τραπέζι (*Προφιτερόλ*)· το γυναικείο σώμα μπαί-

νει στο κέντρο της συζήτησης για «οικογενειακή ευτυχία», «κοινωνική προστασία», «μελλοντικότητα», αλλά αυτή τη φορά με τη φωνή (και το χιούμορ) της ίδιας της γυναίκας που βλέπει τα δικαιώματά της να καταπατώνται (*37 μέρες*). Τέλος, η οικογενειακή ετεροκανονικότητα αναδεικνύεται ως αφορμή ακραίας βίας και αποκλεισμού (στη συγκλονιστική στην απλότητά της *Μαμά, γύρισα*), καταγγέλλεται με έμφυλο εξπρεσιονισμό (στο βιντεοκλίπ για το τραγούδι *Ένα αλλόκοτο παιδάκι* - με αφορμή το θάνατο του Ζακ Κωστόπουλου και στόχο όσους τον προκάλεσαν), και κατά κάποιον τρόπο υπερβαίνεται με την αφέλεια μιας παιδικής κουήρ ουτοπίας (*Χρυσόψαρο*).

Δημήτρης Παπανικολάου

The shorts

We have selected only a small sample of the many impressive short and medium length feature films that appeared in Greece after 2009 having the family as their main subject. What is impressive is that they focus on social context and formal experimentation in a way that is not always obvious in their feature length counterparts.

Family returns in them as a site of malaise, enclosure, affective stagnancy, as well as a frame for a cinema of biopolitics (*Washingtonia*); familial memory is reiterated as explosive trauma (*Malo*); everyday family violence is ridiculed as splatter (*Profiterol*); the woman's body takes

the centre in a discussion on “futuraity”, “family happiness”, “social security”, but this time in the voice (and the humour) of the woman who sees her rights being denied (*37 days*). Last, but not least, familial heteronormativity emerges as the source of extreme violence and disavowal (in the powerfully simple *Mum, I'm back*), is denounced with gendered expressionism (in the video for the song *A strange kid* – written on the wake of activist Zak Kostopoulos's shocking killing), and in a way is superseded with the childishness of a queer utopia (*Goldfish*).

Dimitris Papanikolaou

Washingtonia

Πειραματικό ντοκιμαντέρ/Experimental documentary, Ελλάδα/Greece, 2014, 24', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, **Σκηνοθεσία/Direction:** Κωνσταντίνα Γκοτζαμάνη

Έκτορας Μαλό: η τελευταία μέρα της χρονιάς // Hector Malot: the last day of the year

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece 2018, 24', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, **Σκηνοθεσία/Direction:** Ζακλίν Λέντζου

37 μέρες // 37 days

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece 2018, 23', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound **Σκηνοθεσία/Direction:** Νικολέτα Λεούση

Μαμά, γύρισα // Mum, I'm back

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece 2017, 5', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound **Σκηνοθεσία/Direction:** Δημήτρης Κατσιμίρης

Χρυσόψαρο // Goldfish

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα/Greece 2017, 14', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound **Σκηνοθεσία/Direction:** Γιώργος Αγγελόπουλος

Μάρκο Μπελόκιο

Στο αφιέρωμά μας, για έναν από τους σημαντικότερους και δημιουργικότερους σκηνοθέτες του ιταλικού κινηματογράφου, αναδεικνύουμε την αντισυμβατική ματιά του, μέσα από 6 εμβληματικές ταινίες του. Η πορεία του ακολούθησε τις πολιτικές αναταραχές της χώρας του, ενώ το έργο του δεν σταμάτησε να αφουγκράζεται την πηγή του κακού, στα πρόσωπα του φασισμού, της πολιτικής βίας και της μαφίας. Νεαρός επαναστάτης, ο Μάρκο Μπελόκιο εγκατέλειψε τις σπουδές φιλοσοφίας και βρήκε τον δρόμο του σπουδάζοντας κινηματογράφο στη Ρώμη και στο Λονδίνο. Το σκηνοθετικό ντεμπούτο του, η ταινία *Γροθιές στην τσέπη* (1965), σκανδάλισε την συντηρητική ιταλική κοινωνία αλλά και τον καθιέρωσε ως μορφή ανανέωσης του ιταλικού κινηματογράφου. Ενώ στην πρώτη του ταινία καυτηριάζει την αστική οικογένεια, έπειτα, στο *Θριαμβικό εμβλητήριο* (1976), σατιρίζει τη στρατιωτική πειθαρχία, για να επανέλθει, με *Τα μάτια, το στόμα* (1982), στη γλυκόπικρη κριτική της οικογένειας και της θρησκείας. Μέσα από αυτές τις 3 ταινίες της πρώτης περιόδου, αλλά και μέσω των ταινιών της ύστερης περιόδου του Μπελόκιο, το τρίπτυχο «πατρίς, θρησκεία, οικογένεια» μπορεί να λάβει μια εκ νέου ανάγνωση σήμερα.

Το νέο, πιο θεαματικό, πρόσωπο του κινηματογράφου του Μπελόκιο εξερευνάται μέσα από άλλες 3 ταινίες. *Η ώρα των θρησκευτικών* (2002) απεικονίζει, στο πλαίσιο διαταραγμένων οικογενειακών σχέσεων, το εμπόριο μεταξύ θρησκευτικής πίστης και αγιότητας. Με τη θρυλική ταινία *Καλημέρα, νύχτα* (2003), αποδίδει με τον τελείως προσωπικό και ποιητικό του τρόπο, το σημαντικό πολιτικό γεγονός της απαγωγής του Άλντο Μόρο. Τέλος, στην ταινία *Ο σκηνοθέτης των γάμων* (2006) που μοιάζει με παραμύθι, μεταξύ άλλων, καυτηριάζει την ίδια την ιταλική κινηματογραφική βιομηχανία.

Στο έργο του δημιουργικότητας Μάρκο Μπελόκιο τέμνεται το δημόσιο με το ιδιωτικό, το πολιτικό και το υπαρξιακό, και το συλλογικό με το ατομικό. Ο κινηματογράφος του είναι πολιτικός, όχι μόνο επειδή καταγγέλλει, ενίοτε σατιρικά, το κατεστημένο, άλλα και επειδή καταπιάνεται με την περιπλοκότητα της ανθρώπινης επιθυμίας.

Marco Bellocchio →

Marco Bellocchio is one of the most important and prolific directors of Italian cinema. In our tribute, we will showcase his anti-conformist cinematic gaze, through six of his emblematic films. Throughout his career, Bellocchio was engaged in Italy's political unrest, whilst his work never stopped "listening" to the source of evil in the face of fascism, political violence and the mafia. Whilst young and rebellious, Bellocchio gave up his studies in philosophy, and instead forged his own path by studying film in Rome and London. His directorial debut, *Fist in the pockets* (1965), scandalised the Italian conservative society of catholic values, whilst at the same time established him as a figure of renewal in Italian cinema.

While in his first film, Bellocchio decries the bourgeoisie family, in *Victory march* (1976), he lampoons military discipline. In his film *The eyes, the mouth* (1982) he returns to the bitter-sweet criticism of family and religion, motivated by the suicide of his brother. Through these three films from the first period of Bellocchio, as well as films from his later period, he offers a contemporary re-articulation of the triptych "homeland, religion, family".

The later, more spectacular cinema of Bellocchio is explored with three films. *My mother's smile* (2002) illustrates the commercialisation of faith and religion, through the context of disturbed family relations. With the legendary film *Goodmorning, night* (2003), he renders in his own personal and poetic way, the major political event of the kidnapping and murder of Aldo Moro. Lastly in the fairy-tale like *The Wedding director* (2006), Bellocchio satirises, amongst others, the Italian movie industry.

In the work of the prolific Marco Bellocchio, the private and the public, the political and the existential, and the collective and the individual are intersected. His cinema is political, not just because he indicts -at times with acute satire- the establishment; but also because he delves in the complexity of human desire.

Σκηνοθεσία/Direction: Marco Bellocchio **Σενάριο/Screenplay:** Marco Bellocchio **Φωτογραφία/Cinematography:** Pasquale Mari **Μοντάζ/Editing:** Francesca Calvelli **Μουσική/Music:** Riccardo Giagni **Ηθοποιοί/Cast:** Sergio Castellitto, Donatella Finocchiaro, Sami Frey, Bruno Carriello, Gianni Cavina **Παραγωγή/Production:** Filmalbatros, Rai Cinema **Πηγή κόπιας/Print source:** Celluloid Dreams/ Cinecittà

Ο σκηνοθέτης των γάμων

I regista di matrimoni

The wedding director

Μυθοπλασία/Fiction, Ιταλία/Italy, 2006, 97', 35mm, 1.85:1, Έγχρ./Color, Με ήχο/sound

■ Ο Φράνκο Έλικα είναι σκηνοθέτης και επιχειρεί την κινηματογραφική μεταφορά του μυθιστορήματος του Αλεσάντρο Μαντσόνι *Οι αρραβωνιασμένα*, ορόσημο της ρομαντικής ιταλικής λογοτεχνίας. Από τα προβλήματα που προκύπτουν στην παραγωγή, ο Μπελόκιο κάνει μια καλοπροαίρετη κριτική στην ιταλική κινηματογραφική βιομηχανία. Επιπλέον, ο Ερνέστο δυσανασχετεί με τον γάμο της κόρης του με έναν ευσεβή καθολικό. Στη Σικελία, όπου καταφεύγει, γνωρίζει έναν σκηνοθέτη γάμων και έναν αριστοκράτη. Ο γάμος της κόρης του αριστοκράτη θα είναι επεισοδιακός.

■ Franco Elica is a film director, who is attempting a remake of Alessandro Manzoni's novel *The Betrothed*, a landmark in Italian literature. From the problems during the production, Bellocchio makes a heartfelt critique of the state of the Italian movie industry. Moreover, Ernesto is troubled by his daughter's marriage with a devout Catholic. In Sicily, where he has fled, he meets a wedding director and a nobleman. The wedding of the nobleman's daughter will turn out eventful.

Σκηνοθεσία/Direction: Marco Bellocchio **Σενάριο/Screenplay:** Marco Bellocchio, Daniela Ceselli **Φωτογραφία/Cinematography:** Pasquale Mari **Μοντάζ/Editing:** Francesca Calvelli **Μουσική/Music:** Riccardo Giagni **Ηθοποιοί/Cast:** Maya Sansa, Luigi Lo Cascio, Roberto Herlitzka, Paolo Briguglia, Pier Giorgio Bellocchio **Παραγωγή/Production:** Filmalbatros, Rai Cinema **Πηγή κόπιας/Print source:** Rai Cinema/Cinecittà

Καλημέρα, νύχτα

Buongiorno, notte / Good morning, night

Μυθοπλασία/Fiction, Ιταλία/Italy, 2003, 106', 35mm, 1.85:1, Έγχρ./Color, Με ήχο/sound

■ Η ταινία, από μία υποκειμενική σκοπιά, δραματοποιεί ένα πολύ σημαντικό πολιτικό γεγονός της σύγχρονης ιστορίας της Ιταλίας. Η Κιάρα είναι μέλος των Ερυθρών Ταξιαρχιών και εμπλέκεται στην απαγωγή και δολοφονία του χριστιανό-δημοκράτη πρώην πρωθυπουργού Άλντο Μόρο, το 1978. Όσο οι απαγωγείς κρατούν όμηρο τον Μόρο στο διαμέρισμα που νοικιάζει, η Κιάρα, μια «μικρή τρομοκράτισσα» σύμφωνα με τον Μπελόκιο, συνεχίζει την καθημερινότητά της, αλλά σταδιακά αρχίζει να αμφισβητεί τις ιδεολογικές της πεποιθήσεις και την ηθική του σκοπού που αγιάζει τα μέσα.

■ The film, from a subjective point of view, dramatises a very important event in the history of contemporary Italy. Chiara, a member of the Red Brigades, is involved in the kidnapping and killing of Aldo Moro, former Christian-Democrat prime minister, in 1978. While the kidnappers hold Moro hostage in the apartment she rents, Chiara lives almost normally her every day life, until she gradually starts to question her ideological beliefs and the morality of the end justifying the means.

Σκηνοθεσία/Direction: Marco Bellocchio **Σενάριο/Screenplay:** Marco Bellocchio **Φωτογραφία/Cinematography:** Pasquale Mari **Μοντάζ/Editing:** Francesca Calvelli **Μουσική/Music:** Riccardo Giagni **Ηθοποιοί/Cast:** Sergio Castellitto, Jacqueline Lustig, Chiara Conti, Gigio Alberti, Alberto Mondini **Παραγωγή/Production:** Filmalbatros, Rai Cinema **Πηγή κόπιας/Print source:** Cinecittà

Η ώρα των θρησκευτικών (Το χαμόγελο της μητέρας μου)

L'ora di religione. Il sorriso di mia madre

My mother's smile

Μυθοπλασία/Fiction, Ιταλία/Italy, 2002, 105'
35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/sound

■ Ο Ερνέστο είναι ένας επιτυχημένος ζωγράφος, πρώην κομμουνιστής και βαθιά άθεος. Βρίσκεται αναμεμιγμένος με την οσιοποίηση της μητέρας του που επιθυμούν οι αδερφοί του. Και αν δεν έφταναν όλα αυτά, ο γιος του θέλει να παρακολουθήσει θρησκευτικά στο σχολείο, για να κάνει παρέα με τους φίλους του. Η ανάμνηση της μητέρας του, το παραπλανητικό χαμόγελο της, ανοίγει ένα κυκεώνα αναπάντεχων γεγονότων. Ο Ερνέστο θα πρέπει να ανασκευάσει το παρελθόν και να αντιμετωπίσει το παρόν.

■ Ernesto is a successful painter, an ex-communist and profoundly atheist. He is involved in the beatification of his mother that has been requested by his brothers. As if this were not sufficient, his son wants to go to religious education classes at school because he wants to fit in with his peers. His mother's memory, her beguiling smile, opens up a whirl of unexpected events. Ernesto will have to revise the past and face the present.

Σκηνοθεσία/Direction: Marco Bellocchio **Σενάριο/Screenplay:** Marco Bellocchio **Φωτογραφία/Cinematography:** Giuseppe Lanci **Μοντάζ/Editing:** Sergio Nuti **Μουσική/Music:** Nicolas Piovani **Ηθοποιοί/Cast:** Lou Castel, Angela Molina, Emmanuelle Riva, Michel Piccoli, Antonio Piovaneli **Παραγωγή/Production:** Odyssea, Gaumont, Paris in collaboration with RAI 2 **Πηγή κόπιας/Print source:** Viggo/Cinecittà

Τα μάτια, το στόμα

Gli occhi, la bocca / The eyes, the mouth

Μυθοπλασία/Fiction, Ιταλία Γαλλία/Italy, France, 1982, 93'
35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/sound

■ Ο Τζιοβάνι, ένας διάσημος ηθοποιός, επιστρέφει στο πατρικό του σπίτι στο χωριό μετά την αυτοκτονία του αδερφού του. Η μάνα του παραμένει φανατικά θεούσα και ο μεγαλύτερος του αδερφός είναι αδιάφορος προς τη γυναίκα του και τα παιδιά του. Όταν ο Τζιοβάνι θα πάει να επιπλήξει τη σύντροφο του πεθαμένου, που δεν ήρθε στην κηδεία, μία έντονη και στοιχειωμένη σχέση θα αναπτυχθεί μεταξύ τους.

■ Giovanni, a famous actor, returns to his small-town family home after the suicide of his brother. His mother remains a religious fanatic and his older brother has a cold relationship with his children and his wife. When Giovanni goes to berate his dead brother's companion for not even coming to his funeral, an intensive and haunted relationship develops between them.

Σκηνοθεσία/Direction: Marco Bellocchio **Σενάριο/Screenplay:** Marco Bellocchio, Sergio Bazzini, Peter Berling **Φωτογραφία/Cinematography:** Franco Di Giacomo **Μοντάζ/Editing:** Sergio Montanari **Μουσική/Music:** Nicola Piovani **Ηθοποιοί/Cast:** Franco Nero, Michele Placido, Miou Miou, Patrick Dewaere, Nino Bignamini **Παραγωγή/Production:** Clesi Cinematografica, Renn **Πηγή κόπιας/Print source:** Ameuropa International/Cinecittà, Renn Productions

Θριαμβικό εμβατήριο

Marcia trionfale / Victory march

Μυθοπλασία/Fiction, Ιταλία/Italy, 1976, 118'
35mm, Έγχρ./Color, Με ήχο/sound

■ Με το καυστικό χιούμορ του, ο Μπελόκιο σε αυτήν την ταινία εξερευνά τα παιχνίδια της υποταγής και της σεξουαλικότητας. Ο Πάολο Πασέρι, ένας καλλιεργημένος και ευαίσθητος νέος, περνάει δύσκολα στη στρατιωτική θητεία του, υπό τις διαταγές του νευρωτικού λοχαγού Ασιούτο, και λόγω του εκφοβισμού που δέχεται από τους παλιούς. Η νεύρωση του λοχαγού Ασιούτο χειροτερεύει όλο και περισσότερο, τόσο λόγω της στρατιωτικής νοοτροπίας περί αντρικής σκληραγωγίας, όσο και από τα καπρίσια της νεαρής σέξι γυναίκας του, την οποία αναλαμβάνει να παρακολουθεί ο Πάολο, έμπιστος πια του λοχαγού.

■ With his caustic humor, Bellocchio in this film explores the games of subordination and sexuality. Paolo Passeri, a cultivated and educated young man, is having a bad time in his military service, under the command of neurotic Captain Ascitutto, and due to the bullying he endures from the seniors. Captain Ascitutto's galloping neurosis escalates, not only because of his military conception of "true men", but also due to the whims and vices of his young and sexy wife. Paolo, a confidant by now of his superior, is ordered to spy on her.

Σκηνοθεσία/Direction: Marco Bellocchio **Σενάριο/Screenplay:** Marco Bellocchio, Sergio Bazzini, Peter Berling **Φωτογραφία/Cinematography:** Alberto Marrama **Μοντάζ/Editing:** Silvano Agosti **Μουσική/Music:** Ennio Morricone **Ηθοποιοί/Cast:** Lou Castel, Paola Pitagora, Marino Masé, Liliana Gerace, Pier Luigi Troglia **Παραγωγή/Production:** Enzo Doria **Πηγή κόπιας/Print source:** The Match Factory / Cinecittà

Γροθιές στην τσέπη

I pugni in tasca / Fists in the pocket

Μυθοπλασία/Fiction, Ιταλία/Italy, 1965, 105'
35mm, α/μ/b&w, Με ήχο/sound

■ Στο εντυπωσιακό αυτό ντεμπούτο του Μάρκο Μπελόκιο, ένας νεαρός άντρας, που υποφέρει από τις διεστραμμένες επιθυμίες του, παίρνει δραστικά μέτρα προκειμένου να απαλλάξει τη γκροτέσκα δυσλειτουργική οικογένειά του από τα βάσανά της. Με σίγουρο και χαλαρό σκηνοθετικό ύφος, με εικόνες σοκαριστικής διαστροφής και με άγρια μαύρο χιούμορ, η ταινία *Γροθιές στην τσέπη* ήταν σκάνδαλο για τις αξίες της αστικής οικογένειας και της καθολικής ηθικής. Μια μοναδική ταινία, που εξακολουθεί να θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα αριστουργήματα του ιταλικού κινηματογράφου.

■ In this astonishing debut of Marco Bellocchio, a young man, tormented by twisted desires, takes drastic measures to rid his grotesquely dysfunctional family of its various afflictions. With its coolly assured style, shocking perversity, and savage gallows humor, *Fists in the pocket* was a gleaming ice pick in the eye of bourgeois family values and Catholic morality. A truly unique work that continues to rank as one of the great achievements of Italian cinema.

Χίτσκοκ / Τριφό

Το αφιέρωμα δανείζεται τον τίτλο του από το βιβλίο *Hitchcock/Truffaut* (Φρανσουά Τριφό: Χίτσκοκ ο τίτλος της ελληνικής έκδοσης) που καταγράφει μια σειρά μαραθώνιων συνεντεύξεων που πήρε ο Τριφό από τον Χίτσκοκ στο διάστημα μιας εβδομάδας τον Αύγουστο του 1962, κι ενώ ο τελευταίος ολοκλήρωνε το μοντάζ της ταινίας του *Τα πουλιά*. Για τον Χίτσκοκ μπορεί να ήταν μια σειρά συνομιλιών μ' έναν νεαρό σκηνοθέτη, όμως για τον Τριφό, η συλλογή αυτή, την οποία επεξεργάστηκε ως το τέλος της ζωής του, είχε ειδικό βάρος: ήταν ολοφάνερα μία από τις ταινίες του. Σαν μια χειρονομία αγάπης γιου προς πατέρα, ο Τριφό υπερασπίζεται το έργο του Χίτσκοκ, για το οποίο δηλώνει στην εισαγωγή του βιβλίου: «Σκέφτηκα τότε πως ο Χίτσκοκ, που η ιδιοφυΐα του μόνο με εκείνη του Νταλί θα μπορούσε να συγκριθεί, είχε πέσει τελικά, στους κύκλους των αμερικανών διανοούμενων, θύμα τόσων ειρωνικών και ηθελημένα εξευτελιστικών συνεντεύξεων».

Όχι επειδή ο συνεντευξιζόμενος ήταν ο μετρ του τρόμου –και του ασυνήθιστου, όπως προσθέτει ο Τριφό στην εισαγωγή– μα κυρίως επειδή το βιβλίο αποτελεί τη σπάνια καταγραφή του πνεύματος μιας γενιάς σκηνοθετών που πέρασαν αλώβητοι από το βουβό στο ηχητικό σινεμά. Διαβάζοντας το Hitchbook, όπως το είχε ονομάσει αρχικά ο Τριφό, έχουμε μπροστά στα μάτια μας το ενθύμιο ενός σκηνοθέτη-μοντέλο που έχει πια εξαφανιστεί. Ο Χίτσκοκ προσεγγίζει τις ιστορίες του με την αυθάδεια ενός παιδιού, αλλά και τη σοβαρότητα ενός επιχειρηματία, που επιθυμεί να γνωρίζει εκ των προτέρων το αποτέλεσμα. Γι' αυτό, οι απαντήσεις του αποτελούν ένα κράμα αφέλειας και ιδιοφυΐας.

Το κινηματογραφικό αφιέρωμα Χίτσκοκ/Τριφό παρουσιάζει σημαντικές ταινίες των δύο σκηνοθετών, μεταξύ των οποίων τις αγαπημένες χιτσκοκικές ταινίες του Τριφό, καθώς και μερικές δικές του ταινίες που θυμίζουν πιστοποιητικό συγγένειας.

Φαίδρα Παπαδοπούλου

Hitchcock / Truffaut →

The tribute borrows its title from the book *Hitchcock/Truffaut*, which is a record of the marathon-interviews Truffaut took from Hitchcock over a week in August 1962, and while the latter was completing the editing of *The Birds*. For Hitchcock these might have been just a series of conversations with a young director, but this collection weighed strong on Truffaut, since he was editing it until the end of his life: it is as if it was one of his films. As a gesture of love of the son towards the father, Truffaut stands up for Hitchcock's work, for which he writes in the introduction of the book: "I thought then that Hitchcock, whose genius could be compared only with that of Dali, had been interviewed, by American intellectuals, in an ironic and willfully degrading manner".

Not just because the interviewee was the master of fear and suspense –and of awkwardness as Truffaut adds in his introduction– but most importantly because the book is a rare document about the spirit of the generation of directors that passed unimpaired from silent to talking cinema. By reading the Hitchbook, as Truffaut initially coined it, we have in front of our eyes the memento of a model-director that is nowadays extinct. Hitchcock approaches his stories both with the audacity of a child and the determination of a businessman, who wants to know the end-result beforehand. Therefore, his answers are a mix of ingenuousness and genius.

The Hitchcock/Truffaut tribute presents important films by both directors, including Truffaut's favorite Hitchcockian ones, as well as some of his own, for which it could be said that they resemble kinship certificates.

Phaedra Papadopoulou

Χίτσκοκ/Τριφό

Hitchcock/Truffaut

Ντοκιμαντέρ/Documentary
Γαλλία, Η.Π.Α./France, USA, 2015, 79'
Εγχρ./Color, α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

Σκηνοθεσία/Direction

Kent Jones

Σενάριο/Screenplay

Kent Jones, Serge Toubiana

Φωτογραφία/Cinematography

Nick Bentgen, Daniel Cowen, Eric Gautier, Mihai Malaimare Jr., Lisa Rinzier, Genta Tamaki

Μοντάζ/Editing

Rachel Reichman

Μουσική/Music

Jeremiah Bernfield

Ηθοποιοί/Cast

Wes Anderson, James Gray, David Fincher, Olivier Assayas, Paul Schrader, Richard Linklater, Peter Bogdanovich, Martin Scorsese, Kiyoshi Kurosawa, Arnaud Desplechin

Παραγωγή/Production

Charles S. Cohen, Olivier Mille

Προέλευση κόπιας/Print source

Park Circus

■ Το 1962, οι Χίτσκοκ και Τριφό απομονώθηκαν στο Χόλιγουντ για μια εβδομάδα με σκοπό να ανακαλύψουν τα μυστικά πίσω από τη σκηνοθεσία στον κινηματογράφο. Με βάση τις πρωτότυπες ηχογραφήσεις αυτής της συνάντησης -στις οποίες βασίζεται και το μυθικό βιβλίο *Φρανσουά Τριφό: Χίτσκοκ* - το ντοκιμαντέρ συνιστά ένα σπουδαίο κινηματογραφικό μάθημα και μας βυθίζει στον κόσμο του δημιουργού των *Ψυχώ*, *Τα πουλιά* και *Δεσμώτης του ιλίγγου*. Την εξαιρετικά σύγχρονη τέχνη του Χίτσκοκ σχολιάζουν κορυφαίοι κινηματογραφιστές της εποχής μας: Μάρτιν Σκορσέζε, Ντέιβιντ Φίντσερ, Αρνό Ντεπλεσέν, Κιγίοσι Κουροσάβα, Γουές Άντερσον, Τζέιμς Γκρέυ, Ολιβιέ Ασαγιάς, Ρίτσαρντ Λινκλάιτερ, Πίτερ Μπογκντάνοβιτς, Πολ Σρέιντερ.

■ In 1962 Hitchcock and Truffaut locked themselves away in Hollywood for a week to excavate the secrets behind the mise-en-scène in cinema. Based on the original recordings of this meeting—used to produce the mythical book *Hitchcock/Truffaut*—this film illustrates the greatest cinema lesson of all time and plummets us into the world of the creator of *Psycho*, *The Birds*, and *Vertigo*. Hitchcock's incredibly modern art is elucidated and explained by today's leading filmmakers: Martin Scorsese, David Fincher, Arnaud Desplechin, Kiyoshi Kurosawa, Wes Anderson, James Gray, Olivier Assayas, Richard Linklater, Peter Bogdanovich and Paul Schrader.

Kent Jones // Ο Κεντ Τζόουνς (1964) είναι κριτικός ταινιών, σκηνοθέτης, σεναριογράφος και διευθυντής του Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Νέας Υόρκης. Το 2018 σκηνοθέτησε την πρώτη ταινία μυθοπλασίας του *Νταϊάν* που βραβεύτηκε στα φεστιβάλ του Λοκάρνο και της Τραϊμπέκα. Έχει σκηνοθετήσει τα ντοκιμαντέρ *Χίτσκοκ/Τριφό* (2015) και *Γράμμα στον Ηλία* (2010). // Kent Jones (1964) is a film critic, filmmaker, screenwriter and the director of the New York Film Festival. His first feature film *Diane* (2018) was awarded at Locarno and Tribeca film festivals. His best known documentaries are *Hitchcock/Truffaut* (2015) and *Letter to Elias* (2010).

Σκηνοθεσία/Direction: Alfred Hitchcock
Σενάριο/Screenplay: Eliot Stannard [βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα της/based on the homonymous novel by Marie Belloc Lowndes] **Φωτογραφία/Cinematography:** Gaetano di Ventimiglia
Μοντάζ/Editing: Ivor Montagu **Μουσική/Music:** Ashley Irwin **Ηθοποιοί/Cast:** Marie Ault, Arthur Chesney, June Tripp, Malcolm Keen, Ivor Novello **Παραγωγή/Production:** Michael Balcon, Carlyle Blackwell, C.M. Woolf **Πηγή κόπιας/Print source:** Park Circus
Εκτέλεση πρωτότυπης μουσικής από τον Μηνά Αλεξιάδη

Ο νοικάρης

The lodger

Μυθοπλασία/Fiction, Ην. Βασίλειο/UK, 1927, 90' DCP, α/μ/b&w, Χωρίς ήχο/Silent

■ Ο *Ενοικιαστής* είναι η πρώτη σημαντική ταινία του Χίτσκοκ: «Η όλη προσέγγισή μου σ' αυτή την ταινία ήταν πραγματικά ενστικτώδης, ήταν η πρώτη φορά που άσκησα το δικό μου ύφος», λέει στον Τριφό. Γυρισμένη κατά τη διάρκεια της βουβής περιόδου του στην Αγγλία, αφηγείται τις περιπέτειες ενός άνδρα που νοικιάζει ένα επιπλωμένο δωμάτιο, ώσπου η ιδιοκτήτρια του σπιτιού βλέπει στο πρόσωπό του τον καταζητούμενο δολοφόνο. Η ταινία αυτή εγκαινιάζει το μοτίβο που επαναλαμβάνεται στις επόμενες ταινίες του, το οποίο, όπως διαπιστώνει ο Τριφό, αφορά: «Έναν άνθρωπο που κατηγορείται για ένα έγκλημα που δεν έκανε».

■ *The lodger* is Hitchcock's first important film: "The whole approach to this film was instinctive with me. It was the first time I exercised my style. In truth, you might almost say that *The lodger* was my first picture", he recounts to Truffaut. Shot during his silent period in England, the film tells the adventures of a lodger of a furnished apartment, until the landlady sees in his face the wanted murderer. It launches the theme that recurs in his later work, which, as Truffaut ascertains, is about: "A man accused of a crime of which he's innocent".

Ρεβέκκα

Rebecca

Μυθοπλασία/Fiction, Η.Π.Α./USA, 1940, 130' 4K DCP, α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

■ Το ντεμπούτο του Χίτσκοκ στο Χόλιγουντ, είναι μια βρετανική ταινία με αμερικάνικη επιρροή, «εξαιτίας του Σέλτζνικ, που μόλις είχε τελειώσει το *Όσα παίρνει ο άνεμος*, κι έπειτα γιατί το σενάριο έγραψε ο Σέργουντ, δίνοντάς του μια πλατύτερη οπτική γωνία από εκείνη που θα είχε εάν το έγραφε κάποιος στην Αγγλία» επισημαίνει ο Χίτσκοκ. Η ιστορία μας γυναίκα που παντρεύεται ένα λόρδο, ο οποίος έχει χάσει τη σύζυγό του. Μια γκουβερνάντα εξουσιάζει τον ίδιο και το μυστηριώδες επιβλητικό σπίτι. «Ο μηχανισμός της *Ρεβέκκας* είναι αρκετά ισχυρός: πρέπει να πετύχεις μια όλο και μεγαλύτερη καταπίεση μιλώντας αποκλειστικά για μια νεκρή, για ένα πτώμα που δεν έχουμε δει ποτέ», γράφει ο Τριφό.

■ Hitchcock's debut in Hollywood, is an entirely British film under the American influence, "first because of Selznick, who had just made *Gone with the wind*, and then because the screenplay was written by the Sherwood, who gave it a broader viewpoint than it would have had if made in Britain", as Hitchcock remarks. It's about the story of woman who marries a lord, who can't get over the mysterious death of his first wife. The housekeeper dominates him and the mansion. "The mechanism of *Rebecca* is remarkable. The sinister momentum is built up solely through references to a dead woman who is never shown", as Truffaut writes.

Σκηνοθεσία/Direction: Alfred Hitchcock
Σενάριο/Screenplay: Ben Hecht
Φωτογραφία/Cinematography: Ted Tetzlaff **Μοντάζ/Editing:** Theron Warth
Μουσική/Music: Roy Webb **Ηθοποιοί/Cast:** Cary Grant, Ingrid Bergman, Claude Rains, Louis Calhern, Leopoldine Konstantin, Alexis Minotis **Παραγωγή/Production:** Alfred Hitchcock **Προέλευση κόπιας/Print source:** Park Circus

Υπόθεση Νοτόριους

Notorious

Μυθοπλασία/Fiction, Η.Π.Α./USA, 1946, 102', DCP, α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

■ Η *Υπόθεση Νοτόριους* είναι η αγαπημένη ταινία του Τριφό -μαζί με τον *Σιωπηλό Μάρτυρα*: «Το *Νοτόριους* είναι η πεμπτούσια του Χίτσκοκ ... είναι μια ταινία που έμεινε καταπληκτικά μοντέρνα έπειτα από είκοσι ολόκληρα χρόνια. Έχει λίγες σκηνές και η απλότητά της είναι απάραμλλη. Είναι ένα πρότυπο σεναριογραφίας ... Η μεγάλη επιτυχία του *Νοτόριους* οφείλεται προφανώς σ' ότι πετυχαίνει τη μέγιστη δυνατή απλότητα και το μέγιστο δυνατό στυλιζάρισμα». Ο Χίτσκοκ προσυπογράφει: «Η ιστορία του *Νοτόριους* ήταν απλώς η ιστορία ενός άντρα ερωτευμένου με μια γυναίκα, που στη διάρκεια μιας επίσημης αποστολής κοιμήθηκε μ' έναν άλλον άντρα και αναγκάστηκε να τον παντρευτεί».

■ *Notorious* is Truffaut's favorite film, along with *Rear Window*: "*Notorious* is the very quintessence of Hitchcock ... Despite the lapse of twenty years it's still a remarkably modern picture, with very few scenes and an exceptionally pure story line. It's really a model of scenario construction. Of all it's qualities, the outstanding achievement is perhaps that in *Notorious* you have at once a maximum of stylization and a maximum of simplicity". Hitchcock endorses: "*Notorious* was simply the story of a man in love with a girl who, in the course of her official duties, had to go to bed with another man and even to marry him".

Ο βρόχος

The rope

Μυθοπλασία/Fiction, Η.Π.Α./USA, 1948, 80', DCP, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Δυο νεαροί ομοφυλόφιλοι στραγγαλίζουν ένα συμμαθητή τους σ' ένα νεοορκέζικο διαμέρισμα. *Ο βρόχος* είναι ένα πείραμα και μια ρήξη. «Μου ήρθε λοιπόν αυτή η λίγο τρελή ιδέα να γυρίσω μια ταινία που θα ήταν ένα μόνο πλάνο. Όταν το ξανασκεφτομαι σήμερα, καταλαβαίνω πως αυτό ήταν εντελώς βλακώδες, γιατί ερχόμουν σε ρήξη με όλες μου τις παραδόσεις και αρνιόμουν τις θεωρίες μου πάνω στον τεμαχισμό της ταινίας και στις δυνατότητες που σου δίνει το μοντάζ να αφηγηθείς οπτικά μια ιστορία». Για τον Τριφό, η πρώτη έγχρωμη ταινία του Χίτσκοκ πραγματοποιεί τ' όνειρο κάθε σκηνοθέτη «να συνδέσει τα πράγματα με τέτοιο τρόπο ώστε να πετύχει μια μόνο κίνηση».

■ Two young homosexuals strangle to death their classmate in a New York apartment. *The rope* is an experiment and a breach: "And I got this crazy idea to do it in a single shot. When I look back, I realize that it was quite nonsensical because I was breaking with my own theories of cutting and montage for the visual narration of a story". For Truffaut, Hitchcock's first color film actualizes every director's dream: "of linking all of a film's components into a single continuous action".

Σκηνοθεσία/Direction: Alfred Hitchcock
Σενάριο/Screenplay: Robert E. Sherwood, Joan Harrison [βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα της/based on the homonymous novel by Daphne Du Maurier] **Φωτογραφία/Cinematography:** George Barnes
Μοντάζ/Editing: W. Donn Hayes
Μουσική/Music: Franz Waxman
Ηθοποιοί/Cast: Laurence Olivier, Joan Fontaine, George Sanders, Judith Anderson, Nigel Bruce **Παραγωγή/Production:** David O. Selznick **Πηγή κόπιας/Print source:** Park Circus

Σκηνοθεσία/Direction: Alfred Hitchcock
Σενάριο/Screenplay: Arthur Laurents [βασισμένο στο ομώνυμο θεατρικό έργο του/based on the homonymous play by Patrick Hamilton] **Φωτογραφία/Cinematography:** William V. Skall, Joseph A. Valentine **Μοντάζ/Editing:** William H. Ziegler **Μουσική/Music:** David Buttolph **Ηθοποιοί/Cast:** James Stewart, John Dall, Farley Granger, Joan Chandler, Sir Cedric Hardwicke **Παραγωγή/Production:** idney Bernstein, Alfred Hitchcock
Πηγή κόπιας/Print source: Park Circus

Σκηνοθεσία/Direction: Alfred Hitchcock
Σενάριο/Screenplay: John Michael Hayes [βασισμένο στη νουβέλα από τον/ based on a novella by Cornell Woolrich]
Φωτογραφία/Cinematography: Robert Burks
Μοντάζ/Editing: George Tomasini
Μουσική/Music: Franz Waxman
Ηθοποιοί/Cast: James Stewart, Grace Kelly, Wendell Corey, Thelma Ritter, Raymond Burr **Καλλιτεχνική Διεύθυνση/Art Direction:** J. McMillan Johnson, Hal Pereira **Παραγωγή/ Production:** Alfred Hitchcock **Προέλευση κόπιας/Print source:** Park Circus

Σιωπηλός μάρτυς

Rear Window

Μυθοπλασία/Fiction, Η.Π.Α./USA, 1954, 112', DCP
 Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ «Ένα μόνο τεράστιο ντεκόρ και όλη η ταινία μέσα από τα μάτια του ίδιου προσώπου» λέει ο Τριφός και συμφωνεί ο Χίτσκοκ, «Ακριβώς. Ήταν μια δυνατότητα να κάνω μια καθαρά κινηματογραφική ταινία. Έχετε τον ακινητοποιημένο άντρα που κοιτάζει έξω από το παράθυρο. Είναι ένα πρώτο κομμάτι της ταινίας. Το δεύτερο κομμάτι μας δείχνει τι βλέπει και το τρίτο δείχνει την αντίδρασή του». Η υποψήφια για πολλά Όσκαρ ταινία, είναι μια διασταύρωση βλεμμάτων. Μια ταινία για την ηδονοβλεψία. «Σάμπως δεν είμαστε όλοι μας;» αναρωτιέται ο Χίτσκοκ.

■ "A whole film from the viewpoint of one man, and embodied in a single, large set" says Truffaut and Hitchcock concurs, "Absolutely. It was a possibility of doing a purely cinematic film. You have the immobilized man looking out. That's one part of the film. The second part shows what he sees and the third part shows how he reacts.". The film, nominated for several Oscars, is a confluence of looks. A film about voyeurism. "Sure, he's a snooper, but aren't we all?", Hitchcock wonders.

Σκηνοθεσία/Direction: Alfred Hitchcock
Σενάριο/Screenplay: Joseph Stefano [βασισμένο σε μυθιστόρημα του/ based on the novel by Robert Bloch]
Φωτογραφία/Cinematography: John L. Russell **Μοντάζ/Editing:** George Tomasini **Μουσική/Music:** Bernard Hermann **Ηθοποιοί/Cast:** Anthony Perkins, Vera Miles, John Gavin, Janet Leigh, Martin Balsam **Καλλιτεχνική Διεύθυνση/Art Direction:** Robert Clatworthy, Joseph Hurley **Παραγωγή/ Production:** Alfred Hitchcock **Προέλευση κόπιας/Print source:** Park Circus

Ψυχώ

Psycho

Μυθοπλασία/Fiction, Η.Π.Α./USA, 1960, 109', DCP
 Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Μια γυναίκα κλέβει 40.000 δολάρια και βρίσκει καταφύγιο σ' ένα απομονωμένο μοτέλ, το οποίο διαχειρίζεται ένας ιδιόρρυθμος νεαρός που κυριαρχείται από την προσωπικότητα της νεκρής μητέρας του. Ο Χίτσκοκ εξομολογείται: "Το θέμα και οι χαρακτήρες δεν έχουν τόση σημασία. Αυτό που έχει σημασία είναι ότι η συναρμολόγηση των κομματιών της ταινίας, η φωτογραφία, η ηχητική μπάντα και η καθαρά τεχνική πλευρά μπόρεσαν να κάνουν το κοινό να στριγγίσει. Νομίζω πως είναι μεγάλη ικανοποίηση για μας να χρησιμοποιούμε την κινηματογραφική τέχνη για να δημιουργήσουμε μια μαζική συγκίνηση. Και με το *Ψυχώ* τα κατάφερα". Παρά τα λεγόμενα του σκηνοθέτη, δεν πρέπει να παραβλέψουμε πως στην αφήγηση διασταυρώνονται μείζονες ψυχαναλυτικές θεωρίες.

■ A woman steals 40 thousand dollars and takes cover in an isolated motel, run by a cranky young man, dominated by his dead mother's personality. Hitchcock confesses: "I don't care about the subject matter; I don't care about acting; but I do care about the pieces of film and the photography and the sound track and all the technical ingredients that made the audience scream. I feel it's tremendously satisfying for us to be able to use the cinematic art to achieve something of a mass emotion. And with *Psycho* we most definitely achieved this". Despite what Hitchcock says, one should not oversee that the narrative of the film was traversed by major psychoanalytic theories.

Σκηνοθεσία/Direction: François Truffaut **Σενάριο/Screenplay:** François Truffaut, Marcel Moussy [βασισμένο στο μυθιστόρημα του/ based on the novel Down There by David Goodis] **Φωτογραφία/ Cinematography:** Raoul Coutard **Μοντάζ/ Editing:** Claudine Bouché, Cécile Decugis **Μουσική/Music:** George Delerue **Ηθοποιοί/ Cast:** Charles Aznavour, Marie Dubois, Nicole Berger **Παραγωγή/Production:** Pierre Braunberger **Προέλευση κόπιας/Print source:** MK2

Πυροβολήστε τον πιανίστα

Tirez sur le pianist / Shoot the piano player

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία/France, 1960, 80', α/μ/b&w, Με ήχο/Sound

■ Μια ταινία με θέμα την ταυτότητα και την απώλεια της ταυτότητας στο πρότυπο της αμερικάνικης γκαγκστερικής ταινίας που έχει όμως τη δροσιά του γαλλικού νέου κύματος. Ο Σαρλί, παλαιότερα Εντουάρ, ζει στο περιθώριο, παίζοντας πιάνο σ' ένα φτηνό μπαρ, μέχρι που ο μεγάλος του αδερφός τον σπρώχνει στην όχθη του υποκόσμου. Ο χρόνος λειτουργεί κυκλικά στην ταινία και η μουσική από μοτίβο του ήρωα γίνεται άλλοτε υπόκρουση και άλλοτε δραματουργικό στοιχείο.

■ The film, is about identity and the loss of identity and, despite its pattern after the American gangster genre, has the freshness of the French New-Wave. Charlie, who has changed his name from Edouard, lives in the margins, playing piano in a dive bar, until his older brother pushes him at the other end of the underworld. The order of time in the film is circular, and the music, as an element that characterizes the protagonist, at times is just background and at times drives the narrative drama.

Σκηνοθεσία/Direction: François Truffaut **Σενάριο/Screenplay:** François Truffaut, Jean- Louis Richard [βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του/ based on the novel by Cornell Woolrich] **Φωτογραφία/ Cinematography:** Raoul Coutard **Μοντάζ/Editing:** Claudine Bouché, Cécile Decugis **Μουσική/Music:** George Delerue **Ηθοποιοί/Cast:** Jean-Claude Brialy, Jeanne Moreau, Claude Rich, Michel Bouquet **Παραγωγή/ Production:** Marcel Berbert, Oscar Lewenstein **Προέλευση κόπιας/Print source:** MK2

Η νύφη φορούσε μαύρα

La mariée était en noir / The bride wore black

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία/France, 1967, 105', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound,

■ Μετά την τελετή του γάμου, έξω από την εκκλησία, ο γαμπρός πυροβολείται και η χήρα αποφασίζει να ψάξει τους πιθανούς δολοφόνους για να τους σκοτώσει. Η επίδραση του Χίτσκοκ είναι ολοφάνερη. Το σενάριο βασίζεται σε μυθιστόρημα του Κόρνελ Γούλριτς, όπως άλλωστε και το σενάριο της ταινίας *Σιωπηλός Μάρτυρας* (1954), και η σκηνοθεσία ακολουθεί πιστά το σενάριο κατά τη γνωστή μέθοδο Χίτσκοκ. Πρόκειται για μία από τις πιο σημαντικές ταινίες του Τριφού, μαζί με το *Φαρενάιτ 451* (1966). Η σταδιακή αποκάλυψη του εκδικητικού κινήτρου της ηρωίδας, τα αντικείμενα ως φονικές παγίδες, η σύνθεση των κοντινών κάδρων που προκαλούν αγωνία στον θεατή και η δυναμική χρήση της μουσικής έρχονται κατευθείαν από την εργαλειοθήκη του μετρο της έκπληξης και του σασπένς.

■ After the wedding-ceremony, outside the church, the groom is shot, and the widow finds herself in a manhunt after the possible killers. The influence of Hitchcock is more than obvious. The script is based on a novel by Cornell Woolrich, as was *Rear Window* (1954) script, and the direction follows closely the script in the way of Hitchcock's known method. It's one of Truffaut's most important films, along with *Fahrenheit 451* (1966). The gradual revelation of the protagonist's vindictive motives, the objects as lethal traps, the composition of close-ups that invoke anguish to the viewer and the dynamic use of music are drawn from the toolbox of the master of suspense.

Σκηνοθεσία/Direction: François Truffaut **Σενάριο/Screenplay:** François Truffaut, Jean- Louis Richard, Suzanne Schiffman **Φωτογραφία/Cinematography:** Pierre- William Glenn **Μοντάζ/Editing:** Martine Barraqué, Yann Dedet **Ηθοποιοί/Cast:** Jacqueline Bisset, Jean- Pierre Léaud, François Truffaut **Παραγωγή/Production:** Marcel Berbert **Προέλευση κόπιας/Print source:** Park Circus

Αμερικανική νύχτα

La nuit américaine / Day for night

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία, Ιταλία/France, Italy, 1973, 116', Εγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Με αφορμή ένα ψεύτικο πάτωμα που είχε φτιαχτεί για τα σκηνικά της *Υπόθεσης Νοτόριους*, ο Τριφό είχε σχολιάσει στον Χίτσκοκ: «Για κάποιον επισκέπτη στα πλατό όλα αυτά είναι φοβερά αστεία και νομίζω πως θα μπορούσαμε να γυρίσουμε μια θαυμάσια κωμική ταινία με θέμα το γύρισμα μιας ταινίας». Ο Χίτσκοκ συμφώνησε: «Όλη η δράση θα εκτυλίσσεται μέσα σ' ένα στούντιο, όχι πάνω στο πλατό, μπροστά στην κάμερα, αλλά έξω από το πλατό, ανάμεσα στις λήψεις. Οι σταρ της ταινίας θα είναι οι δευτερεύοντες ρόλοι και πρωταγωνιστές θα είναι οι κομπάρσοι». Και ο Τριφό γύρισε αυτήν την ιδέα με την *Αμερικανική Νύχτα*, δανειζόμενος τον τίτλο της από την τεχνική ορολογία του κινηματογράφου (νυχτερινή σκηνή που γυρίζεται τη μέρα).

■ Occasioned by a fake floor that was build for the set of *Notorious*, Truffaut had comment to Hitchcock: "For a passer-by, the set must be quite funny, and I think we could shoot a wonderful comedy on the making of a film". Hitchcock agreed: "The action will take place in a studio, not in the set in front of the camera, but outside of the set, between takes. The stars are going to be the extras and the extras are going to be the protagonists". Truffaut's *American Night* is this idea. The title comes from the technical term and technique, whereby sequences shot in daylight appear as if they are taking place at night.

Ο άνδρας που αγαπούσε τις γυναίκες

L' homme qui aimait les femmes

The man who loved women

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία, 1976, 118', Εγχρ./Color, Με ήχο/sound

■ Μία ταινία για τον φετιχιστικό έρωτα, θέμα ποθ επανέρχεται συχνά και στις ταινίες του Χίτσκοκ. Ένας άνδρας που δεν αγαπά τις γυναίκες, μα τις γάμπες των γυναικών για τις οποίες θα πληρώσει με τη ζωή του. Η ταινία ξεκινά και τελειώνει με την κηδεία του, στην οποία παρευρίσκονται μόνο γυναίκες. «Με ενδιέφερε να δείξω έναν άνδρα που είναι πραγματικά μόνος[...] Η μοναξιά του είναι προφανώς κατοικημένη, αλλά ο μοναδικός του έμπιστος είναι ο θεατής» λέει ο Τριφό σε συνέντευξή του στον Peter Michel Ladiges.

■ A film on fetishistic love, a theme also recurring often in Hitchcock's films. A man, who doesn't love women as such but adores their calves, ultimately pays the price by his death. The film opens and closes with his funeral, in which only women attend. "I was interested in showing a man completely alone[...] His loneliness is apparently inhabited, but the only one he can trust is the viewer" says Truffaut in an interview with Peter Michel Ladiges.

Σκηνοθεσία/Direction: François Truffaut **Σενάριο/Screenplay:** Michel Fermaud, Suzanne Schiffman, François Truffaut **Φωτογραφία/Cinematography:** Néstor Almendros **Μοντάζ/Editing:** Martine Barraqué **Ηθοποιοί/Cast:** Brigitte Fossey, Charles Denner, Nelly Borgeaud **Παραγωγή/Production:** Marcel Berbert, François Truffaut **Προέλευση κόπιας/Print source:** MK2

Σκηνοθεσία/Direction: François Truffaut **Σενάριο/Screenplay:** François Truffaut, Suzanne Schiffman, Jean -Claude Grumberg **Φωτογραφία/Cinematography:** Néstor Almendros **Μοντάζ/Editing:** Martine Barraqué **Ηθοποιοί/Cast:** Gérard Depardieu, Catherine Deneuve **Παραγωγή/Production:** François Truffaut **Προέλευση κόπιας/Print source:** MK2

Το τελευταίο μετρό

Le dernier / The last metro

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία/France 1980, 131' Εγχρ./Color, Με ήχο/Sound

■ Η πολυβραβευμένη ταινία (10 βραβεία Σεζάρ, υποψηφιότητα για Όσκαρ καλύτερης ξένης ταινίας) αποτέλεσε τη μεγαλύτερη εμπορική επιτυχία στην καριέρα του Τριφό. Σε αντίθεση με τη συχνά ανατρεπτική φόρμα σε προηγούμενες ταινίες, ο Τριφό γύρισε μια κλασική ταινία τόσο συλλογική όσο και προσωπική. Αφηγούμενος το χρονικό ενός παρισινού θιάσου στα χρόνια της Κατοχής, από το 1942 ως το 1944, ο Τριφό δεν έκανε μια ταινία για μια άλλη τέχνη, όπως δεν έκανε και μια ταινία για το σινεμά στην *Αμερικανική νύχτα*, αλλά μια ταινία για τον έρωτα, τον πόλεμο, τη ζωή.

■ This multi-awarded film (10 Cesars and an Oscar nomination for best foreign film) was one of the most successful productions in Truffaut's career. In contrast to the subversive formalism of his previous films, Truffaut made a classic narrative film, that is as personal as it is collective. It narrates the chronicle of a Parisian theater-troupe during the Nazi-occupation, 1942-1944. Truffaut didn't make a film on another art, as he didn't make a film on cinema in *Day for night*, but a film on love, war and life.

Οπωσδήποτε την Κυριακή

Vivement Dimanche! / Finally Sunday

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία/France, 1982, 111', α/μ/β&w, Με ήχο/Sound

■ Η τελευταία ταινία του Τριφό είναι μια επιστροφή στην ασπρόμαυρη φωτογραφία, ένας αποχαιρετισμός στο σινεμά, μια σύνοψη της φιλμογραφίας του κι ένας φόρος τιμής στον Χίτσκοκ και τον θεματικό πυρήνα πολλών ταινιών του -ο άνθρωπος που κατηγορείται άδικα, ο αθώος. Ένας κτηματομεσίτης είναι ύποπτος για το φόνο της γυναίκας του και του εραστή της. Ακολουθώντας πιστά τα συστατικά του είδους -το βλέμμα, τη νύχτα, τη σκιά, τη λάμψη της πρωταγωνίστριας, την αγωνία- ο Τριφό καταφέρνει να πραγματοποιήσει το στόχο του, να κάνει «μια καλή ταινία για το Σαββατόβραδο» όπως αναφέρει σε συνέντευξή του στο *Première* τον Φεβρουάριο του 1983.

■ Truffaut's last film is a return to black-and-white photography, a farewell to cinema, a compendium of his filmography and an homage to Hitchcock and the recurring theme of most of his films — a man accused of a crime of which he's innocent. A real-estate broker is prime suspect of the murders of his wife and her lover. Following closely the components of the genre — the looks, the night, the shadow, the heroin's glamour — Truffaut actualizes his objective, to make " a good film for Saturday night", as he said in an interview for *Première* in February 1983.

Σκηνοθεσία/Direction: François Truffaut **Σενάριο/Screenplay:** François Truffaut, Suzanne Schiffman, Jean Aurel [βασισμένο στο ομώνυμο μυθιστόρημα του/based on the novel by Charles Williams] **Φωτογραφία/Cinematography:** Néstor Almendros **Μοντάζ/Editing:** Martine Barraqué **Ηθοποιοί/Cast:** Fanny Ardant, Jean-Louise Trintignant **Παραγωγή/Production:** emand Barbault, François Truffaut **Προέλευση κόπιας/Print source:** MK2

Μερικοί το προτιμούν μικρό Some → like it short

Η ενότητα «Μερικοί το προτιμούν μικρό» είναι ένας χώρος για ανεξάρτητους σκηνοθέτες που επιλέγουν να εκφράσουν το συλλογισμό τους με πιο περιεκτικό τρόπο. Δημιουργίες από όλον τον κόσμο, το σκηνικό των οποίων εκτείνεται από τα Σκόπια έως την πλατεία Τραφάλγκαρ του Λονδίνου, και από το Λούβρο σε μια πισίνα της πίσω αυλής. Μυθοπλασία, δοκίμια σε μορφή βίντεο, αρχιτεκτονική και ποίηση συνδέονται για να συγκροτήσουν μία από τις πιο πυκνές ενότητες του Φεστιβάλ.

Νίνα Βελιγράδι

The section “Some like it short” is a space for independent directors that choose a more concise way to express their ruminations. Worldwide creations, the setting of which reaches across from Skopje to London’s Trafalgar Square and from the Louvre to a backyardpool. Fiction, video-essays, architecture and poetry are combined so as to constitute one of the most condensed sections of the Festival.

Nina Veligradi

12

ΚΓ / KG

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Ελλάδα/Greece, 2019, 10', DCP, Έγχρ./Color, Ελληνικά/Greek
Σκηνοθεσία/Direction: Cynthia Madansky

■ Η ταινία ΚΓ συλλογίζεται, μέσω περφόρμανς και ενός πορτρέτου της Αθήνας, πάνω σε αποσπάσματα ποιημάτων από το βιβλίο της Κατερίνας Γώγου *Τρία Κλικ Αριστερά*.

■ KG ruminates, through performance and a portrait of Athens, on excerpts from poems in a book of poetry by Katerina Gogou entitled *Three Clicks Left*.

Τέλειο παρελθόν

Past Perfect

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Πορτογαλία/Portugal, 2019, 23', DCP, Έγχρ./Color,
 χωρίς διαλόγους/no dialogue, **Σκηνοθεσία/Direction:** Jorge Jácome

■ Η ταινία *Τέλειο Παρελθόν* δανείζεται, μεταδίδει και ανασυνθέτει σκέψεις: μία συνειρμική αλυσίδα εικόνων και ένας φανταστικός διάλογος διαμέσου των αιώνων μέχρι σήμερα. Που επιτρέπεται να είναι κάποιες θλιμμένες, που βρίσκει η θλίψη τον τόπο της;

■ *Past Perfect* is a film that borrows, transmits and recomposes thoughts: an associative chain of images and an imaginary dialogue across the centuries, until today. Where is one permitted to be sad, where does sadness have its place?

Ο Ντέιβιντ Μπόουι πέθανε

David Bowie is dead

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Ηνωμένο Βασίλειο/U.K., 2018, 17', DCP, α/μ./b&w,
 Αγγλικά/English, **Σκηνοθεσία/Direction:** Mark Jenkin

■ Ένα αδιάκοπο όνειρο σεληνίων συνείδησης, με διάρκεια δυο δεκαετιών ασπρόμαυρης 'ανάπτυξης' σε μία μονή επείγουσα απόφαση - αυτό το υπερβατικό ηλεκτρονικό μιπι-ποίημα σαλπάρει εξωφρενικά μέσα στη γραμμή του τέλους, ανάμεσα στο πριν και στο τώρα, κινούμενο ανυποχώρητα προς το σημείο φυγής της δικής του αυθόρμητης εντροπίας.

■ A relentless dream of ektachromatic consciousness, spanning two decades of black and white 'progress' in a single urgent synaptic utterance – this transcendent electronic beat poem leaps impossibly between the end of the line, then and now, moving inexorably towards the vanishing point of its own spontaneous entropy.

Μεγαλύτερο από τη ζωή

Bigger than life

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Γερμανία, Βόρεια Μακεδονία, Ιταλία/Germany, North Macedonia, Italy,
 2018, 30', DCP, Έγχρ./Color, Αγγλικά/English
Σκηνοθεσία/Direction: Adnan Softić

■ Η μουσική ταινία *Μεγαλύτερο από τη ζωή* εστιάζει στην κατασκευή της εθνικής ιστορίας, μέσω της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας.

■ *Bigger than Life* is a music film that focuses on the fabrication of national history, through architecture and urban planning.

Οι Θαυμαστές Ανατροπές της Πέτρινης Κυρίας

Les Extraordinaires Méaventures de la jeune fille de pierre
 The Marvelous Misadventures of the Stone Lady

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Γαλλία, Πορτογαλία/France, Portugal, 2019, 20', DCP, Έγχρ./Color,
 Γαλλικά/French, **Σκηνοθεσία/Direction:** Gabriel Abrantes

■ Ένα άγαλμα, που βαρέθηκε να είναι ένας κοινότοπος αρχιτεκτονικός διάκοσμος, αποδρά από το Λούβρο, για να έρθει αντιμέτωπο με την πραγματική ζωή στους δρόμους του Παρισιού.

■ Tired of being a banal architectural ornament, a sculpture runs away from the Louvre to confront real life on the streets of Paris.

Mom's Movie

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Ελλάδα, Ισπανία/Greece, Spain, 2019, 12', DCP, Έγχρ./Color, Ελληνικά/
 Greek **Σκηνοθεσία/Direction:** Stella Kyriakopoulos

■ Επιβίωση, μητρότητα και ταινίες, όλα συγκρούονται στην πισίνα της πίσω αυλής.

■ Survival, motherhood and movies all collide in a backyard pool.

.....

Φοιτητικές ταινίες μικρού μήκους

→ Student
short films

Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
// Communications and Media Department
National and Kapodistrian University of Athens

Τμήμα Κινηματογράφου, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
// School of Film Studies, Aristotle University of Thessaloniki

Τμήμα Τέχνης των Μέσων
Πανεπιστήμιο Τεχνών και Σχεδιασμού της Καρλσρούης
// Media Art Department, Karlsruhe University of Arts and Design

Τηλεόραση της Βουλής των Ελλήνων
// Hellenic Parliament Television

13

Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης ΕΚΠΑ

Είχα την τιμή να διευθύνω το Εργαστήριο Οπτικοακουστικών Μέσων μέχρι τον Αύγουστο του 2017. Σήμερα ως Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ταινιοθήκης έχω τη χαρά να συνεργάζομαι με τη διευθύντρια καθηγήτρια Μυρτώ Ρήγου και την αναπληρώτρια καθηγήτρια Εύα Στεφανή. Το Εργαστήριο, πέρα από τα μαθήματα που υποστηρίζει, αναζητά συνέργειες με άλλα πανεπιστήμια (Πανεπιστήμιο της Καρλσρούης, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, κ.α.) αλλά και φορείς (Ταινιοθήκη, Τηλεόραση της Βουλής). Οι δουλειές που επέλεξα να παρουσιάσω, σε συνεργασία με τους καθηγητές Εύα Στεφανή και Περικλή Χούρσογλου, καθώς και με τον Άρη Φατούρο και τον Νίκο Μύρτου, δείχνουν ένα πεδίο γόνιμης συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημιακών τμημάτων, της Ταινιοθήκης και της Τηλεόρασης της Βουλής. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: Ταινίες μυθοπλασίας του Τμήματος Κινηματογράφου του Αριστοτελείου. Από το Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ ταινίες που γυρίστηκαν στα πλαίσια προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων, συμπεριλαμβανόμενης μιας βραβευμένης ταινίας που προβλήθηκε στην Κίνα, καθώς και ένα ντοκιμαντέρ σε εξέλιξη για τον γλύπτη Γιώργο Λάππα. Τέλος περιλαμβάνονται 3 από τις ταινίες που παρήχθησαν πέρυσι στο πλαίσιο του διαπανεπιστημιακού προγράμματος «Διάπλασις».

Μαρία Κομνηνού (Ομότιμη Καθηγήτρια)

Faculty of Communication and Media Studies UoA

I had the honor to be the director of the Laboratory of Audiovisual Media until August 2017. As President of the Board of Directors of the Greek Film Archive, I have the pleasure to collaborate with the present director of the Laboratory professor Myrto Rigou and with the professor and director Eva Stefani. The Laboratory, besides providing hands on support, seeks synergies with other universities (University of Arts and Design Karlsruhe, Aristotle University of Thessaloniki, Athens School of Fine Arts, etc.) and institutions (Greek Film Archive, Hellenic Parliament Television), that share its vocation. The student films which I present in this section were chosen in collaboration with Eva Stefani, Pericles Hoursoglou, Aris Fatouros and Nickos Myrtou: Short fiction films from the School of Film of the Aristotle University of Thessaloniki. From the Faculty of Communication and Media Studies films that were made in the context of post-graduate and under-graduate courses, an award winning film presented in China, as well as a work in progress on the on the sculptor Giorgos Lappas. Lastly, 3 more films are included, produced in the context of the inter-academic programme "Diaplasis"

Maria Komninos (Emeritus Professor)

Humanimals

Documentary/Ντοκιμαντέρ, Ελλάδα/Greece, 2019, 14'

Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Ελληνικά/Greek

Ακαδημαϊκή Επίβλεψη/Supervision: Εύα Στεφανή

Ομάδα Εργασίας/Work Group: Ελιζαμπετ Λιαράκου Φίσερ, Γιώργος Περράκης, Αγγελική Πετροπούλου

■ Πρόκειται για ένα βίντεο-δοκίμιο πάνω στις σχέσεις εξουσίας ανάμεσα στα ζώα και τους ανθρώπους, καθώς και για τους διάφορους τρόπους με τους οποίους εμείς οι άνθρωποι προβάλλουμε τις ανάγκες, την ηθική και τον πολιτισμό μας πάνω στα ζώα.

■ It is a video-essay on the power relations between animals and humans. Humanimals revolves around the ways in which we, humans, project our needs, values and culture onto animals.

Γιώργος Λάππας/George Lappas: Happy birthday

Ντοκιμαντέρ σε εξέλιξη/Documentary in progress, Ελλάδα/Greece, 2019,

7', Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Αγγλικά/English

Ομάδα Εργασίας/Work Group: Μαρία Κομνηνού, Ιουλία Μέρμηγκα, Νίκος Μύρτου

■ Ένα σύντομο απόσπασμα μιας δουλειάς σε εξέλιξη για τη ζωή και το έργο του γλύπτη Γιώργου Λάππα. Σημείο έναρξης η ομώνυμη έκθεση, σε επιμέλεια της Αφροδίτης Λίτη, στο Μουσείο Μπενάκη στο Μουσείο Μπενάκη, η πρώτη μεταθανάτια παρουσίαση έργων του.

■ A small excerpt from a work in progress about the life and work of the renowned artist George Lappas. Starting point the exhibition, curated by Aphroditi Liti, at the Benaki with the same name, at the Benaki Museum, the first after his demise.

Η Τρύπα / The Cavern

Documentary/Ντοκιμαντέρ, Ελλάδα/Greece, 2019, 6.30'

Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Αγγλικά/English

Ακαδημαϊκή Επίβλεψη/Supervision: Εύα Στεφανή

Ομάδα Εργασίας/Work Group: Γιάννης Τανακάκης, Ιωάννα Παναγοπούλου

■ Μια μικρή διαδρομή σε ένα μικροσκοπικό δισκάδικο με ήρωα τον ιδιοκτήτη του!

■ A short ride to a tiny record store with the owner as its hero!

Λούης / Louis Cafe

Documentary/Ντοκιμαντέρ, Ελλάδα/Greece, 2017, 9'
Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Ελληνικά/Greek

Ακαδημαϊκή Επίβλεψη/Supervision: Νίκος Μύρτου
Ομάδα Εργασίας/Work Group: Δέσποινα Καλογιάννη, Δημήτρης Οικονόμου, Άρια Σαριδίη

■ Λούης. Θα μπορούσε να είναι ένας άνθρωπος. Είναι ήρωας βιβλίου. Είναι όμως κι ένα συνοικιακό καφενείο στην περιοχή του Κεραμεικού. Η καταγραφή της καθημερινότητας ανθρώπων, που πίνουνε τον πρωινό τους καφέ.

■ Luis. He could be a man. He is a book-hero. It is also a kafenio in the Keramikos area. The recording of the every routine of morning coffee.

Ubuntu

Documentary/Ντοκιμαντέρ, Ελλάδα/Greece, 2018, 13'
Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Ελληνικά/Greek

Ακαδημαϊκή Επίβλεψη/Supervision: Νίκος Μύρτου
Ομάδα Εργασίας/Work Group: Φιοράλμπα Κόκα, Ειρήνη Κωνσταντά, Γιώργος Πάσχος

■ Η Zandile Ngubane είναι από τη Νότια Αφρική. Χορεύει. Χορεύει στις γειτονιές της Αθήνας. Η ανάγκη για επικοινωνία και κοινωνική συνοχή εκφράζεται μέσα από την εμπειρία του χορού, ως συλλογικού φορέα εθνικών και τοπικών ταυτοτήτων.

■ Zandile Ngubane is from South Africa. She dances. She dances in the neighborhoods of Athens. The need to communicate is expressed through the experience of dancing, as a collective agent of national and local identities.

Taboo

Documentary/Ντοκιμαντέρ, Ελλάδα/Greece, 2019, 6.30'
Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Αγγλικά/English

Ακαδημαϊκή Επίβλεψη/Supervision: Νίκος Μύρτου
Ομάδα Εργασίας/Work Group: Ελίζαμπετ Λιαράκου-Φίσερ, Ζωή Καραθανάση, Εύη Πάνου, Ιωάννα Παρδαλάκη

■ Τα sex-shop στην Ελλάδα θεωρούνται από τους περισσότερους ένα είδος πρόστυχου και σκοτεινού μαγαζιού-ταμπού. Ωστόσο, οι περισσότεροι ιδιοκτήτες των επιχειρήσεων αυτών έχουν άλλη ιδέα για τη θέση τους στην κοινωνία.

■ Sex-shops in Greece are widely considered shady and vulgar, shops-taboo.. However, the idea that most shop-owners have about their business is quite a different one.

Ιφιγένεια - Όχι πια δάκρυα

Ifigenia - No more tears

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα, 2019, 18' Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Ελληνικά/Greek **Σκηνοθεσία/Direction:** Γιώργος Γεωργακόπουλος

■ Η Ιφιγένεια επισκέπτεται για πρώτη φορά το σπίτι των γονιών του μελλοντικού της συζύγου, καλεσμένη σε γεύμα. Φέρνει αντί για γλυκά ένα μικρό κορίτσι και καταφέρνει να κερδίσει τις εντυπώσεις συγγενών και φίλων. Η απρόσμενη, όμως, εμφάνιση δύο ελεγκτών δυσανεξίας περιπλέκει την κατάσταση.

■ Ifigenia visits her future husband's parents' house for the first time, for lunch. Instead of dessert, she brings a little girl and makes a good impression to family and friends. However, the unexpected visit of two intolerance auditors makes matters complicated.

Sad girl weekend

Το μελαγχολικό Σαββατοκύριακο

Μυθοπλασία/Fiction, Ελλάδα, 2019, 15'
Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound, Ελληνικά/Greek

Σκηνοθεσία/Direction: Λήδα Βαρτζιώτη, Δημήτρης Ταταράας

■ Ένα τελευταίο Σαββατοκύριακο τριών φίλων πριν αποχαιρετιστούν, αφού τελειώνουν τις σπουδές τους.

■ Three best friends are spending their last weekend together, since the two of them are leaving to study abroad.

Χίμαιρα / Chimera

Μυθοπλασία, Ελλάδα, 2019, 9', Έγχρ, Με ήχο, Ελληνικά

Σκηνοθεσία/Direction: Μελίνα Λουκανιδου

■ Η Δημιουργός ακολουθεί τον πιο ώριμο εαυτό της, την προσομοίωσή της, σ'έναν περίπατο ομιχλώδη, ψευδαισθησιακό. Οι δισταγμοί και η ίδια η δειλία την κρατάνε στο ημιτελές ταξίδι. Διαισθάνεται τη φυγή της, την πραγματοποιεί, σε αυτό το ημιτελές ταξίδι, χωρίς να φτάνει στην ολοκλήρωσή του.

■ The Creator follows her more mature self, her simulation, in a foggy, illusionary walk. Hesitation and cowardice are the reasons her journey remains unfinished. She can sense her escape, she makes it happen, in this unfinished journey, without ever completing it.

Eyes bleeding amber

Μυθοπλασία, Ελλάδα, 2019, 9', Έγχρ, Με ήχο, Ελληνικά
Σκηνοθεσία/Direction: Χρήστος Αγγέλης

- Μια κοπέλα προσποιείται πως κάνει μία έρευνα για να συναντήσει ύστερα από πολλά χρόνια την μητέρα της που την έχει αποκηρύξει.
- A girl pretends she is doing research so as to meet after many years her mother, who had renounced her.

Φοιτητρίσματα

■ Φοιτητικά ντοκιμαντέρ στο πλαίσιο του διαπανεπιστημιακού προγράμματος «Διάπλασις» της Βουλής των Ελλήνων. Η «Διάπλασις», με αφετηρία το 2018, είναι μια πρωτοβουλία του τηλεοπτικού σταθμού της Βουλής για την παραγωγή ταινιών από φοιτητές και φοιτήτριες στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης. Το 2019 συμμετέχουν 32 φοιτητές και φοιτήτριες, από 12 τμήματα και 7 πανεπιστήμια.

■ Student-documentaries, produced in the context of the internship inter-academic programme "Diaplasia" of the Hellenic Parliament and the Hellenic Parliament Television, initiated in 2018. In 2019, 32 students from 12 departments and 7 universities participate in the programme.

Η μποξέρ

The boxing woman

2018, Ελλάδα/Greece, 15'
Σκηνοθεσία/Direction: Άρια Σαρίδη

Beatbox, χορεύοντας με το στόμα

Beatbox, dancing with the mouth

2018, Ελλάδα/Greece, 15.30'
Σκηνοθεσία/Direction: Γιώργος Γαργαλάς

Παλιές φωτογραφίες της Θεσσαλονίκης

Old Thessaloniki photographs

2018, Ελλάδα/Greece, 15'
Σκηνοθεσία/Direction: Ανδρέας Αγελαρίδης

Πανεπιστήμιο Τεχνών και Σχεδιασμού της Καρλσρούης

Ύστερα από την πρόσκληση της Μαρίας Κομνηνού για συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Ελλάδος και το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Πανεπιστημίου Αθηνών, είμαστε χαρούμενοι που έχουμε την ευκαιρία να παρουσιάσουμε το Τμήμα Τέχνης των Μέσων του Πανεπιστημίου της Καρλσρούης, και τις ταινίες των φοιτητών/τριών μας στο 10ο Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας.

Στο τμήμα μας, οι φοιτητές δεσμεύονται σε μια παραγωγική υλοποίηση των προτζεκτ τους. Με την καθοδήγηση του καθηγητή Κινουμένων Εικόνων Ζοάου Ταμπάρα και του καθηγητή Φιλμ Ρεζβάν Ραντουλέσκου, οι φοιτητές αναπτύσσουν τις ταινίες και τις εγκαταστάσεις τους ως ελεύθερα θέματα, στο πλαίσιο σεμιναρίου γύρω από ένα συγκεκριμένο θέμα.

Οι ταινίες επιλέχθηκαν ώστε να δείξουν το εύρος των ενδιαφερόντων και το πεδίο διερεύνησης των φοιτητών, τις κριτικές φιλοδοξίες τους και τις αφηγηματικές δομές τους. Το καθήκον μας ως καθηγητές είναι να καθοδηγήσουμε τους φοιτητές σε μια διαρκή διερώτηση για τα θέματά τους, και να εμβαθύνουν σε κριτική σκέψη που εξελίσσει πιο στέρεες αφηγηματικές δομές. Ποια θα μπορούσε να είναι η απάντηση που δίνουν οι εικόνες στον σύγχρονο κόσμο, τον μαζικό καπιταλιστικό κόσμο των εικόνων;

Ζοάου Ταμπάρα (Καθηγητής Κινουμένων Εικόνων)

Σοφία Σιλλέρ (Βοηθός Καθηγητή)

Ρεζβάν Ραντουλέσκου (Καθηγητής Φιλμ)

Karlsruhe University of Arts and Design

Being invited by Maria Komninos to a collaboration with the Greek Film Archive and the Department of Media and Communication of the University of Athens, we are happy to have the opportunity to present the Media Art Department of the Karlsruhe University of Arts and Design, and the works of our students at the 10th Athens Avant-Garde Film Festival.

Within the scope of our department, the students are compelled to a productive implementation of their projects. Accompanied and supervised by Moving Image Professor João Tabarra and Film Professor Răzvan Rădulescu, the students develop their films and installations as free projects, in the framework of a seminar around a particular topic.

The films we present were selected to show a range of interests from the students' field of investigation, their critical ambitions, their structure of narratives. This is the most important task as professors, to lead the students to achieve a permanent questioning on the themes, and to go deeper in the construction of singular and critical thinking that evolves strong narrative structures. What could be the answer images can give to the contemporary, in a massive capitalist world of images?

João Tabarra (Professor for Moving Images Department)

Sophia Schiller (student assistant Professor)

Răzvan Rădulescu (Professor Department)

Ο Άντριαν δεν είναι Αχίλλ

Adrian ist nicht Achill

Μυθοπλασία/Fiction, Γερμανία/Germany, 2019, 80'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Sophia Schiller

■ Το πορτραίτο μιας σχέσης, του Άντριαν και της ηθοποιού του θεάτρου Φλορίνα, που δείχνει να μην είναι συμβατή με την καθημερινότητα. Έλξη και απόρριψη, επιθυμία και περιφρόνηση βρίσκονται η μία κοντά στην άλλη.

■ The portrait of a relationship, between Adrian and the theater-actress Florina, which seems not to be compatible with daily life. Attraction and rejection, desire and contempt lie close together.

Δοκιμή και σφάλμα

Trial and error

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Γερμανία/Germany, 2019, 57'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Marie Falke

■ Η ταινία εξιστορεί τη συνάντηση ανάμεσα σε έναν ηλικιωμένο κοσμοπολίτη που παλεύει με τον θάνατο και μία φοιτήτρια κινηματογράφου που ψάχνει ιστορίες στο αρχείο του από άρθρα, φωτογραφίες, ερωτικές επιστολές και φιλμ.

■ The film recounts the encounter between an aging cosmopolitan who struggles with death and a film student who is seeking stories, in the inventory of his articles, photographs, love letters and film reels.

Σχήματα καταστροφής

Shapes of ruin

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Γερμανία/Germany, 2019, 48'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Klemens Czurda

■ Τρία κτίρια στην πρώην Γιουγκοσλαβία πρωταγωνιστούν σ' αυτή την ιστορία πολέμου, καταστροφής, συλλογικής ταυτότητας και πολιτισμικής κληρονομιάς. Παραδείγματα του τρόπου που οι κοινωνίες διαχειρίζονται τα απομεινάρια μίας ένοπλης σύγκρουσης.

■ Three buildings in former Yugoslavia star in this story of war, destruction, collective identity and cultural heritage. Examples of the way societies deal with the remnants of an armed conflict.

Οι βασίλισσες του Εξαμίλι

Queens of Ksamil

Ντοκιμαντέρ / Documentary, Γερμανία/ Germany, 2019, 41'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Sophie Reissfelder

■ Η Βάλλα είναι καλλιεργήτρια μυδιών από το χωριό Εξαμίλι στη νότια Αλβανία και ο Σοράλντο ένας νεαρός τοπικός ξεναγός. Μια ταινία για την αντίφαση μεταξύ του αυξανόμενου τουρισμού και των παραδοσιακών καλλιεργειών.

■ Valla is a female mussel-farmer, from the village Ksamil in Southern Albania and Soraldo a young local tourist guide. A film about the contradiction of the upcoming tourism and traditional cultivations.

Το τρίο

Threesome

Μυθοπλασία/Fiction, Γερμανία/Germany, 2019, 21'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Boris Creimerman

■ Ο Ντέιβιντ και η μακρόχρονη σύντροφός του Τζέιν βρίσκουν επιτέλους κάποιον για τρίο. Όταν η φαντασίωση γίνεται πραγματικότητα, καταλήγουν να συζητάνε για τη σχέση τους που είναι γεμάτη από απογοήτευση και ζήλια.

■ David and his longtime girlfriend Jane have finally found somebody for a threesome. But when fantasy turns to fact they end up discussing their relationship, which is full of disappointment and jealousy.

Το ετήσιο τηλεφώνημα

Der jährliche anruf

Μυθοπλασία/Fiction, Γερμανία/Germany, 2019, 12'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Nina Eberle

■ Η Σόφι και ο πατέρας της έχουν χάσει επαφή και η σχέση τους είναι στάσιμη. Όταν της τηλεφωνεί για τα γενέθλια της, βαθύτερες συγκρούσεις αντηχούν στη φαινομενικά αθώα κουβεντούλα τους.

■ The relationship between Sophie and her father has stagnated and they have lost contact. When the father calls her on her birthday, deeper conflicts resonate through the seemingly innocent small-talk.

Εκτός κάδρου / Out of image

Μυθοπλασία/Fiction, Γερμανία/Germany, 2019, 7'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Jason Stewart

■ Στην γκαλερί, ένας νέος άνδρας συναντά τυχαία και βιώνει μία στενή εμπειρία με έναν εκκεντρικό φωτογράφο. Συνειδητοποιεί ότι βρίσκεται στη λάθος πλευρά αυτής της σχέσης και πίσω από τις παραισθητικές σκηνές του καλλιτεχνικού του έργου.

■ At the gallery, a young man stumbles into an intimate experience with an eccentric photographer finding himself on the wrong side in this relationship and behind the delusional scenes of his artistic work.

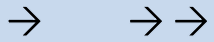
Βόρεια ασθένεια / Northern malady

Πειραματικό/experimental, Γερμανία/Germany, 2019, 28'

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-Direction: Gerrit Kuge

■ Ο αφηγητής ανακαλεί τις τελευταίες του διακοπές σε σχέση. Εγκλωβισμένοι και οι δύο σε ένα απομακρυσμένο μέρος, η μεταξύ τους ένταση αυξάνεται και πέφτουν σε μια ανήμπορη σιωπή.

■ The narrator recalls his last vacation as a couple. Trapped both in a remote place the tension between the two rises and they fall into a helpless silence.

Αποκατεστημένες και υπέροχες

Η ενότητα “Αποκατεστημένες και υπέροχες” περιλαμβάνει τέσσερις σημαντικές ταινίες του βωβού και του ομιλούντος παγκόσμιου κινηματογράφου, από τις οποίες οι τρεις έχουν αποκατασταθεί από ευρωπαϊκές ταινιοθήκες και μία από τη Sony Pictures Entertainment. Στον 21ο αιώνα, οι ταινιοθήκες επικεντρώνονται στην αποκατάσταση κινηματογραφικών θησαυρών όχι μόνο από τις συλλογές τους, αλλά προβαίνουν και σε κοινά εγχειρήματα με άλλα αρχεία και μεγάλες εταιρίες παραγωγής, καθώς και σε συνεργασίες με τους κληρονόμους μεγάλων σκηνοθετών, όπως στην περίπτωση της συνεργασίας της Ταινιοθήκης της Μπολόνια με τους κληρονόμους του Τσάρλι Τσάπλιν. Αυτές οι πρωτοβουλίες άνοιξαν καινούργιους ορίζοντες, όχι μόνον σε ότι αφορά τη χρήση νέων τεχνικών, αλλά και στη διαμόρφωση ενός νέου ήθους στην προσέγγιση της συντήρησης και της αποκατάστασης στο νέο ψηφιακό περιβάλλον.

Συνεχίζοντας τη μακρόχρονη και στενή συνεργασία της Ταινιοθήκης της Ελλάδος με μεγάλες ευρωπαϊκές ταινιοθήκες, από την Ταινιοθήκη της Μπολόνια προβάλλονται, η εμβληματική ταινία του Βιτόριο ντε Σίκα, *Θαύμα στο Μιλάνο* (Ταινία Λήξης, σ. 12) σε αποκατεστημένη έκδοση, καθώς και η κλασική ταινία του Τσάρλι Τσάπλιν *Το τσίρκο* (σ. 123), αποκατεστημένη και με νέα μουσική επένδυση. Από τη Sony Pictures Entertainment, σε συνεργασία με την Ταινιοθήκη της Μπολόνια, παρουσιάζουμε την ταινία ορόσημο του μοντέρνου αμερικανικού σινεμά *Ξένοιαστος καβαλάρης* (σ. 122) του Ντένις Χόπερ. Τέλος, από την Ταινιοθήκη της Γαλλίας και το Κέντρο Ζωρζ Πομπιντού προβάλλουμε την αποκατάσταση της ταινίας του Λουί Μπουνιουέλ *Η Χρυσή εποχή* (Ταινία Έναρξης, σ. 132).

Restored and beautiful

The section “Restored and Beautiful” consists of four important films of the silent and talking cinema, three of which have been restored by European film archives and one by Sony Pictures Entertainment. In the 21st century, the film archives are focusing on the restoration of their cinematic treasures, not only from their collections, but they also act on synergies with other archives and large production companies, as well as on collaborations with great directors’ beneficiaries, as in the case of the collaboration of the Cineteca di Bologna with Charlie Chaplin’s beneficiaries. These initiatives have opened up new horizons, not only as far as new techniques are concerned, but also regarding a new ethos of preservation and restoration in the new digital environment.

Continuing the long-lasting and close collaboration of the Greek Film Archive with important European film archives, from film Cineteca di Bologna we present, the emblematic film by Vittorio De Sica *Miracle in Milan* (Closing Film, p. 12), in a restored version, as well as the classic film by Charlie Chaplin *The circus* (p. 123), restored and with a new soundtrack. From Sony Pictures Entertainment, in collaboration with Cineteca di Bologna, we present the landmark film of modern American cinema *Easy rider* (p. 122) by Dennis Hopper. Lastly, from the Cinémathèque Française and the Pompidou Centre, we feature the restoration of the film *Golden age* by Luis Buñuel. (Opening Film, p. 132).

Ξένοιαστος καβαλάρης

Easy rider

Μυθοπλασία/Fiction, ΗΠΑ/USA, 1969, 95', DCP, Έγχρ./Color, Με ήχο/Sound

Σκηνοθεσία/Direction

Dennis Hopper

Σενάριο/Screenplay

Peter Fonda, Dennis Hopper
Terry Southern

Φωτογραφία/Cinematography

László Kovács

Μοντάζ/Editing

Donn Cambern

Ηθοποιοί / Cast

Peter Fonda, Dennis Hopper
Jack Nicholson, Antonio Mendoza
Phil Spector

Παραγωγή/Production

Peter Fonda for Raybert Productions
Inc., The Pando Company, Inc.

Προέλευση ταινίας / Film Source

Restored in 4K by Sony Pictures
Entertainment in collaboration with
Cineteca di Bologna from the 35mm
original picture negative and 35mm
black and white separation masters. 4K
scanning and digital image restoration
by L'Immagine Ritrovata laboratory

Πηγή κόπιας/Print source

Park Circus

■ Ο Γουάιτ και ο Μπίλ, τους οποίους υποδύονται ο συν-σεναριογράφος Πίτερ Φόντα και ο σκηνοθέτης της ταινίας Ντένις Χόπερ αντίστοιχα, ύστερα από μια μεταφορά ναρκωτικών, αποφασίζουν να περιπλανηθούν με τις τσόπερ μοτοσυκλέτες τους στις αμερικανικές πολιτείες. Γνωρίζουν τον παρακμιακό δικηγόρο Τζορτζ Χάνσον (Τζακ Νίκολσον), και χίπιδες που αναζητούν εναλλακτικούς τρόπους ζωής. Βιώνουν όμως και την εχθρότητα της συντηρητικής αμερικανικής επαρχίας. Πρόκειται για μια ταινία ορόσημο, στο κατώφλι του ανεξάρτητου Νέου Χόλιγουντ, στην οποία η παρακμή του 'Αμερικανικού Ονείρου' αποδίδεται με σεξ, ντραγκς και ροκ εν ρολ. Ενώ ήταν ταινία χαμηλού προϋπολογισμού, απέδωσε απρόσμενα στα ταμεία, ενδεχομένως λόγω της αναπαράστασης, χωρίς λογοκρισία, της αντι-κουλτούρας του 1960.

■ Wyatt and Bill, played by co-scriptwriter Peter Fonda and by the director of the film Dennis Hopper accordingly, after transporting drugs, they decide to ride further their chopper motorbikes and travel cross-country. They meet the decadent lawyer George Hanson (Jack Nicholson), and hippies seeking alternative ways of life. They also experience the bigotry and hatred from the inhabitants of small-town America. It's a landmark film, at the threshold of independent New Hollywood, in which the decadence of the 'American Dream' is rendered with sex drugs and rock n roll. While it was a low-budget film, it cashed millions, probably due to the uncensored representation of the counter-culture of the 1960s.

Dennis Hopper// Ο Ντένις Χόπερ (1936-2010), ηθοποιός, σκηνοθέτης και σεναριογράφος, με την ταινία *Ξένοιαστος Καβαλάρης*, έγινε σύμβολο της αντι-κουλτούρας. Οι καταχρήσεις όμως επισκίασαν τη δημιουργικότητά του. Επανάκαμψε τη δεκαετία του 1980 και, μεταξύ άλλων, κέρδισε αναγνώριση από τη δουλειά του ως φωτογράφος και ζωγράφος. // Dennis Hopper, film actor, director, and writer, with *Easy Rider*, rose to fame as a counter-cultural icon. However, his substance abuse overshadowed his creativity. By the mid-1980s, having overcome his addictions, Hopper attained additional renown for his photography and his paintings.

Το τσίρκο

The circus

Μυθοπλασία/Fiction, ΗΠΑ/USA, 1928, 71', DCP, α/μ/β&w, Χωρίς ήχο/Silent

Σενάριο-Σκηνοθεσία/Screenplay-

Direction Charles Chaplin

Φωτογραφία/Cinematography

Roland Totheroh

Μοντάζ/Editing

Charles Chaplin

Μουσική/Music

Charles Chaplin

Ηθοποιοί/Cast

Charles Chaplin, Merna Kennedy, Allan
Garcia, Harry Crocker, Henry Bergman

Παραγωγή/Producer

Charles Chaplin

Αποκατάσταση/Restoration

Restored in 4K from a second
generation full frame dupe negative
preserved by Roy Export Company
S.A.S.

Πηγή κόπιας / Film Source

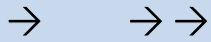
MK2

■ Ο Σαρλό βρίσκει καταφύγιο σ' ένα τσίρκο, διότι τον καταδιώκει η αστυνομία επειδή νομίζει ότι είναι πορτοφολάς. Την ώρα του προγράμματος, ο Σαρλό κατακυλιέται στην πίστα. Η εμφάνισή του κάνει το κοινό να γελά και ο διευθυντής του τσίρκου τον προσλαμβάνει αμέσως σαν κλόουν. Ο Σαρλό ερωτεύεται την όμορφη κόρη του ιδιοκτήτη, που όμως τελικά ερωτεύεται έναν ακροβάτη. Το ζευγάρι θα παντρευτεί και θα ξαναγυρίσουν στο τσίρκο απαιτώντας την επαναπρόσληψη και του Σαρλό. Ανάμεσα στις πολλές κωμικές σκηνές, αξιοσημείωτη είναι η σκηνή, στην οποία ο Σαρλό μπαίνει στο κλουβί ενός λιονταριού. Πρόκειται για μια από τις δύσκολες και επίπονες σκηνές στην καριέρα του ιδιοφυή Τσάρλι Τσάπλιν, μιας και χρειάστηκε να επαναληφθεί πάνω από 200 φορές.

■ The tramp finds refuge in a circus, because the police are after him as a pickpocket. He rushes into the circus ring, to the delight of the audience, and the circus-proprietor immediately hires him as a clown. The tramp falls in love with the beautiful bareback rider, the daughter of the proprietor, but the girl falls in love with a rival who is an acrobat. The two marry but return to the circus forcing the proprietor to hire the tramp again. Among the many comic scenes, memorable is the one, where the tramp gets in a lion's cage. It was one of the most difficult and laborious scene to shoot in Charlie Chaplin's career, as it was shot more than 200 times

Charlie Chaplin // Ο Τσάρλι Τσάπλιν (1889-1977), κωμικός ηθοποιός, σκηνοθέτης, παραγωγός και μουσικός, είναι μία από τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες του βωβού κινηματογράφου. Αντιστάθηκε στο ολιγοπωλιακό σύστημα των στούντιο του Χόλιγουντ, όταν το 1919 συν-ίδρυσε την εταιρεία διανομής United Artists, διασφαλίζοντας έτσι τον πλήρη έλεγχο του έργου του. // Charlie Chaplin, comic-actor, director, producer and music composer, is considered one of the most important figures of the silent era of cinema. He resisted the oligopoly of Hollywood's studio system, when in 1919 he co-founded the distribution company United Artists, which gave him complete control over his films.

Αθηναϊκές πρεμιέρες

Η ενότητα «Αθηναϊκές Πρεμιέρες» αποτελείται από 6 ταινίες. Τιμώντας γι' άλλη μια φορά τον σπουδαίο δημιουργό Πέντρο Κόστα, φέρνουμε στο αθηναϊκό κοινό την τελευταία του ταινία *Βιταλίνα Βαρέλα*, η οποία κέρδισε τη Χρυσή Λεοπάρδαλη Καλύτερης Ταινίας και η ομώνυμη πρωταγωνίστριά της κέρδισε τη Χρυσή Λεοπάρδαλη Καλύτερης Ηθοποιού στο Φεστιβάλ του Λοκάρνο, με τη σπαρακτικά πραγματική ιστορία της. Από τη Βραζιλία, με ευρωπαϊκή συμπαραγωγή, προβάλλουμε την ταινία, για έναν Ινδιάνο του Αμαζονίου, *Ο πυρετός*, σε σκηνοθεσία της Μάγια Ντα-Ριν, η οποία διερευνά τη σχέση ανάμεσα στους ιθαγενείς και την τοπική κοινωνία, και χάρισε στον πρωταγωνιστή της, Ρεζίς Μιρόπουε, τη Χρυσή Λεοπάρδαλη Καλύτερου Ηθοποιού στο φεστιβάλ του Λοκάρνο. Ενδιαφέρον επίσης παρουσιάζει το λυρικό ντοκιμαντέρ για τη μετανάστευση *Ενώ ήμασταν εδώ*, της Κλαρίσα Καμπολίνα και του Λουίς Πρέτζι. Από το Ρουμανικό Νέο Κύμα, η ταινία *Ου φονεύσεις*, του Καταλίν Ροτάρου και της Γκάμπι Βιρτζίνια Σάργκα, καυτηριάζει τη διαφθορά πάρα-νοσοκομειακών κυκλωμάτων. Η αγγλική ταινία *Γύρω από τον ήλιο*, του Όλιβερ Κριμπάς, εξάπτει το ενδιαφέρον με τις επιστημονικές αναφορές σε παράλληλα σύμπαντα από τον 17ο αιώνα και με τον τρόπο που εμπλουτίζουν τον καμβά της ερωτικής της ιστορίας. Τέλος, η σερβική ταινία *Ο δόκτωρ Ρέι και οι διαβόλοι* είναι μια κωμική βιογραφία του αμερικανού σκηνοθέτη Νίκολας Ρέι, την περίοδο που βρισκόταν στη Γιουγκοσλαβία του Τίτο, και μας δίνει την ευκαιρία να αποτίσουμε φόρο τιμής στον Τίνκο Τσουκάτσεβιτς, σημαντική φυσιογνωμία του Γιουγκοσλαβικού Μαύρου Κύματος, και μεγάλο φίλο της Ταινιοθήκης της Ελλάδος.

Athenian premieres

The section "Athenian Premieres" consists of 6 films. Honoring once again the great auteur Pedro Costa, we bring to the Athenian audience his latest film *Vitalina Varela*, which won the Golden Leopard for Best Film and the female lead with the same name won the Golden Leopard for Best Actress in the Locarno Film Festival, with her true gut-wrenching story. From Brazil, in a European co-production, we feature the film about an Amazonian Indian *The Fever*, by Maya Da-Rin, which explores the relationship of the indigenous people with the local society, and gave to its protagonist Regis Myrupu the Golden Leopard for Film Actor in the Locarno Film Festival. Appealing is the lyrical documentary *While we are here*, by Clarissa Campolina and Luiz Pretti. From the Romanian New Wave, the film *Thou Shalt Not Kill*, by Cătălin Rotaru and Gabi Virginia Șarga, decries corruption rings in hospital milieus. The English film *Around the sun* by Oliver Crimpas intrigues with the scientific references to parallel universes from the 17th century and the way they are incorporated in the tableau of the love story. Lastly, the Serbian film *Doctor Ray and the devils* is a comical biography of the American director Nicholas Ray, about the time he was in Tito's Yugoslavia. For us, it is an opportunity to honor Dinko Tucaković, an important figure of the Yugoslav Black Wave and a great friend of the Greek Film Archive.

Βιταλίνα Βαρέλα

Vitalina Varela

Αθηναϊκή Πρεμιέρα/Athenian Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Πορτογαλία/Portugal, 2019, 124', DCP, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

Σκηνοθεσία/Direction: Pedro

Costa **Σενάριο/Screenplay:** Pedro

Costa, Vitalina Varela **Φωτογραφία/**

Cinematography: Leonardo Simões

Μοντάζ/Editing: João Dias, Vítor

Carvalho **Ήχος/Sound:** João Gazua,

Hugo Leitão **Παραγωγός/Producer:**

Abel Ribeiro Chaves **Ηθοποιοί/Cast:**

Vitalina Varela, Ventura **Πρόελευση**

ταινίας/Film Source: OPTEC

■ Η Βιταλίνα Βαρέλα, μια γυναίκα από το Πράσινο Ακρωτήρι φθάνει στην Λισαβόνα τρεις μέρες μετά τον θάνατο του άντρα της, ο οποίος είχε μεταναστεύσει στην Πορτογαλία και εκείνη είχε να τον δει πάνω από 25 χρόνια. Αυτό που της απομένει από εκείνον είναι κομμάτια μιας ζωής, οι αναμνήσεις των μελλοντικών τους σχεδίων και οι ματαιωμένες προσδοκίες της οικογενειακής επανένωσης. Ο δημιουργός Πέντρο Κόστα, για άλλη μια φορά, δίνει φωνή και εικόνα στους κολασμένους και αόρατους αυτής της κοινωνίας, με φόντο μια σκοτεινή και σχεδόν εφιαλτική Λισαβόνα.

■ Vitalina Varela, a woman from Cape Verde, arrives to Lisbon three days after her husband's death, who had migrated to Portugal and she hasn't seen him for over 25 years. What is left for her is pieces of a life, the memories of their future projects and the thwarted expectations of family reunification. Once more, Pedro Costa gives voice and image to the wretched and invisible of this society, in a dark and nightmarish Lisbon.

Ο πυρετός

A febre / The fever

Αθηναϊκή Πρεμιέρα/Athenian Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Βραζιλία, Γαλλία, Γερμανία/Brazil, France, Germany, 2019, 98', DCP, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά/Portuguese

Σκηνοθεσία/Direction: Maya Da-Rin

Σενάριο/Screenplay: Maya Da-Rin,

Miguel Seabra Lopes, Pedro Cesarino

Φωτογραφία/Cinematography:

Barbara Alvarez **Μοντάζ/Editing:**

Karen Akerman **Ήχος/Sound:** Felipe

Schultz Mussel, Breno Furtado,

Romain Ozanne, Emmanuel Croset

Παραγωγός/Producer: Maya Da-Rin,

Leonardo Mecchi, Juliette Lepoutre

Ηθοποιοί/Cast: Regis Myrupu, Rosa

Peixoto, Sussara Brito **Πρόελευση**

ταινίας/Film Source: Still Moving

■ Ο 45χρονος Ζουστίνo, ένας αυτόχθονας Ινδιάνος, εργάζεται ως φύλακας στο λιμάνι του Μανάους, μιας βιομηχανικής πόλης στη μέση του δάσους του Αμαζονίου. Ύστερα από τον θάνατο της γυναίκας του ζει με την κόρη του σε ένα προάστιο. Όταν η κόρη του θα φύγει για να σπουδάσει ιατρική, ο Ζουστίνo παθαίνει πυρετό, κι ένα περίεργο πλάσμα τον ακολουθεί. Ανάμεσα στην καταπιεστική ζωή στην πόλη και την απόσταση από το χωριό του που νοσταλγεί, ο Ζουστίνo δεν μπορεί πια να αντέξει τη δίχως τόπο ύπαρξή του.

■ Justino, a 45-year-old Indian native, is a security guard at the Manaus harbor, an industrial city surrounded by the Amazon rainforest. Since his wife's death, he lives in a modest house on the outskirts with his daughter. When his daughter leaves to study medicine, Justino is taken over by a bad fever, and a mysterious creature follows in his footsteps. Between the oppression of the city and the distance from his forest village, for which he is nostalgic, Justino can no longer stand a placeless existence..

Σκηνοθεσία/Direction: Clarissa

Campolina, Luiz Pretti **Σενάριο/**

Screenplay: Clarissa Campolina, Luiz

Pretti **Φωτογραφία/Cinematography:**

Clarissa Campolina, Luiz Pretti

Μοντάζ/Editing: Clarissa Campolina,

Luiz Pretti **Ήχος/Sound:** Pedro Durães

Παραγωγός/Producer: Luana Melgaço

Passó **Ηθοποιοί/Cast:** Mary Ghattas,

Marcelo Souza e Silva, Grace Passó

Πρόελευση ταινίας/Film Source: Kino

Rebelde

Σκηνοθεσία/Direction: Cătălin

Rotaru, Gabi Virginia Şarga **Σενάριο/**

Screenplay: Cătălin Rotaru,

Gabi Virginia Şarga **Φωτογραφία/**

Cinematography: Tudor Platon

Μοντάζ/Editing: Andrei Iancu **Ήχος/**

Sound: Ionut Geadau **Παραγωγός/**

Producer: Gabi Suciuc **Ηθοποιοί/Cast:**

Alexandru Suciuc, Cristina Flutur,

Tania Filip, Gelu Colceag, Elias

Ferkin, Daniel Popa, Catalin Rotaru

Πρόελευση ταινίας/Film Source:

Indie Sales

Ενώ ήμασταν εδώ

Enquanto estamos aqui / While we are here

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Βραζιλία/Brazil, 2019, 75', DCP, Έγχρ./Color, Πορτογαλικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Αραβικά/Portuguese, English, French, Arabic

■ Η Λαμίς και ο Γουίλσον είναι μετανάστες στη Νέα Υόρκη. Εκείνη είναι άρτι αφιχθείσα από το Λίβανο και εκείνος είναι Βραζιλιάνος που μένει παράτυπα εκεί για πάνω από 10 χρόνια. Με υβριδική αφήγηση και με ποιητική προσέγγιση, η ταινία από ταξιδιωτικό ημερολόγιο γίνεται χρονογράφημα και μας πηγαίνει στην ουσία της ανθρώπινης μικροπολιτικής την εποχή της παγκοσμιοποίησης: μια αβέβαιη επικράτεια επιθυμίας, ελπίδας και φόβων.

■ Lamis and Wilson are migrants in New York. She's a Lebanese that just arrived, and he's a Brazilian that has lived there illegally, for 10 years. A hybrid narrative constructed with a poetic approach; a travel diary that becomes a chronic and takes us into the essence of human micro-politics in times of globalization: an uncertain kingdom of desire, hope and fears.

Ου φονεύσεις

Să nu ucizi / Thou shalt not kill

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Ρουμανία/Romania, 2018, 120', DCP, Έγχρ./Color, Ρουμανικά/Romanian

■ Η ιστορία εστιάζει στον παιδίατρο/χειρουργό Κρίστιαν που εργάζεται σε ένα μεγάλο νοσοκομείο του Βουκουρεστίου. Είναι συντετριμμένος όταν ένα παιδί ξαφνικά πεθαίνει, έπειτα από μια απλή εγχείρηση κήλης. Σίγουρος ότι ως χειρουργός δεν είναι υπαίτιος για τον θάνατο του παιδιού, ο Κρίστιαν ψάχνει και βρίσκει την αιτία: τα ελαττωματικά βιοκτόνα που χρησιμοποιούνται στο νοσοκομείο. Θα βρεθεί αντιμέτωπος με ολόκληρο το κύκλωμα διεφθαρμένων γιατρών, νοσοκομειακών διοικητών και κυβερνητικών αξιωματούχων.

■ The story, focuses on Cristian, a young paediatric surgeon working in a large hospital in Bucharest. He is devastated when one of his young patients suddenly dies after undergoing surgery for a simple hernia. Sure that none of his actions were responsible for the child's death, Cristian soon finds the culprit: the faulty biocides being used in the hospital. Soon, Cristian will see himself fighting against an entire system of corrupt doctors, indifferent hospital managers and government officials.

Σκηνοθεσία/Direction: Oliver Krimpas
Σενάριο/Screenplay: Jonathan Kiefer
Φωτογραφία/Cinematography: Michael Edo Keane **Μουσική/Music:** Steven Guthertz **Παραγωγός/Producer:** João Gazua, Hugo Leitão
Παραγωγός/Producer: Oliver Krimpas, Jonathan Kiefer **Ηθοποιοί/Cast:** Cara Theobald, Gethin Anthony **Προέλευση ταινίας/Film Source:** Oliver Krimpas

Γύρω από τον ήλιο

Around the sun

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Δράμα/Drama, Ηνωμένο Βασίλειο/United Kingdom, 2019, 85', DCP, Έγχρ./Color, Αγγλικά/English

■ Ένας υπεύθυνος ανεύρεσης κινηματογραφικών τοποθεσιών ξεναγείται σε ένα επανακτημένο ετοιμόρροπο γαλλικό κάστρο. Στη διάρκεια του απογεύματος, ερωτεύεται τόσο την τοποθεσία όσο και την παιχνιδιάρη αντιπρόσωπο του ιδιοκτήτη, καθώς εκείνη του αφηγείται την ιστορία ενός διάσημου βιβλίου που αναφερόταν σε αυτό το μέρος. Όμως είναι αυτή -στον ενεστώτα χρόνο- σχέση τους πραγματική, ή πρόκειται για μια προβολή των χαρακτήρων του βιβλίου του 17ου αιώνα;

■ A film location finder is shown around a repossessed, crumbling French chateau. Over the course of the afternoon, he slowly falls for both the place and the owner's flirtatious representative, as she recounts the story of a famous book set there. But is their present-tense connection for real, or just a projection of the book's 17th century characters?

Σκηνοθεσία/Direction: Dinko Tucaković **Σενάριο/Screenplay:** inko Tucaković, Sasa Radojevic
Φωτογραφία/Cinematography: Nemanja Jovanov **Μοντάζ/Editing:** Petar Jakonic **Μουσική/Music:** Vladimir Petricevic **Παραγωγός/Producer:** Marko Jočić, Slobodan Jočić **Ηθοποιοί/Cast:** Paul Leonard Murray, Dragan Bjelogrić, Ana Sofrenović, Bojan Dimitrijević **Προέλευση ταινίας/Film Source:** Jugoslovenska Kinoteka

Ο δόκτωρ Ρέι και οι διαβόλοι

Doktor Rej i djavoli / Doctor Ray and the devils

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Βιογραφία/Biography, Κωμωδία/Comedy, Σερβία/Serbia, Μαυροβούνιο/Montenegro 2012, 80', DCP, Έγχρ./Color, Σερβικά/Αγγλικά/Serbian/English

■ Υπάρχει μια «μαύρη τρύπα» στη βιογραφία του διάσημου σκηνοθέτη του Χόλιγουντ Νικόλας Ρέι, κάπου ανάμεσα στο 1963 και το 1967. Ύστερα από δυο αποτυχίες, ξαφνικά εγκατέλειψε τη γυναίκα του και τη κόρη του και βρέθηκε στο Βελιγράδι. Ιδιοφυής σκηνοθέτης, ήταν επίσης κομμουνιστής και τοξικό-εξαρτημένος. Εκείνη την εποχή εργαζόταν πάνω στην ταινία *Ο δόκτωρ και οι διαβόλοι*, μεταφορά ενός μυθιστορήματος του Ντίλαν Τόμας. Την ίδια εποχή τον καταδίωκαν πολλοί και μάλιστα προσέλαβαν και ιδιωτικό ντετέκτιβ. Στη Σερβία, με οδηγίες του ίδιου του Τίτο, ο Ρέι δοξαζόταν και ήταν ασφαλής, μέχρι που αρχίσαν τα προβλήματα στον παράδεισο.

■ There is a kind of "black hole" in the biography of famous Hollywood director, Nicholas Ray, something between 1963 and 1967. After two consecutive flops in career, he left his wife and daughter, and he came to Belgrade. Genius director, he had been a communist and a drug addict. At the time he was working on the project *Dr and the Devils'* based on the novel by Dylan Thomas. At the same time Ray was chased by many and they even hired a private detective. Back in Serbia, Ray was praised and protected, with obvious instructions by president Tito himself. But then troubles in Paradise started.

Ειδικές Προβολές / Special Screenings

Σκηνοθεσία/Direction: Γιώργος Λάνθιμος **Σενάριο/Screenplay:** Ευθύμης Φιλίππου, Γιώργος Λάνθιμος **Φωτογραφία/Cinematography:** Diego Garcia **Μοντάζ/Editing:** Dominic Leung, Γιώργος Μαυροφωρίδης **Ήχος/Sound:** Johnnie Burn **Παραγωγός/Producer:** Adam Seward **Ηθοποιοί/Cast:** Matt Dillon, Daphne Patakia, Susan Elle **Προέλευση ταινίας/Film Source:** Salaud Morisset

Nimic

Μυθοπλασία/Fiction, Γερμανία, Ην. Βασίλειο, ΗΠΑ/Germany, UK, USA, 2019, 12', DCP, Έγχρ./Color, Αγγλικά/English

■ Ένας επαγγελματίας τσελίστας συναντά μια άγνωστη στο μετρό και αυτή η συνάντηση έχει αναπάντεχες και ευρύτερες συνέπειες στη ζωή του. Στο αινιγματικό *Nimic*, που μοιάζει σαν μουσικό κομμάτι με επαναλαμβανόμενα ποιητικά μοτίβα, ο Λάνθιμος δημιουργεί γι' άλλη μια φορά έναν αλλόκοτο κινηματογραφικό κόσμο, και μας προκαλεί να αναρωτηθούμε για την ταυτότητα, την αντίληψη, την κανονικότητα των σχέσεων και την κυκλικότητα.

■ A professional cellist has an encounter with a stranger on the subway which has unexpected and far-reaching ramifications on his life. In enigmatic *Nimic*, resembling a piece of music with repeating brief poetic motifs, Lanthimos creates another weird cinematic world about makes us question identity, perception, the normalization of relationships and circularity.

Σκηνοθεσία/Direction: Michael Kerry Matthews, Thomas Matthews **Σενάριο/Screenplay:** Matthews **Φωτογραφία/Cinematography:** Donovan Sell **Μοντάζ/Editing:** Kate Ennis **Ήχος/Sound:** Ben Chesneau **Παραγωγός/Producer:** Michael Kerry Matthews, Thomas Matthews **Ηθοποιοί/Cast:** Emily Mortimer, William Jackson Harper, Kate Lyn Sheil, Joshua Leonard, Isiah Whitlock Jr., Thomas Matthews, Keith Poulson **Προέλευση ταινίας/Film Source:** Visit Films

Χαμένες Διακοπές

Lost holiday

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Η.Π.Α./USA, 2019, 78' DCP, Έγχρ./Color, Αγγλικά/English

■ Η Μάργκαρετ επιστρέφει την πρωτοχρονιά στην Ουάσιγκτον για να δει τους φίλους της και μπαίνει σε περιπέτειες με τους λιγότερο ώριμους από τους φίλους της. Εκεί που ψάχνεται για LSD, έρχεται στο επίκεντρο της εξαφάνισης μιας κληρονόμου. Γυρισμένο σε 16mm, αυτό το τολμηρό ντεμπούτο, σε ύφος Γουες Άντερσον, ισορροπεί ανάμεσα στη μανία και στους καλούς τρόπους.

■ Margaret returns home for New Year's to see friends, and goes on an adventure with her least mature friends. What starts as a search for LSD, quickly puts them at the center of a heiress's disappearance that Margaret is determined to solve. Shot on 16mm in Washington D.C., this bold debut balances mania and manners in a Wes Anderson style.

Σκηνοθεσία/Direction: Karin Cuyul **Σενάριο/Screenplay:** Karin Cuyul **Φωτογραφία/Cinematography:** Felipe Bello **Μοντάζ/Editing:** Nicolás Tabilo, Catalina Marín **Ήχος/Sound:** Roberto Collio **Παραγωγός/Producer:** Joséphine Schroeder, Dominga Sotomayor, Ana Alice de Moraes **Προέλευση ταινίας/Film Source:** Cinestación

Η ιστορία του ονόματός μου

Historia de mi nombre / Story of my name

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Ντοκιμαντέρ/Documentary, Χιλή, Βραζιλία/Chile, Brazil, 2019, 78' DCP, Έγχρ./Color, Ισπανικά/Spanish

■ Το 1987, κατά τη διάρκεια της χούντας του Πινοσέτ, η Κάριν Εϊτέλ υπόκειται σε βασανιστήρια σε τηλεοπτική μετάδοση. Η μητέρα της σκηνοθέτιδος τη βάφτισε από αυτό γεγονός Κάριν και οι γονείς της Κάριν την τράβηξαν το 1996 μία φωτογραφία. Στο ταξίδι αυτού του ντοκιμαντέρ, η Κάριν Κογιούλ προσπαθεί να αποκαλύψει μία κοινή μνήμη, όπου οι αναμνήσεις και οι λησμονιές συνδυάζονται σε μια νέα εκδοχή του παρελθόντος.

■ In 1987, during Pinochet's junta, Karin Eitel is tortured on TV. The director's mother named her after her. In 1996, Karin's parents took a photo of the director. This film is the search for that photograph. On that journey it tries to reveal a common memory, in which the remembered and forgotten are combined, creating our own version of our past.

Σκηνοθεσία/Direction: Caroline Poggi, Jonathan Vinel **Σενάριο/Screenplay:** Caroline Poggi, Jonathan Vinel **Φωτογραφία/Cinematography:** Marine Atlan **Μοντάζ/Editing:** Vincent Tricon **Ήχος/Sound:** Lucas Doméjean **Παραγωγός/Producer:** Margaux Remaury **Ηθοποιοί/Cast:** Aomi Miyock, Sebastian Urzendowsky, Augustin Raguene, Lukas Ionesco, Eddy Suiheng, Paul Hamy, Maya Coline, Angelina Woreth **Προέλευση ταινίας/Film Source:** MK2

Τζέσικα για πάντα

Jessica forever

Ελληνική Πρεμιέρα/Greek Premiere

Μυθοπλασία/Fiction, Γαλλία/France, 2018, 97' DCP, Έγχρ./Color, Γαλλικά/French

■ Στην ταινία, με αισθητική βιντεοπαιχνιδιού και μιμιαλιστική πλοκή, η Τζέσικα είναι βασίλισσα αλλά μπορεί να είναι ιππότης, μητέρα, μάγος, θεά ή αστέρι. Εκείνη πάντως είναι που έσωσε όλα αυτά τα χαμένα παιδιά, αυτά τα μοναχικά αγόρια, που δεν γνώρισαν ποτέ την αγάπη και που έγιναν τέρατα. Σαν οικογένεια πλέον, επιδιώκουν να δημιουργήσουν έναν κόσμο στον οποίο έχουν το δικαίωμα να μένουν ζωντανοί.

■ In the film, with a video-game aesthetic, Jessica is a queen but she could be a knight, a mother, a magician, a goddess or a star. In any case she is the one who saved all those lost children, those solitary boys, who have never known love and who have become monsters. As if a family, they now seek to create a world in which they have the right to stay alive.

Ταινία λήξης

Closing

film →

Μυθοπλασία/Fiction, Ιταλία/Italy,
1951, 100', DCP, α/μ/b&w, Με ήχο/
Sound

Σκηνοθεσία/Direction

Vittorio De Sica

Φωτογραφία/Cinematography

G.R. Aldo

Σενάριο/Screenplay

Βασ. στο μυθ. του/based on the novel
by Cesare Zavattini

Vittorio De Sica, Suso Cecchi
D'Amico, Mario Chiari, Adolfo Franci

Μοντάζ/Editing

Eraldo Da Roma

Μουσική / Music

Alessandro Cicognini

Ηθοποιοί / Cast

Emma Gramatica, Francesco
Golisano, Paolo Stoppa, Guglielmo
Barnabò, Brunella Bovo

Παραγωγή/Production

Vittorio De Sica per Produzioni De
Sica, ENIC – Ente Nazionale Industrie
Cinematografiche

Αποκατάσταση/Restoration

Cineteca di Bologna and Compass
Film, in collaboration with Mediaset,
Infinity, Arthur Cohn and Variety
Communications

Πηγή κόπιας/Print source

Cineteca di Bologna

Θαύμα στο Μιλάνο

Miracolo a Milano

Miracle in Milan

■ Μια φορά και έναν καιρό, ο Τοτό, ένα νεαρός άντρας, μεγαλωμένος σε ορφανοτροφείο, ψάχνει για δουλειά στο Μιλάνο. Εκεί, οργανώνεται, μαζί με άλλους αστέγους, και φτιάχνουν μια παραγκούπολη σε ένα άδειο οικόπεδο. Όταν όμως ανακαλύπτουν πετρέλαιο, οι φτωχοδιάβολοι βρίσκονται αντιμέτωποι με τον ιδιοκτήτη και τις δυνάμεις του νόμου και της τάξης. Επικαλούνται τότε τη βοήθεια ενός θαύματος και πασχίζουν με κάθε τρόπο για την πραγματοποίησή του. Ο Βιτόριο Ντε Σίκα, πάνω στο μυθιστόρημα του Τζέζαρε Ζαβατίνι *Ο καλός Τοτό*, δημιούργησε μία λυρική και κωμική νεορεαλιστική ταινία, η ιστορία της οποίας αντλεί στοιχεία τόσο από την πραγματικότητα όσο και από τη φαντασία, ένα μεταπολεμικό παραμύθι με πολιτικές προεκτάσεις.

■ Once upon a time, Totò, a young man, raised in an orphanage, looks for work in Milan. There he organises himself, and along with other homeless they make a shantytown in a vacant lot. When they discover oil, the poor devils are confronted with the land-owner and the forces of law and order. They then invoke a miracle and strive to make it happen. Vittorio De Sica, based on the novel *Totò il buono* by Cesare Zavattini, created a lyrical and comical neorealist film, the story of which draws elements both from reality and fantasy, a post-war fairytale with political dimensions.

Vittorio De Sica // Ο Βιτόριο Ντε Σίκα (1902-1974) ήταν από τους σπουδαιότερους σκηνοθέτες του ιταλικού νεορεαλιστικού κινήματος. Ως ηθοποιός έπαιξε σε παραπάνω από 150 ταινίες και στην 55χρονη καριέρα του σκηνοθέτησε 35 ταινίες. Εκτός από την αφοσίωση του στο σινεμά, του άρεσε επίσης ο τζόγος. Πέθανε χρεωμένος στο Παρίσι το 1974. // Vittorio De Sica (1902) was a major figure in the Italian Neorealist movement. During a prolific career that spanned 55 years, De Sica directed 35 films and acted in more than 150. Along with his devotion to cinema, he also liked to gamble. He died in debt in Paris in 1974.

Παράλληλες εκδηλώσεις

21 Πέμπτη - Thursday

21:15 – 22:00 //

Συζήτηση με τον Δημήτρη Παπανικολάου / Discussion with Dimitris Papanikolaou:

Κάτι τρέχει με την οικογένεια /

There is something about the family

Με τον επιμελητή του αφιερώματος Δημήτρη Παπανικολάου, τη Μαρία Ευσταθιάδη, τη Μαρία Κομνηνού και την Ιουλία Μέρμηγκα.

With the curator of the tribute Dimitris Papanikolaou, Maria Efstathiadis, Maria Komninos and Ioulia Mermigka.

Χώρος: Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Αίθουσα Β Greek Film Archive, Venue B

22 Παρασκευή - Friday

19:00 – 21:00 //

Masterclass

Ζοάο Ταμπάρα / João Tabarra

Αληθινά ψέματα και άλλοθι /

True lies and alibis

Ο Ζοάο Ταμπάρα, καθηγητής Κινούμενων Εικόνων στο Πανεπιστήμιο της Καρλσρούης, θα θέσει προς συζήτηση ζητήματα που αφορούν τη φύση και τη λειτουργία των εικόνων στον σύγχρονο κόσμο. Παρέμβαση από τη σκηνοθέτη/φοιτήτρια Σοφία Σίλερ

João Tabarra, professor of Moving Images at the University of Karlsruhe, will discuss issues surrounding the nature and function of images in the contemporary world. Intervention by student / director Sophia Schiller.

Χώρος: Exile Room

25 Δευτέρα - Monday

12:00 //

Συνέντευξη Τύπου Φλοράν Μαρσί /

Press Conference Florent Marcie

Χώρος: Γαλλικό Ινστιτούτο / French Institute

15:30 – 17:00 //

Masterclass

Εύα Στεφανή / Eva Stefani

Το εμπόδιο στο ντοκιμαντέρ /

The obstacle in documentary

Η βραβευμένη σκηνοθέτις ντοκιμαντέρ, και καθηγήτρια κινηματογράφου του Τμήματος Επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε. του Πανεπιστημίου Αθηνών, Εύα Στεφανή θα θέσει προς συζήτηση ζητήματα που αφορούν τα εμπόδια και τη μεταστροφή τους σε πλεονεκτήματα στην τέχνη του ντοκιμαντέρ. Θα προβληθεί απόσπασμα από έργο της σε εξέλιξη.

The awarded documentary director, and film professor of the Communications and Media Department of the University of Athens, Eva Stefani will discuss issues surrounding obstacles and their turning into advantages in the art of documentary. She will also screen an excerpt from her work in progress.

Χώρος: Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Αίθουσα Α Greek Film Archive, Venue A

26 Τρίτη - Tuesday

16:00 – 18:00 //

Masterclass

Ρόμπερτ Μπίβερς / Robert Beavers

Η σχέση του κινηματογραφικού

εξοπλισμού με τις μεθόδους εργασίας του

κινηματογραφιστή /

The relationship of the filming equipment

Side Events

to the individual filmmaker's working methods.

Ο Ρόμπερτ Μπίβερς θα δώσει παραδείγματα από τη δική του εμπειρία με την κάμερα Μπόλεξ και το αναλογικό φιλμ 16mm. Θα αναφερθεί στην ανεξάρτητη παραγωγή, συντήρηση και προβολή των ταινιών του, καθώς και στην επαγγελματική σχέση του με αρχεία ταινιών και μουσεία. Θα μιλήσει για την επιλογή του να ξαναμοντάρει τα πρώτα του έργα στον κύκλο 18 ταινιών, *My Hand Outstretched* to the *Winged Distance* και *Sightless Measure*. Τέλος, θα αναφερθεί στον Γκρέγκορι Μαρκόπουλος και στο τελευταίο του έργο *Ενιαίος*, στο αρχείο Τέμενος στην Ελβετία, καθώς και στο πως έχουν εξελιχθεί οι προβολές του Τέμενος στη Γορτυνία της Αρκαδίας.

Robert Beavers will give examples from his own experience with the Bolex camera and 16mm film, as well as on his experience of independently producing, preserving and screening his films. He will also discuss his working relationships with film archives and museums. He will also speak about his choice to re-edit his early films into the 18-film cycle, *My Hand Outstretched* to the *Winged Distance* and *Sightless Measure*. Lastly, he will refer to how Gregory Markopoulos came to create his final work, *Eniaios*, and how both Temenos archive in Switzerland and the Temenos screening events in Gortynia evolved.

Χώρος: Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Αίθουσα Α Greek Film Archive, Venue A

27 Τετάρτη - Wednesday

15:30 – 17:00 //

Masterclass

Φλοράν Μαρσί / Florent Marcie

Την εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της τεχνητής νοημοσύνης, μπορούν ακόμη οι εικόνες να είναι επαναστατικές;

In the era of social networks and artificial intelligence, can images still be revolutionary?

Ύστερα από την έλευση της ψηφιακής βιντεοκάμερας πριν από 25 χρόνια, οι τεχνολογικές εξελίξεις έχουν μεταμορφώσει τον τρόπο κινηματογράφησης και μετάδοσης των εικόνων. Ποιες είναι οι σχέσεις μεταξύ των νέων τεχνολογικών εργαλείων και των λαϊκών εξεγέρσεων που αδιαμφισβήτητα συμβαίνουν ανά τον κόσμο;

Since the advent of digital cameras 25 years ago, technological developments have transformed the way of filming and broadcasting images. What are the links between the new technological tools and the popular uprisings that we are witnessing around the world?

Χώρος: Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Αίθουσα Β Greek Film Archive, Venue B

28 Πέμπτη - Thursday

16:00 – 18:00 //

Συζήτηση με την Γκελ Τζουζ

Discussion with Gaëlle Jones:

Ζητήματα παραγωγής και συμπαραγωγής Issues surrounding production and co-production

Χώρος: Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Αίθουσα Α Greek Film Archive, Venue A

19:00 – 21:00 //

Masterclass

Μαρί Λοζιέ / Marie Losier

Eat my makeup! Πορτρέτα με τη Μαρί Λοζιέ /

Eat my makeup! Portraiture with Marie Losier

Η Μαρί Λοζιέ, στην αντεργκράουντ σκηνή της Νέας Υόρκης, βρήκε την κάμερα Μπόλεξ κοντά στη ζωγραφική, που είχε αρχικά σπουδάσει, και

→ → →

Παράλληλες εκδηλώσεις

κοντά στον ρυθμό της καρδιάς και της ψυχής της. Αυτοδίδακτη, έμαθε να κάνει φιλμ με το να ερωτεύεται αυτούς ή αυτές που συναντούσε. Δεν έχει αποχωριστεί ποτέ την Μπόλεξ και οι περισσότερες ταινίες της προκύπτουν από τον χορό της κάμερας και του σώματός της, την α-συγχρονία ήχου και εικόνας, και από το cut-up εικόνων, ήχων, συναισθημάτων και εκπλήξεων. Θα παρουσιάσει αυτές τις συναντήσεις με τους φίλους και καλλιτέχνες που την ώθησαν να κινηματογραφήσει τα πορτρέτα τους, θα μοιραστεί τη μέθοδο που ακολουθεί στις ταινίες της, καθώς και θα πει ιστορίες από τα γυρίσματα των ταινιών της.

Marie Losier, in the underground scene of New York, found that the 16mm Bolex was close to painting she has studied and close to the rhythm of her heart and soul. Autodidact, she learned making films by falling in love with an encounter. She has never lived without her Bolex and most of her films are made by that dance of her body and the camera, the a-synchronized sound and image and the cut-up of images, sounds, emotions and surprises.

She will present these encounters with the artists and friends that pushed her to make film portraits, she will share how she proceeds to make her films, and tell back stories of many of her films.

Χώρος: Exile Room

---

3 Τρίτη - Tuesday

16:00 – 18:00 //

Παρουσίαση από τον Μενέλαο Καραμαγγιώλη / Presentation by Menelaos Karamaghiolis
Από το JACE στους Afro-Greeks / From JACE (Just another confused elephant) to Afro-Greeks

Παρουσίαση και μύηση από τον σκηνοθέτη των ντοκιμαντέρ *Συναντήσεις με αξιοσημείωτους* ανθρώπους Μενέλαο Καραμαγγιώλη, στη διαδικασία της δημιουργίας διαδραστικών ταινιών με αξιοσημείωτους αντι-ήρωες και ιστοριών που ακυρώνουν τα στερεότυπα και τα σύνορα.

A presentation and initiation by the the documentary director, of the series *Meeting with remarkable people*, Menelaos Karamaghiolis to the process of creating interactive documentaries with remarkable anti-heroes, and stories which defy stereotypes and frontiers.

Χώρος: Ταινιοθήκη της Ελλάδος, Αίθουσα A Greek Film Archive, Venue A

**Το 10ο Φεστιβάλ Πρωτοποριακού Κινηματογράφου της Αθήνας ευχαριστεί τους:
The 10th Athens Avant-Garde Film Festival wishes to thank:**

Την Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού Λίνα Γ. Μενδώνη /
Minister of Culture and Sports Lina G. Mendoni

Τον Γενικό Γραμματέα Σύγχρονου Πολιτισμού Νικόλα Γιατρομανωλάκη /
General Secretary for Contemporary Culture Yatromanolakis Nicholas

Την Περιφερειάρχη Αττικής Ρένα Δούρου /
Regional Governor of Attica Rena Dourou

Την Προϊσταμένη Διεύθυνσης Παραστατικών Τεχνών και Κινηματογράφου
του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού Μαργαρίτα Αλεξομανωλάκη /
Head of the Directorate of Performing Arts and Cinema of Ministry of Culture
and Sports Margarita Alexomanolaki

Τον Περιφερειάρχη Αττικής Γεώργιο Πατούλη
Regional Governor of Attica George Patoulis

Τα στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΕΠ και ιδιαίτερα τον
Προϊστάμενο Δημήτρη Δρόση, καθώς και τους Άγγελο Σπηλιώτη, Ανδρέα
Κατσανίκο, και Ελισάβετ Κωνσταντάκου /
The executives of the Special Management Service of the Regional Operational
Program of Attica and especially the Head Dimitris Drosis, and Angelos Spiliotis,
Andreas Katsanikos, and Elisavet Konstantakou

Το Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας και ιδιαίτερα τους Θεοδωρή Κουτσαύτη,
Ακόλουθο για τα Οπτικοακουστικά Μέσα και Πωλίνα Μουρατίδου για τις
Πολιτιστικές Βιομηχανίες /
French Institute of Athens and especially Théo Koutsafitis Attaché audiovisuel
and Polina Mouratidou Industries culturelles

Την Πρεσβεία της Πορτογαλίας και ιδιαίτερα την Α.Ε. τον Πρέσβη Rui Alberto
Manuppella Tereno και τον Σύμβουλο Πορτογαλικής Πρεσβείας και Προϊστάμενο
του Προξενικού Τμήματος João Ricardo Mendes /
The Embassy of Portugal and especially his H.E. the Ambassador Rui Alberto
Manuppella Tereno and Deputy Head of Mission João Ricardo Mendes

Την Πρεσβεία της Ιταλίας και ιδιαίτερα, την Α.Ε. τον Πρέσβη Efisio Luigi Marras /
The Embassy of Italy and especially his H.E. the Ambassador Efisio Luigi Marras

Το Ιταλικό Ινστιτούτο και ιδιαίτερα την Διευθύντρια Άννα Μοντάβιο/
The Italian Institute and especially the Director Anna Mondavio

Το Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης και ιδιαίτερα την Αντιπρόεδρο του ΔΣ
και Γενική Διευθύντρια Ξένια Καλδάρη καθώς και τις Αλεξάνδρα Γεωργοπούλου,
Υπεύθυνη Διεθνών Σχέσεων, Μαίρη Καλδάρη, Προβολή & Επικοινωνία,
Δημόσιες Σχέσεις-Τύπος

Το Πανεπιστήμιο Τεχνών και Σχεδιασμού της Καρλσρούης και ιδιαίτερα τον
Καθηγητή Κινούμενων Εικόνων João Tabarra /
The Karlsruhe University of Arts and Design and especially João Tabarra,
Professor of Moving Image

Tous εθελοντές μας / Our Volunteers

Ευχαριστούμε επίσης

Τη ΣΤΑΔΙΟΝ ΑΕ και ιδιαίτερα τον Αλέξη
Φραγκιάδη

Το ΕΚΚ και ιδιαίτερα την Γενική Διευθύντρια
Ηλέκτρα Βενάκη και τον Διευθυντή Προώθησης
Κώστα Αϊβαλιώτη

Την Authorwave και ιδιαίτερα τον Γενικό
Διευθυντή Πάνο Μπίσοδα

Την εταιρεία «Κινηματογραφικός Οργανισμός
Καραγιάννης-Καρατζόπουλος ΟΕ

Το Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής
Ενημέρωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού
Πανεπιστημίου Αθηνών και ιδιαίτερα τη
Διευθύντρια του Εργαστηρίου Οπτικοακουστικών
Μέσων Μυρτώ Ρήγου

Το Τμήμα Κινηματογράφου του Αριστοτέλειου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και ιδιαίτερα τον
Καθηγητή Παντελή Χούρσογλου

Τον τηλεοπτικό σταθμό της Βουλής των Ελλήνων
και ιδιαίτερα τον Αναπληρωτή Συντονισμού Άρη
Φατούρο

Την ΣΤΑΣΥ (ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Α.Ε.) και
ιδιαίτερα τους Φώτη Γιαννακόπουλο και Βασίλη
Καρρά

Τις εκδόσεις Ύψιλον για το βιβλίο: *Φρανσουά
Τρυφώ: Χίτσκοκ*, μτφρ. Γιάννης Δ. Ιωαννίδης,
εκδ. Ύψιλον, Αθήνα, 1986 και τις εκδόσεις
Touchstone Books για το βιβλίο: *Hitchcock by
François Truffaut*, Touchstone Books, 1967

Τη Βιβή Χαρίτου, Υπεύθυνη Προβολής και
Επικοινωνίας ΟΠΑΝΔΑ / Vivi Charitoy, Publicity
and Communication Manager OPANDAr

To Instituto Camões

Τις Ταινιοθήκες: της Πορτογαλίας και ιδιαίτερα
τον διευθυντή José Manuel Costa, της Σερβίας
και ιδιαίτερα τον Διευθυντή του Αρχείου
Aleksandar Erdelanović και τον υπεύθυνο
του Μουσείου Marjan Vucović, καθώς και τις
Cinémathèque Française, Cineteca di Bologna,
Filmmuseum München-Münchner Stadtmuseum,
Cinematek, Harvard Film Archive, Istituto Luce -
Cinecittà srl

Τις Εταιρείες Διανομής/Παραγωγής: Adventure
Pictures Ltd, Ameuropa International, Amka
Films Productions, Anavilhana, Arsenal, Canyon
Cinema, Cat & Docs, Centrale Électrique,
Collectif Jeune Cinema, Comme des cinémas,
Compania de Cine, Compass Film, Doc&Film
international, Early Day Films, Indie Sales,
Kinology, Kinolom, Komplizen Film, Luxbox
Films, Match Factory, MK2, Park Circus, Portugal

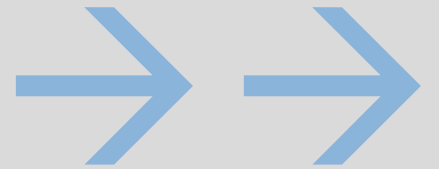
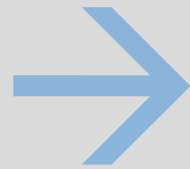
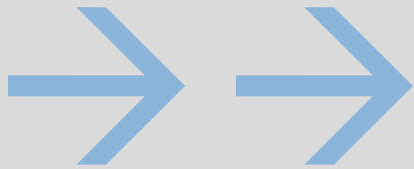
Film, Pequen Producciones, Rai cinema, Roy
Export S.A.S., Seven Films, Sixteen Films, Still
Moving, Summerside International, Tamasa
distribution, Urban Distribution, Viggo, Visit Films,
Wild Bunch, Zilnik produkcija i distribucija

Τους Σκηνοθέτες/Ηθοποιούς: Αντουανέττα
Αγγελίδη, Θανάση Ρεντζή, Βουβούλα Σκούρα,
Εύα Στεφανή, Κατερίνα Θωμάδου, Γιάννη
Σακαρίδη, Ute Aurand, Gabriel Abrantes, Robert
Beavers, Clarissa Campolina, Jonathan Caouette,
Pedro Costa, Karin Cuyul, Maya Da-Rin, Hassen
Ferhani, Barbara Giordano, Yann Gonzalez,
Jorge Jácome, Mark Jenkins, Ehsan Khoshbakht,
Stella Kyriakopoulos, Miguel Seabra Lopes,
Marie Losier, Cynthia Madansky, Florent Marcie,
Narimane Mari, Marta Mateus, Michael Kerry
Matthews, Thomas Matthews, Romina Paula,
Jean-Gabriel Périot, Caroline Poggi, Luiz Pretti,
Klaudia Reynicke, Cătălin Rotaru, Gabi Virginia
Șarga, Ronny Sen, Adnan Softic, Dominga
Sotomayor, Jonathan Vinel, Brian Welsh, Zelimir
Zilnik

Τους: Φοίβη Οικονομοπούλου-Αγγελοπούλου,
Άλκηστη Αθανασοπούλου, Μηνά Ι. Αλεξιάδη,
Στέλλα Κεχαγιά, Βίβιαν Παπαγεωργίου,
Δημήτρης Παπανικολάου, Carmen Accaruto,
Tania Antonoli, Jack Bell, Irena Bilic, Antonella
Bonfanti, Eric Bouchier, Pablo Carrizosa, Stefan
Droessler, Grégoire Graesslin, Kate Guyonvarch,
Haden Guest, Monique Faulhaber, Stephanie
Hausmann, Sarita Matijevic, Sabine Niewalda,
Jessica Palmazzo, Demi Rodriguez, Marthe
Rolland, Gaëtan Trigot, Arianna Turci, Barbara
Varani, Wolfgang Woehl, Luana Melgaço,
Mária Vera, Daniela Cambraia, Tarek Shoukri,
Joséphine Schroeder, Pablo Carrizosa, Anna-
Laure Barbarit, Martina Droandi, Clément
Chautant, Manon Depuiset, Vítor Carvalho,
Abel Ribeiro Chaves, Ana PaulaCardoso,
Adriana Rabe, Eléonore Riedin, Esther Devos,
Malena Zanazzi, Paulina Portela, Miriam Faria,
Kate Byers, Linn Waite, Filipa Henriques, Fani
Skartouli, João Ricardo Mendes, Sara Moreira,
Pedro Fernandes, Antonia Fonseca, Teresa
Borges, Jose-Manuel Costa, The family of Manuel
de Oliveira, Théo Deliyannis, Maëlle Guenegues,
Louise Ronzet, Morgane Delay, Francesca
Manno, Lisa Fano, Ingo Starz

Τα μέλη των κριτικών επιτροπών: Βασίλης Κ.
Καραμητσάνης, Δημήτρης Κουτσιμπασάκος,
Irena Bilic, Haden Guest, Gaëlle Jones

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΒΡΑΒΕΙΟΥ

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
> ΜΟΥΣΕΙΟ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Έκδοση της Ταινιοθήκης της Ελλάδος

ΤΑΙΝΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ιερά Οδός 48 & Μεγάλου Αλεξάνδρου
Μετρό Κεραμεικός

Τηλ: 210-3612 046

www.tainiothiki.gr

ISSN 2653 - 861X

9 772653 861000